National Library
Bibliothèque Nationale
SEP 22 1981
PAPER

B103/C/19/4

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief **A. Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor **V. Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor **V. Jaunkalnietis**, 1805 Taylor Ave., Racine Wis. 53403; California Editor **Karlis Kalejs**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 37 SESTDIENA, 1981. GADA 12. SEPTEMBRIS 31. GADS

SATURDAY, SEPTEMBER 12, 1981

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 CENA 75 centu

The Globe and Mail:

Food shortages cause unrest

Anti-Soviet feeling grows in Latvia

© The Economist

RIGA, Latvia — So far there has been no sign that the Soviet Union might be infected by a trade-union revolution on the Polish model. The Kremlin, however, has reason to be nervous about the growing tensions in the three Baltic states annexed by the Soviets 40 years ago.

Lithuania is the only one of 15 Soviet republics which is predominantly Catholic and the church — as in Poland — is a source of unity.

In its capital, Vilnius, there is an active group of dissidents and an underground weekly newspaper.

In Estonia, there have been demonstrations against the Russification of the republic and its capital, Tallinn, is the only major Soviet city where people can watch news from the West (on Finnish television). Because the daily ferry service brings large numbers of Finnish tourists to the city, Estonia's citizens have a better idea than most Soviets about life in the West.

Latvia, the most productive of the Baltic states, has in the past been more quiescent than its two neighbors, but there is a growing wave of irritation about the shortage of food.

Latvia's food shops are now as empty as those elsewhere. Long before opening time, lines form in front of milk and meat shops on Riga's Kirov street.

Instead of going to work, many people go shopping. It is common to wait three hours for food. Western goods are available, but at a high price. The complete collection of the Beatles' records costs about $6,000.

To meet unprecedented shortages of food in Latvia, authorities are trying to encourage farming on private plots. The activity produces 30 per cent of food for the republic, but until recently, the size of private farming plots was limited to half an acre.

Outside Riga, there are now clusters of small shacks: city-dwellers' private plots. The Government is encouraging the practice, but a problem has developed. The city farmers' favorite crop is not potatoes, as the authorities had hoped, but flowers. Flowers are important in Latvian life: men and women like to bring bouquets home after work. Tulips and roses sell for as much as $3 a stem — making them a profitable crop.

The Latvians believe they are getting a worse economic deal than their neighbors in Lithuania and Estonia because too much of the state farm output is exported to the rest of the Soviet Union. In Lithuania, the food grown there is eaten by the locals. On weekends, many Latvians make the two-hour drive south, to the town of Siauliai, Lithuania, to stock up on sausages.

Nationalism in Latvia has been reviving, partly because the Latvians are in danger of becoming a national minority in their own country. The success of Latvia's industrial development has attracted immigrants from the rest of the Soviet Union and about 45 per cent of its population is now non-Latvian.

The protests against Russification, mainly by youths, have been sporadic and poorly organized. For the protesters, the pejorative phrase "bourgeois Latvia" — used in history books to describe the period of independence between 1918 and 1940 — conjures up a rich and romantic past. Many youths walk down the street wearing shirts, emblazoned in English, with the slogan "Latvian power." They also like to sing the old national anthem.

Latvian living standards envied by Soviets

Food shortages are common in much of the Soviet Union, but Latvia has traditionally been one of the most prosperous places in the country. It produces most of the Soviet Union's consumer durables and a large share of its motorcycles and locomotives.

Riga, its capital, is the largest port in the country and is a centre for Soviet women's fashions. Latvia's living standards used to be the envy of the Soviet Union and many Soviets still regard Latvia as a paradise. The Latvians do not.

Russians are beaten at random in Riga

Their most overt form of rebellion has been to desecrate Soviet monuments and beat up Russians at random. These protests have been fuelled by opposition to the war in Afghanistan — rumors of atrocities there are commonplace in Riga.

Communist Party officials in Latvia are aware of the mounting anti-Russian tension but have no clear idea of how to counteract it, except by stressing the concept of "Soviet brotherhood."

At a recent meeting of the central committee of the Latvian Communist Party, however, one member took the step of criticizing another official for making speeches in Russian instead of Latvian. A hint of things to come?

Pāvests iestājas par poļu tautas tiesībām

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Lasītāji varbūt būs pārsteigti, ka šīsnedēļas laikraksta pirmā lappusē ievietotais raksts ir angļu valodā. Šis autentiskais, lielā angļu periodiskā izdevuma Economist vērtējums, kas publicēts arī visu Kanadu aptverošā Globe and Mail slejās, ir tik nozīmīgs, ka lasītāji to varētu dot ieskatam par patiesiem apstākļiem okupētajā Latvijā arī saviem angliski runājošiem draugiem un paziņām. Tajā pašā laikā angļu valodas teksts var noderēt tiem latviešu izcelsmes vecāku bērniem, kas savās ģimenēs tēvu valodu kādu iemeslu dēļ vairs nelieto. Ekonomista objektīvā informācija varbūt atdarīs acis arī tiem Eiropas jauniešiem, kas šogad, nosūtot protesta vēstuli Brežņeva okupētās Latvijas prokonsulam Vosam, rakstu sākuši ar uzrunu: ,,Augsti godātais Vosa kungs'' un nobeiguši ,,patiesā cieņā''! Protams, ka šī kļūme notikusi negribot, neapsverot uzrakstīto vārdu dziļāko nozīmi. Jābrīnās, ka jaunā cālēna cilvēcīgi attaisnojamo kļūdīšanos mēģina aizstāvēt daudz piedzīvojušākas vecākās paaudzes vistas. Kā gan Vosam var pārmest nevainīgu cilvēku vajāšanas un apcietināšanas un beigās piebilst ,,jūs patiesi cienot''?

Izlasot Ekonomista rakstu, jāatzīst, ka tas trāpījis tieši naglai uz galvas. Jābrīnās, ka šī cienījamā britu laikraksta korespondents savu objektīvo vērtējumu dabūjis cauri Kremļa cenzūrai.

Šis raksts ir sevišķi nozīmīgs mums laikā, kad čeka, lai mūs samulsinātu, uz šo kontinentu komandējusi okupētās Latvijas komponistu Raimondu Paulu, un kāds periodisks izdevums izsludinājis okupētās Latvijas galma dzejnieka Imanta Ziedoņa darbu popularizēšanas konkursu. Atstāsim šoreiz neiztirzātu redakcijai piesūtīto ieteikumu paust jaunu cīņas taktiku — pieejot ar mīlestību čekas sūtītiem ciemiņiem un parādot tiem šejienes brīvības apmērus, mēģināt viņu ideoloģiju pārveidot.

Mūsu šīsnedēļas starptautiskās politikas degpunktā ir Polija, kuŗu Solidāritātes kongresā gaidītā kompromisa vietā Valesa Brežņevam iemetis sejā izaicinājumu: ,,Mēs esam tikai sava ceļa sākumā, bet nav pārspīlēts apgalvojums, ka Polijā īstenojusies revolūcija, kuŗā Solidāritātei bijusi izšķirīga nozīme. Tiem nogrupējumiem, kas grib likvidēt Solidāritāti, apvainojot to nacionālā nodevībā, nebūs panākumu.''

Stāvot zem nacionālā karoga, starp simbolisko Polijas varenuma ērgli un krucifiksu, Valesa delegātiem norādīja: ,,Ja mēs neturēsimies cieši kopā, mēs nevarēsim uzvarēt. Mums jābūt tikpat cieši saliedētiem kā vēsturiskās augusta dienās, jo tikai tad mēs uzvarēsim un izveidosim tādu Poliju, kādu mēs esam iecerējuši savos sapņos. Jebkāda cita veida Polijai nav vietas.''

Lai novērstu traģiskās konsekvences, Solidāritāte tomēr turpinās sarunas ar Polijas komūnistu partijas vadību, bet tas nenozīmē, ka Solidāritāte atteiksies no saviem pamatprincipiem. Pēc kongresa ievadījuma pagājušā nedēļā šī mēneša beigās turpat Dancigā notiks kongresa nobeiguma sesija.

(Turpinājums 20. lp.)

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1981. G. 12. SEPTEMBRIS, 37. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdē — P. Ratnieks, Alb. Šterns, J. Grodnis. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. V. Jaunkalnietis, 1805 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 35 dol., 6 mēnešiem — 18. dol., 3. mēnešiem — 9 dol. Atsevišķa numura cena 75 centi.

Sludinājumu maksa sludinājumu daļā $5.00, tekstā $6.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1.50 par rindiņu, atkārtojot 4 reizes un vairāk 25 proc. atlaide.

Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514.

Par padomju kaŗaspēku Polijā

Sakarā ar notikumiem Polijā, pasaules uzmanību saistījušas padomju kaŗaflotes demonstrācijas Baltijas jūrā un gaidāmie manevri pie Polijas robežas Baltkrievijas un Baltijas kaŗa apgabalos, ko vadīs pats Maskavas aizsardzības ministrs Ustinovs. Nevajadzētu aizmirst, ka Polijas territorijā jau atrodas padomju kaŗaspēks. Oficiāli to sauc par Ziemeļu kaŗaspēka grupu, ko izveidoja pirms 36 gadiem pēc tiešas Staļina direktīvas. Tās pamatā bija 2. Baltkrievijas frontes daļas. Pirmais tās pavēlnieks bija maršals Konstantīns Rokosovskis, vēlāk viņu izraudzīja par Polijas aizsardzības ministru, bet pēc vērtrainiem notikumiem 1956. g. viņš bija spiests doties atpakaļ uz Pad. savienību.

Padomju avoti pašreiz apgalvo, ka Ziemeļu kaŗaspēka grupu izveidoja pēc Draudzības līguma ar Poliju. Tas neatbilst īstenībai. Līgums tika nolīgts vēl kaŗa laikā un bija vērsts pret Vāciju. 1945. g. vasarā, kad šo kaŗaspēka grupu izveidoja, Vācija bija sakauta. Par kādu tās atdzimšanu toreiz nevarēja sapņot, jo Austrumvācija bija krievu okupācijas zonā.

Par īstajiem šīs grupas izveidošanas cēloņiem padomju militārā enciklopēdija un citi avoti klusē. Ja atceramies 1945. g. vasaras notikumus Polijā, tad viss kļūst skaidrs. Iemeslus var izlobīt pat no atsevišķām padomju grāmatām. Pārkrievinātais polis padomju ģenerālis Staņislavs Poplavskis, kas komandēja vienu no Polijas kaŗaspēka armijām (to pilnīgi kontrolēja krievi), savās atmiņās raksta, ka 1945. g. maijā viņš esot izsaukts no Vācijas uz Varšavu, kur uzzinājis, ka ,,Polijā pacēla galvu reakcionāri. Sākās nekārtības un banditisms. Un jaunajai tautas varai bija nepieciešama Polijas kaŗaspēka palīdzība, tā kaŗaspēka, kuŗa uzticība jaunajai iekārtai bija vairākkārt pārbaudīta''. (Pārbaudi izdarīja padomju čekisti!)

Šajā gadījumā Poplavskis runā par partizānu kustību, ko organizēja un vadīja poļu patriotiskā pagrīdes grupa ,,Wolnošč i niepodleglošč'' (Brīvība un neatkarība). Poļu patrioti cīnījās pret valsts sovjetizāciju. Tieši šī cīņa pamudināja poļu komūnistus ar Berutu priekšgalā un viņu Maskavas saimniekus atsaukt no Vācijas komūnistu pārbaudītās poļu kaŗaspēka daļas un izveidot no padomju kaŗaspēka daļām Polijā tā saucamo Ziemeļu grupu.

Tātad no paša sākuma šī padomju kaŗaspēka grupa bija veidota nevis aizsardzībai pret kādu tur nezināmu ārējo ienaidnieku, bet kā soda kaŗaspēks pret pašu poļu tautu. Cīņa pret poļu patriotiem ieilga. Viņu partizānu nodaļas (pēc padomju apzīmējuma ,,bandas'' — tāpat kā pie mums Latvijā) lielākā skaitā pārtrauca darbību vai bija sakautas pēc diviem gadiem — 1947. g.

1956. g. Polija pārdzīvoja politisku krizi: vasarā notikumi Poznaņā, bet oktobrī Varšavā un citās pilsētās bija īsti nemieri. Kad pie varas nāca Gomulka, viņš, mēģinādams mazināt poļu pretpadomju noskaņojumu, sarunās ar Maskavu pieskārās jautājumam par padomju kaŗaspēku Polijā. Panākt kaŗaspēka atsaukšanu no Polijas viņam neizdevās. Vienīgi bija nolīgts līgums par padomju kaŗaspēka tiesisko stāvokli.

Tagad Ziemeļu padomju kaŗaspēka grupā ir divas tanku divīzijas, aviācija, raķešu un artilerijas daļas. Tās dislokācijas vieta ir Augšsilēzijā. Grupas pavēlniecība atrodas Legnici pilsētā. No 1978. g. grupas pavēlnieks ir ģenerālpulkvedis Zarudins. Nesen laikrakstos bija ziņots, ka padomju kaŗaspēka grupa piedalījās kopējās mācībās ar poļu un čechoslovaku daļām. Tagadējā politiskā situācijā Polijā Maskava noteikti izvirza šai grupai ne tikvien militārus, bet arī psiholoģiska spiediena uzdevumus.

Lasītāju Vēstules

KAUNA TRAIPS

Notikumi Polijā parāda vislabāk, ka komūnistu partija nepārstāv ne tautas, ne strādnieku intereses. Arī okupētajā Latvijā nekas nav savādāks. Komūnistu partija tur ir tikai mazs, padevīgs Maskavas kalpiņš.

Mūsu uzskati var mainīties. Tas, ko vakar uzskatījām par noziegumu, šodien var šķist pieņemams. Tomēr ētika nemainās. Sadarbošanās ar ienaidnieku visos laikos ir bijusi un būs tautas nodevība. Kaut arī mēs šodien to it kā negribam atzīt, tomēr sadarbošanās ar ,,kultūras sakaru'' komiteju paliks par neizdzēšamu kauna traipu latviešu tautas vēsturē.

Ja minētie iemesli ir pareizi, tad jautājumā par ,,kultūras sakariem'' var būt viena nostāja un viena atbilde: nē.

Saites ar dzimteni uzturēsim dzīvas visu iespēju robežās — bet tikai bez ,,kultūras sakaru'' komitejas un bez okupētās Latvijas komūnistu palīdzības!

J. Kambala Adelaidē

LATVIJAS BRĪVĪBAS FONDA LĪDZEKĻUS NEDRĪKST IZLIETOT STIPENDIJĀM

Laikā no 20—24. jūnijam Anglijā, Straumēnos, notika PBLA valdes sēde, kuŗā O. Pavlovskis ierosināja radīt LBF stipendiju 5000 dol. un 3000 dol. apmērā pētījumiem par Latviju pēc 2. pasaules kaŗa.

Šādas stipendijas varētu piešķirt kā latviešu, tā sveštautiešu zinātniekiem. Pie tā es gribu piebilst. LBF kapitāla augļus nedrīkst izlietot kādai pētniecībai stipendijām. LBF augļi izmantojami - izlietojami tikai politiskiem mērķiem — Latvijas brīvi, LBF kapitāls saglabājams atbrīvotās Latvijas latviešu tautas palīdzībai. Ar tādu nolūku Latvijas Brīvības Fonds dibināts. **Jānis Dimants sr.**

DĪVAINA APLAMĪBA

Rakstu krājumā Archīvs XX, ko izdod Pasaules brīvo latviešu apvienība un rediģē Edgars Dunsdorfs, ievietots Jaunās Gaitas redaktora Spodŗa Klauverta raksts ar šādu tekstu 54 lp.: ,,Žanis Unāms (bijis žurnālists un vācu laikā pašpārvaldes direktors) kādā no savām atmiņu grāmatām apgalvo, ka Kārlis Ulmanis viņu izvēlējies par savu pēcnācēju valsts vadoņa amatam.'' Kur tas rakstīts, kādā grāmatā un kādā lappusē, tas rakstā nav teikts. Es šādu tekstu nekad un nekur neesmu rakstījis. Es to uzskatu par pārpratumu vai nekorrektu viltojumu. Mana teksta falsificējuma lietā jānorāda vēl uz šādu dīvainību: Archīvā XX tajā pašā 54. lp. citēts viens teikums, ko esmu rakstījis, un tam uzrādīts arī avots: Neatkarības Saulrietā, 11. lp. Vai loģisks apsvērums tūdaļ neteiks, ka avotu var uzrādīt tikai tādam tekstam, kas patiešām rakstīts, bet nevar uzrādīt tādam tekstam, kas nekad un nekur nav rakstīts?

Esmu dzirdējis, ka Sp. Klauverts pēc vai pat pirms raksta iespiešanas miris. No viņa nekādu paskaidrojumu par nerakstīta teksta citēšanu nevar vairs prasīt.

Reizē ar šo paskaidrojumu es izsludinu simt dolaru atlīdzību tam, kas var uzrādīt, kuŗā no manām grāmatām un kādā lappusē atrodams man piedēvētais teksts. **Ž. Unāms**

Oldenburgā, Rietumvācijā

PASKAIDROJUMS

Nievājošs raksts par trimdas latviešu organizācijām un to vadītājiem publicēts kādā okupētās Latvijas melīgas propagandas izdevumā. Raksts parakstīts ar vārdu ,,V. Krauklis''.

Skaidrības labā paziņoju, ka neesmu minētā raksta autors un man ar okupētās Rīgas izdevumiem nav nekā kopēja. **Vladislavs Krauklis**

Stokholmā

KĀDĒĻ NE KRUSTU?

Kas varētu paskaidrot, kādēļ skauti sēru sludinājumos neliek krustu? Krusts taču ir kristietības simbols. Tāpat mūsu kaŗavīru organizācijām bez krūšu nozīmes mirušo piemiņas sludinājumos būtu jāievieto kŗusta zīme.

V. A. Čikagā

Edmunds Zirnītis

Skaistā iedrīkstēšana

RAKSTNIECEI SANDRAI LAZDIŅAI 75 GADI

Sandra Lazdiņa latviešu rakstniecībā ienāk pēkšņi, spoži pāmirdz nepilnu gadu desmitu un apklust. Viņa ienāk vēlu — 1961. gadā, kad viņai jau 55. dzīves gads.

Anna Brigadere savu pirmo stāstu publicē 35 gadu vecumā, Jānis Rainis — ,,Tālas noskaņas zilā vakarā'' 38 gadu vecumā. Un Jānis Sarma ir īsts ,,vēlais viesis'' mūsu rakstniecībā, izpelnīdamies pat Tautas balvu! Un tie visi ir lieli vārdi!

Sandra Lazdiņa ir bijusi grāmatu cilvēks jau no mazām dienām. Trūkstot pat visniecīgākai interesei par sportu, rokdarbiem un praktiskām lietām, viņa ,,gulējusi tikai grāmatās'', kā māte teikusi par Sandras grāmatu lasīšanas kāri. Gara radiniekus meklēdama, Sandra Lazdiņa gadu desmitos pārlapojusi dažādu virzienu rakstnieku grāmatu kalnus un tur atradusi zelta gabalus, ko dzīves ceļos paņēmusi līdz: jaunības gados — Aspažiju un Poruku, Brigaderi un Blaumani, galvā visu Ļermontovu un visas Šillera un Plūdoņa balādes, vēlākos gados — Tolstoju, Lāgerlefu, Pērlu Baku un mūsu Aleksandru Grīnu.

Gulēdama grāmatās, Sandra Lazdiņa nav dzīvi aizvadījusi aizvērtām acīm un aizbāztām ausīm; viņa ir tik redzīga un dzirdīga rakstniece, ka nekas nozīmīgāks nepaslīd gaŗām neuztverts, neievērots.

Sandrai Lazdiņai ir asa intuicija uztvert problēmām svarīgāko, norisēs nozīmīgāko. Viņas teikums ir vienkāršs, skaidrs, vaļsirdīgs.

Sandra Lazdiņa, dzimusi Aleksandra Buša 1906. g. 17. augustā Rīgā, 16 gadu vecumā absolvējusi Latvijas Jaunatnes Savienības vidusskolu, studējusi Latvijas universitātē vēsturi. Noslēgusi mūža derību ar juristu Nikolaju Lazdiņu. Laulība svētīta trīs bērniem: Juri, Mārci un Ilzi.

Bēgļu gaitās Lazdiņi no Čechoslovakijas nonāk bēgļu nometnē Lībekā, tad Oldenburgas latviešu DP nometnē, no kurienes izceļo uz Angliju. Dzīve viņu izmet 1954. gadā Hjūstonā, Teksasā, kur latviešu sabiedrības un īstu draugu trūkums. Piecus gadus viņa, aizrāvusies vēstuļu rakstīšanas priekā, raksta draugiem un paziņām gaŗas gaŗas vēstules — interesantas un skaistas ,,bībeles''. Draugu un paziņu apsikums rada neciešamu tuksnesi. Sandra Lazdiņa smagi pārdzīvo bērnu piekeršanos amerikānismam. Tuksneša vientulībā viņai rodas doma savu raibo dzīvi iemūžināt grāmatā. Rakstīšana viņai kļūst par izmisuma atvairīšanu un savu vēlmju apmierināšanu, sagādādama skaistu aizmiršanos un lielu baudu. Neticami īsā laikā — desmit mēnešos viņa saraksta romāna ,,Sadeguši spārni'' 1. daļu, par publicēšanu nemaz nesapņodama. Tas vien jau norāda par ilgi glabātiem rakstnieces dotumiem.

,,Sadegušo spārnu'' pirmajā daļā (Latvju Grāmata, 1961), kas aptver Jūlijas dzīvi Pārdaugavā no agras bērnības pirms 1. pasaules kaŗa līdz bēgļu gaitām Vācijā 2. pasaules kaŗa laikā, Sandra Lazdiņa izmantojusi savu dzīvi. Otrā daļā (Latvju Grāmata, 1962) Sandra Lazdiņa turpina Kodolu ģimenes dzīvi Vācijas DP nometnēs un Anglijas ,,hosteļos''.

Drīz Sandra Lazdiņa saraksta trešo romānu ,,Ceļa galā'' (Tilts, 1963). Romāns ,,Ceļa galā'' ir dziļi aizvainotas sirds sāpju un izmisuma kliedziens visai civilizētai pasaulei un tās barga apsūdzība. Šo romānu Sandra Lazdiņa veltījusi ,,latvju trimdinieku vecajai paaudzei'' — tai spītīgi ietiepīgajai paaudzei, kas sevi nevar un negrib pārstādīt šai zemē, tam latvietības cietoksnim, kas trimdā dzimteni kā svētumu nes sirdī līdz un šo svētuma dzirksti grib aizdedzināt arī bērnu dvēselēs. Jaunā paaudze kā nakts tauriņi, akli skriedami pakaļ šīs zemes ērtībām un spīduļiem, izlaidīgā patvaļā labprātīgi salej savas jaunās asinis Amerikas ,,kausējamā katlā''. Vējavu ģimenes dēls Ints latviešu tautai ir ceļa galā — tas ir ceļa gals latviešu asinīm. Zanes izmisīgā cīņa par dēla saglabāšanu Latvijai ir veltīga.

Ar Intu rakstniece nav tēlojusi visu latviešu jaunatni Amerikā; Ints ir atsevišķs gadījums, vides upuris, sāpīgi aktuāls un traģisks, kam tomēr var meklēt līdzību dažādās vecās un jaunās paaudzes konfliktu variācijās.

Drosmīgi iedrīkstēdamās kritizēt pašreizējās trimdas situāciju, sevišķi iespaidīgi S. Lazdiņa tēlo latviešu ģimeņu problēmas mājās atgriešanās brīdī. Daudziem jau tās sarežģījušās uz neatgriešanos. Asarām slacīta bijusi dzimtenes atstāšana, bet mājās braukšana ,,mirks asarās''.

Pēc vesela gada klusēšanas rakstniece sāk rakstīt pēdējo romānu ,,Māna vaina''. Ar smeldzi un iejūtu rakstītās Baigā gada ainas mūsu zemes vēsturē. Baigā gada notikumi iespiež neizdzēšamas zīmes zēna Didža dvēselē: šīs zīmes veido Didzi kā pusaudzi Vācijas bēgļu nometnēs un vēlāk kā jaunieti, izpletņu lēcēju amerikāņu armijā. Neaiztiktais temats par izpletņu lēcēja izjūtām un pieredzējumiem nav fantazija, bet patiess vēstījums, ko stāstījis rakstnieces dēls Mārcis, trīs gadus dienēdams kā ,,gaisa ērglis'' amerikāņu armijā.

,,Manu vainu'' Sandra Lazdiņa raksta visilgāk. Rakstnieci dziļi sāpināja ,,Sadegušo spārnu'' izdevēja patvarīgi labojumi. ,,Smiltis virsū un cauri'', raksta autore. Un notiek tā. Kaut arī pieradusi, ka viņu neievēro un neko neraksta par viņu, izteiktā noklusēšana rakstnieci aizvaino un apvaino. Nozīmīgākais tas, ka romāns ,,Māna vaina'' radījis lielas galvassāpes sarkanajiem briesmoņiem okupētajā Latvijā.

Pievienosimies romānu rakstnieka Ģirta Salnā (1906-1974) spriedumam: ,,Mums ir viena proziste, kuŗas lieliskā stilā uzrakstītu romānu latviešu literātūras aprakstītāji pat nepiemin, bet latviešu literātūras vēsturnieks tam nevarēs paiet gaŗām, un stilistikas profesoriem reiz tā vērtības būs vien jāceļ dienas gaismā.''

Apņemšanās neko vairs nerakstīt tomēr jāpārkāpj: rakstnieci kārdina sevišķi labs temats, nedodams miera. 1968. gadā Hjūstonā tiek ļoti intensīvi pētīta un praktizēta sirds pārstādīšana cilvēkiem. Pavisam svaigu, neizmantotu vielu, patiesus aizkulišu noslēpumus dod rakstnieces meita Ilze, kas strādā Bēlora universitātes laboratorijā, kur pētī sirds pārstādīšanas problēmas. Balstoties uz patiesiem notikumiem, Sandra Lazdiņa saraksta interesantu plašu stāstu ,,Sirds jaunajās gaitās''. To publicē Latvija Amerikā 1969. gadā.

Gadiem līdzi skrējušas arī visas varēšanas. Nopietni veselības traucējumi, dzīvesdrauga nāve. Aizsviedusi rakstnieces spalvu tuksnesī, Sandra Lazdiņa dzīvo tālāk, dzīvo ārpus laika un vietas.

Vecuma dienās kļūt par rakstnieci Sandrai Lazdiņai tā bijusi skaista iedrīkstēšanās.

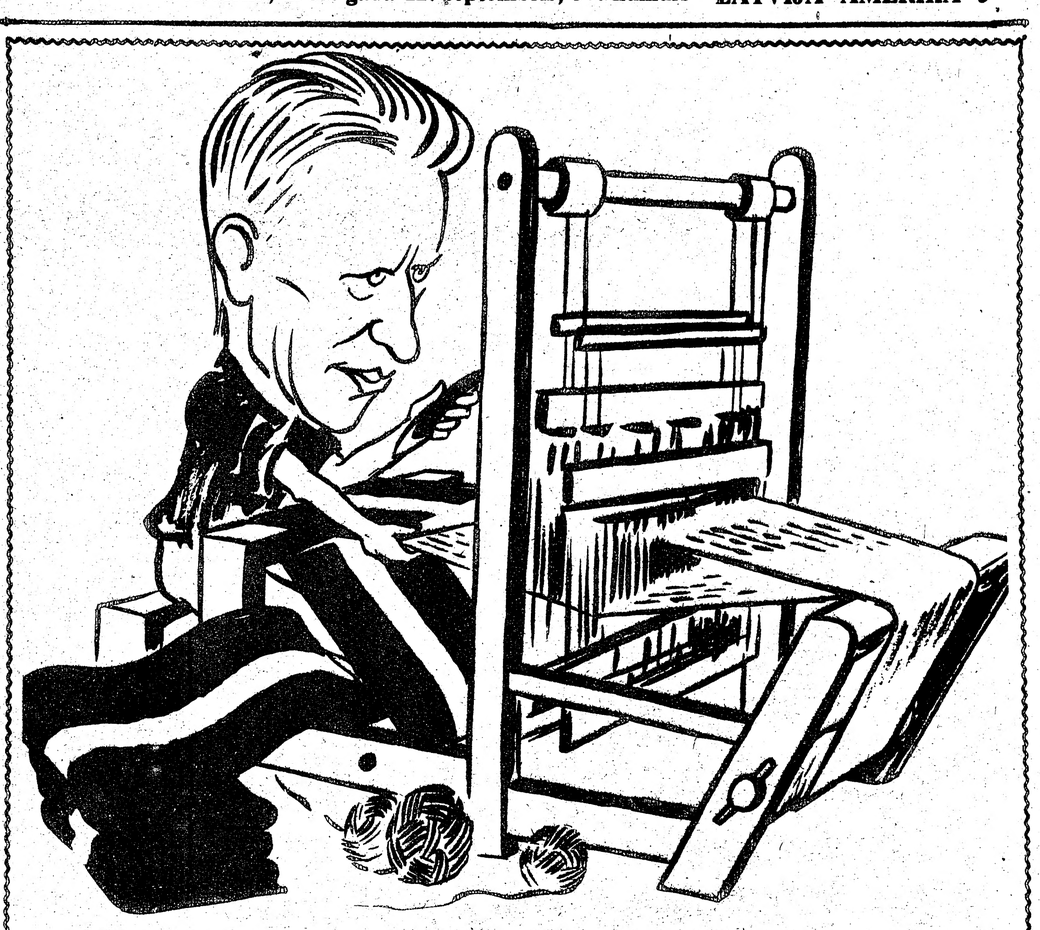

Jauns Andreja Eglīša dzejoļu krājums

Caur daudzām zemju zemēm, caur daudzām debesīm.

IZNĀKS TUVĀKĀ LAIKĀ.

Ievadam

Caur daudzām zemju zemēm,
Caur daudzām debesīm —
Uz mājām plūstu, mājām, uz mājām
Atpakaļ; ar ugunīm un vējiem, ar
ūdens pilieniem, ar sudrabotu
gaismu, zaļu, nes mani atpakaļ
ikviens, ikviens nes savu daļu.

Andrejs Eglītis

Svētdien, 20. septembrī, plkst. 16.30

Sv. Andreja baznīcas zālē, Toronto

dziesmu vakars tenora A. Cera 60 gadu jubilejas zīmē.

Piedalās DV vīru koris Kanadā, diriģents Auseklis Pērkons, solisti Kristīne Vikmane, Ženija Vītola, Viesturs Brants, Alberts Vītols. Klavieŗu pavadījumi — Māra Alksne.

Programmā: tautasdziesmas un populārās operu ārijas.

Pēc programmas jubilāra godināšana.

Rīko DV vīru koris Kanadā.

IEEJA $ 6.00, PENSIONĀRIEM $ 4.00.

Meklējam latvieti vai latviešu ģimeni,

kas vēlētos dzīvot lauku mājā
Beaver Valley apkārtnē.

Atalgojuma vietā jāpieskata īpašums.
Pieteikties pie A. Kalna.
tel. dienā 425-4022, vakaros 275-3227.

J. Ķempe

Sociāldemokrati gribētu aizmirst

BIJUŠĀ SSS LOCEKĻA JĀŅA ĶEMPES ATMIŅAS

(Beigas.)

28. jūnijā 11. milicijas iecirknī ieradās krievs no Pārdaugavas, Ļeņina rajona prokurors. Tad bija vēl agrs rīts. Ieraugot pārpildītās milicijas telpas, jautāja Bogdānovam, ko tas nozīmē un par ko šie pilsoņi apcietināti. Atbilde: uz aizdomu un liecinieku liecību pamata. Es visu šo sarunu dzirdēju no blakustelpām. Sekoja prokurora iepazīšanās ar apsūdzībām, un tas teica, ka lai 1 stundas laikā telpas būtu tukšas. Tos, kas smagi apvainoti, nosūtīt uz manām telpām. 28. jūnijā, ap plkst 4 pēcp. mani izņēma no bunkura, izveda uz ielas un nostādīja ielas vidū. 2 miliči nostājās man priekšā un divi aiz manis, ar šautenēm šaušanas gatavībā. Sekoja gājiens. Divi no miličiem bija man pazīstami, abi kādreiz bija manā 2. bataljonā biedri. No 11. iecirkņa līdz prokuroram bija apm. 5 minūšu gājiens pa Kalnciema ielu. Es gāju ar paceltu galvu, asinīm aptraipīts. Ļaudis uz ielas apstājās, nokāra galvas. Es sapratu, tie mani nožēlo.

Ieveda prokurora telpās. Prokurors iznāca pretī, saņēma no miličiem raporta zīmīti un teica: jūs varat iet atpakaļ uz iecirkni. Ja būs vajadzīgs, zvanīšu. Krievu prokurors, ieraudzīdams manas asinis un asiņu sarecējumu matos, ieveda mani mazgājamā telpā un teica, lai nomazgājoties. To arī centos izdarīt, bet matos tomēr palika sakaltušas asinis. Prokurors lika apsēsties, piedāvāja papirosu. Es nebiju smēķējis no 24. jūnija. Tad prokurors nolasīja apsūdzību. — Jūs tiekat apsūdzēts par: 1. spiegošanu, 2. ieroču glabāšanu dārzniecībā un 3. aģitēšanu pret padomju Krievijas iekārtu. — Par to draudot sods — nāves sods! Vai es atzīstoties par vainīgu? Teicu: nē. Paskaidroju: 1. pie manis Bogdānovs atrada atzīmes par dažiem radio viļņu garumiem. Tas ir viss. Tam nav nekāda sakara ar spiegošanu. 2. Man nekad privātā dzīvē nav bijis ierocis, 3. es nezinu, kas šīs ziņas sniedzis Bogdānovam.

Pa visu mūsu sarunas laiku ir trauksmes signāli, bumbas sprāgst netālu no mūsu sarunas telpām. Telefons zvana vienā zvanīšanā. Prokurora seja brīžiem bāla, sejas panti raustās. (Es nopratu, ka Hitlera armija ir tuvumā.)

Tālāk: prokurors man saka — es Bogdānovam devu laiku līdz šodienai, plkst. 12 dienā iesniegt man tiešus pierādījumus un liku vakar izmeklēt visu jūsu dārzu, bet nekādus ieročus neatrada. Tā kā Bogdānovs nav man līdz 12 dienā iesniedzis pierādījumus, man nav tiesību jūs ilgāk turēt apcietinājumā. Es jūs atbrīvoju, bet jums ir katru dienu pie manis kancelejā jāreģistrējas. Prokurors man roku sniedzot teica: mēs, krievi, jūsu tautu nepazīstam un neko daudz nezinām. Jūsu pašu pilsoņi latvieši jūs apsūdzēja, apcietināja un ievietoja arestā.

Es īsi paskaidroju, ka Bogdānovs taču bija no tās pašas soc. dem. partijas, pie kuŗas es agrāk piederēju. Viņš pasmaidīja — es jau tā domāju, ka tā ir izrēķināšanās politika.

Kad ierados savā dārzniecībā, sieva mani ieraugot apkrita ap kaklu un raudāja no prieka un īsu brīdi pat paģība. Tad mani vannas istabā nomazgāja, iesmērēja pušumu galvā un iedeva tīras drēbes. Paēdu, un mani tuvinieki mani nogādāja drošā vietā, jo es neticēju Bogdānovam.

29. jūnijā bija jāiet reģistrēties. Ne es to domāju, ne darīju. Ja esi reiz ticis brīvībā, nebāz galvu slazdā! Diena pagāja bez traucējumiem. Pienāca 30 jūnijs. Ielas tukšas. Trauksmes bez gala. Vācu bumbas sprāgst mums tuvumā. Viena bumba iekrīt vienā siltumnīcas galā un pārvērš to drupās. Vakars nāca virsū, elle vārījās visapkārt. Un tā visu nakti. Agrs rīts. Saulīte uzlēca. Visu nakti es gulēju savā paspārnes slēptuvē. Caur mazu siltumnīcas apakšlodziņu vēroju ieejas vārtus dārzā. Dzirdu smagus soļus. Redzu — atveŗas vārti. Skrien vesela grupa, ap 20—30 sarkanarmiešu, bēgot. Drusku sarāvos, bet tie aizskrēja manai slēptuvei gaŗām. Tā bija sarkanarmijas aizsegu grupa, kas sedza atkāpšanos.

Palēnām apklusa kaŗa troksnis. No Pārdaugavas krievi bija atkāpušies tiltiem pāri otrā pusē Daugavai. Visi 3 tilti bija uzspridzināti. Nāves klusums. Tā tas bija līdz apm. plkst. 4. pēcp., kad dzirdu uz ielas vācu valodu. Komandas. Saprotu, ka Hitlera armija ienākusi. Izeju uz ielas. Visos ielas stūŗos novietoti ložmetēji. Piegāju pie vienas kaŗavīru grupas un jautāju par stāvokli. Viņš mani mierināja, ka Pārdaugava ir no krieviem tīra. Vācu virsnieks jautāja, vai es nevaru apgādāt viņa vīriem ūdeni, jo tiem slāpstot. Es tos pacienāju ar svaigu, vēsu ūdeni un grozu ar tomātiem.

Tagad es biju brīvs cilvēks! 1. jūlijā Hitlera armija ienāca Pārdaugavā.

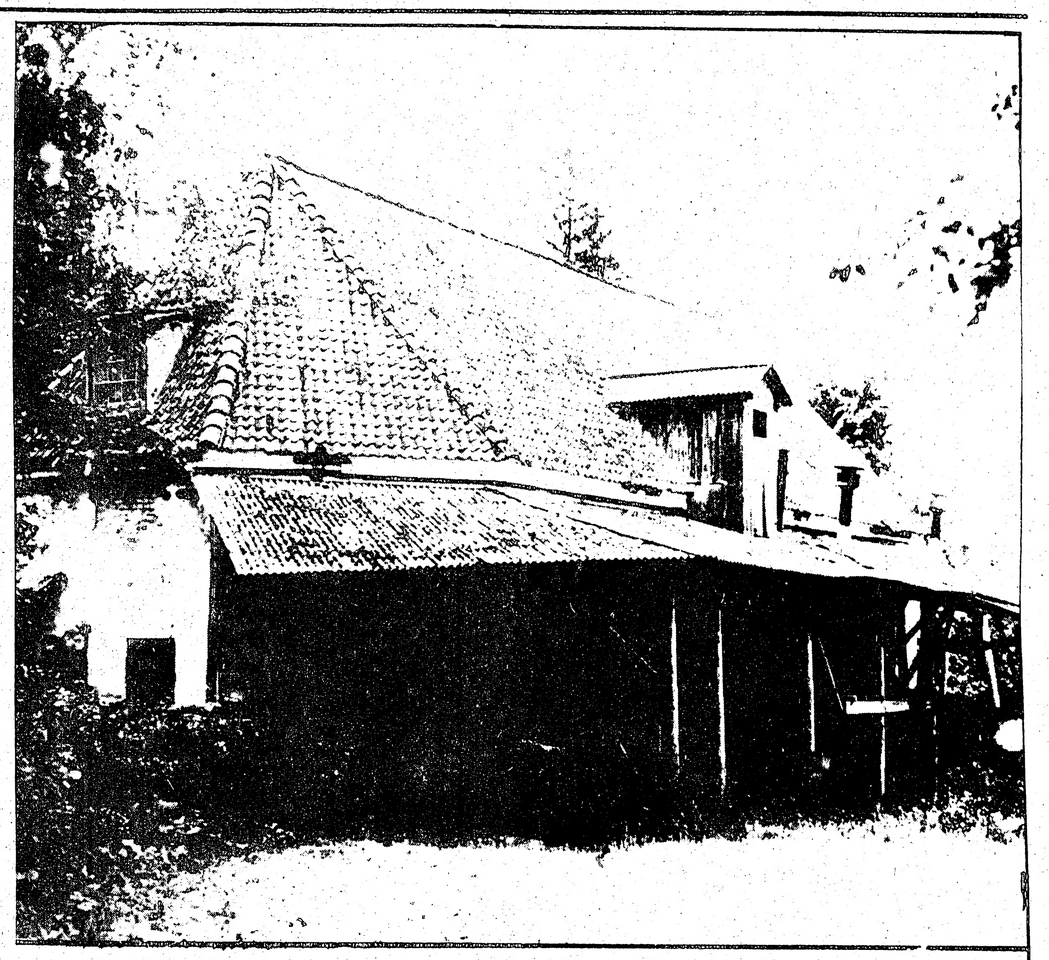

Zebrenes luterāņu baznīca, tagad klēts.

MIRUSI O. BIŠTĒVIŅA DZĪVESBIEDRE

Kādreizējā latviešu simfonisko orķestŗu diriģenta Olģerta Bištēviņa atraitne Daina Stenkviste, dzimusi Treimane, mirusi 12. jūlijā Kordovā, Arģentīnā. Pārpelnota 13. jūlijā Kordovas Sanvincentes kapsētas krematorijā. Pelni izkaisīti Rioprimero upes straumē, kā to nelaikē bija vēlējusies. Viņa ilgāku laiku slimoja ar ļaundabīgu slimību. Pavadīt bija ieradušies pāris tautiešu un tuvākie draugi. No Patagonijas bija ieradies dēls Ingus, no Peru meita Baiba. Par aizgājēju skumst brālis Zviedrijā un jaunākā meita Sandra Kalifornijā. Nelaikē bija dzimusi 1918. g. 2. augustā, precējusies otrreiz ar zviedru konsulu Arģentīnā Stenkvistu, kas arī jau miris.

V. Irbe

Latviešu diplomātu apspriede

Latvijas diplomātiskā dienesta vadītājs Dr. A. Dinbergs noturēja Latvijas diplomātisko pārstāvju apspriedi Parīzē no 10.—12. augustam, kuŗā piedalījās Latvijas lietvedis Parīzē K. Bērends, ministrs J. Tepfers no Stokholmas un pārstāvis pie Beneluksa valstīm P. Reinhards. Veselības traucējumu dēļ sanāksmes laikā Latvijas lietvedis Londonā T. V. Ozoliņš bija kavēts piedalīties apspriedē.

Apspriedē pārrunāja diplomātiskā dienesta internos jautājumus, kā arī analizēja pašreizējo starptautisko stāvokli un iespējamos soļus, kādi būtu speŗami Latvijas interešu labā. Šāda kārtēja sanāksme atvieglina darbības saskaņošanu dažādu diplomātisku pienākumu veikšanai.

KANADAS LATVIEŠU CENTRS TORONTO

Kur tas suns ir apŗakts?

Bērnu svētki

Toronto Latviešu Centrā
4 Credit Union Drive

Pēdu dzīšana.
Laimesti.
Laimes aka.
Citas spēles.

1981. gada 27. septembrī no plkst. 1—5 p.p.

DZĪVA VIDE DZĪVAI TAUTAI!

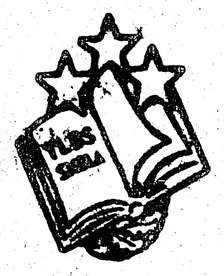

Man ir vēl mātes valoda,
Tā asina kā galoda,
Kā zelta upe vārdi plūst, —
Sirds tēvu zemei neatlūst.

N. Kalniņš

TLB Sestdienas skola aicina vecākus pieteikt bērnus, arī latviešu valodas nepratējus, š.g. 12. septembrī plkst. 9 no rīta Jesse Ketchum skolas telpās, 61 Davenport Rd., Toronto. Bērnus uzņem, sākot ar trīs gadu vecumu. Mācības notiek sestdienās, vadoties pēc LNAK Latviešu skolu programmas. Skolas mācību sākšanas akts 12. septembrī pl. 10 no rīta ar lūgšanu. Tuvākai informācijai lūdzam zvanīt: 481-6339 vai 762-5559.

TLB Sestdienas skolas padome.

TLB Sestdienas skolas

SKOLOTĀJU KURSI

sāksies 26. septembrī no pl. 9.50 līdz 10.30
Džesse Kečum skolā,
61 Davenport Rd., Toronto,
29. istabā.

Visi ieinteresētie laipni aicināti piedalīties kursos.

TUVĀKA INFORMĀCIJA PIE E. PĒTERSONES 491-0560.

Paliksanu pie tēva uzskata par nodevību

MEDICĪNAS INSTITŪTA PROFESORE STĀSTA PAR SAVU IZŠĶIRŠANOS PALIKT ASV UN UZSĀKT CĪŅU PAR ĢIMENES APVIENOŠANU

Par cilvēkiem, kas izbraukuši no okupētās Latvijas kā disidenti, mūsu sabiedrības lielākā daļa būs labi informēta. Esam dzirdējuši un ar interesi klausījušies viņu stāstījumos. Tajā pašā laikā ļoti maz zinām par cilvēkiem, kas atstājuši dzimteni ne kā politiski vai reliģiski aktīvisti. Daudzi no viņiem mums varētu sniegt neiedomājami vērtīgu un katram tautietim saistošu informāciju par pašreizējo dzīvi un viņu specifisko darbu tēvzemē. Nesen Latviju ir atstājusi arī Rīgas Medicīnas institūta profesore Lolita Velmere, kuŗas bagātīgā pieredze un piedzīvojumi varētu dot neatsveŗamas ziņas mūsu trimdas sabiedrībai, informējot to par Rīgas studentu dzīves ikdienu, mācību un nodarbību veidu, politisko audzināšanu un citām izdarībām augstskolu darbā. Lolita Velmere labprāt atbildēja arī uz dažiem jautājumiem.

Jautājums: „Velmeres kundze, kā Jūs nokļuvāt brīvajā pasaulē?"

Atbilde: „Kaŗš izšķīra mūs ar tēvu. Es ar māti un diviem brāļiem palikām Latvijā. Tēvs bija vācu armijā. Vāciešiem atkāpjoties, tēvs nonāca slimnīcā, bet no turienes tika evakuēts. Tikai 1979. gadā radās pirmā iespēja tēvu satikt pēc 30 gadiem, kaut gan ilgas nebija rimušas kopš šķiršanās vēl bērnībā. Es iebraucu ASV ar viesošanās vīzu 1979. gada jūlijā, lai apciemotu tēvu, māsīcu un citus radus.

„Tātad Jūs atrodaties Amerikā jau divus gadus. Vai Pad. savienība atļauj saviem pilsoņiem tik ilgi viesoties ārzemēs?"

„Ar tēvu nolēmām manu ciemošanās laiku pagarināt un mēģināt panākt satikšanos arī ar pārējiem manas ģimenes locekļiem, kā tas ir iespējams brīvās pasaules iedzīvotājiem. Protams, ne manam vīram, ne bērniem un brālim šāda atļauja netika izdota, jo neesot „mērķtiecīgi".

Par savu nodomu pagarināt vīzu ciemošanās nolūkā ziņoju PSRS sūtniecībai, kas neatbildēja man uz šo jautājumu, bet solīja „saprast mūsu ģimenes vienkāršo prasību". Bija gan piebilde, ka ciemošanās laikam jābūt „saprāta robežās", nepaskaidrojot, kas šajā lietā pieņemts. Tad nolēmām, ka es palikšu Amerikā, kā to pieļauj ASV Imigrācijas likumi — kā sava tēva (ASV pilsoņa) meita. Tāds padoms mums tika dots Imigrācijas nodaļā, jo līdz ar to tad nevarētu būt nekādu šķēršļu manu bērnu un vīra izbraukšanai pie vistuvākiem asinsradiniekiem. Likās ļoti nepieņemami vienmēr atkal un atkal pakļauties nerakstītajiem cietuma likumiem.

„Kā uz Jūsu izšķiršanos palikt brīvajā pasaulē reaģēja Pad. savienības sūtniecības darbinieki?"

—Kad vēlāk saņēmu atļauju no ASV iestādēm palikt uz pastāvīgu dzīvi, PSRS sūtniecība man rakstīja, ka no „kompetentiem orgāniem" viņiem esot zināms par manu iebraukšanu Amerikā un neatgriešanos dzimtenē. Viņi piedāvāja, lai prasot atļauju vai nu ciemošanās pagarinājumam pie radiem, vai arī atļauju pastāvīgi uzturēties ASV „ar saviem tuviniekiem". — Protams, PSRS sūtniecība labi zina, ka mani bērni un vīrs ir Latvijā. Uz šo vēstuli atbildēju, ka pieprasu atļauju palikt uz pastāvīgu dzīvi pie saviem tuviniekiem ASV. Imigrācijas pārvalde deva man atļauju vīra un bērnu iebraukšanai un ASV sūtniecība Maskavā to arī manai ģimenei Latvijā nosūtīja. Tāpat tika nosūtīti visi vajadzīgie „aicinājumi", ko PSRS sūtniecība pieprasīja no manis.

„Vai visā šajā lietā Jūs manāt arī kādus panākumus ģimenes apvienošanā?"

— Rīgas vīzu daļas priekšnieks Tupainis ar dažādiem ieganstiem mēģina rast iespēju izbraukšanas atļaujas neizsniegt. Viņš licis tieši man pateikt (sarunā ar maniem dēliem Rīgā), ka uzskatot mani par „dzimtenes nodevēju", jo es „esot aizbēgusi" un manas atgriešanās gadījumā viņš mani ieliktu cietumā". Interesanti ir arī tas, ka PSRS sūtniecība neatlaidīgi traucē mani ar telefona zvaniem. Šajās sarunās viņi paskaidro, ka „neviens netaisās man manas tiesības liegt" . . . Maija sākumā esmu iesniegusi atteikšanos no PSRS pavalstniecības.

„Kādu atbalstu Jūs saņemat no brīvās pasaules sabiedrības šajā cīņā par Jūsu ģimenes apvienošanu?"

— Līdz šim es esmu informējusi latviešu sabiedrības vadītājus un dažādu organizāciju pārstāvjus, kas man ir apsolījuši sniegt nepieciešamo atbalstu šajā cīņā. Ar Gaismas Akcijas starpniecību es saņemu vajadzīgo informāciju un padomu. Palīdzības akcijā ir iespējams iesaistīt daudz un dažādas cilvēka tiesību aizstāvēšanas organizācijas brīvajā pasaulē, kā arī sevišķu atbalstu varētu sniegt ASV valdības pārstāvji. Pašreiz mani draugi un atbalstītāji kā Eiropā, tā arī ASV gatavo cīņas veidu un izvērtē iespējas. Mēs nevēlamies vienkārši apsūdzēt Pad. savienību šādā pārkāpumā, un es domāju, ka arī PSRS valdībai tas nedarītu godu, bet, ja mani piederīgie drīzumā nesaņems izbraukšanas atļaujas — mēs būsim spiesti lietot visus veidus un visas iespējas, ko pašreiz kopīgi plānojam. Par to sīkāk šajā brīdī nevēlos izteikties.

„Pastāstiet, lūdzu, kaut ko par savu nodarbošanos Latvijā."

— Esmu dzimusi 1939. gadā Rīgā. Beidzu Rīgas Medicīnas institūtu 1966. g. Strādāju par ārsti vairākās Rīgas poliklīnikās, bet pēdējos gados Rīgas Medicīnas institūtā par pasniedzēju — profesori - asistenti Anatomijas katedrā. Mācīju studentus, kā arī veicu zinātnisko darbu — tema bija par veģetātīvo nervu sistēmu. Temas parasti ir jāņem sakarā ar problēmu, ko katedra skaitās strādājam. Zinātniskais darbs bija praktiski pabeigts, atlika vienīgi tā oficiālā aizstāvēšana. Sakarā ar pēdējiem Maskavas valdības grozījumiem šī aizstāvēšana vairs nevarēja notikt Rīgā, bet gan Maskavā vai Kijevā, kur attiecīgās tēmas - problēmas „vadošais profesors" Lobko noteiks. Vienmēr un visur noteikšana Maskavai.

„Vai Jums bez profesores un zinātniskā darba pienākumiem bija jāveic vēl arī kādi citi uzdevumi Rīgas Medicīnas institūtā?"

— Bez mācību darba, kas aizņem ļoti daudz stundu (980 līdz 1050 stundu gadā) un tiešā darba studentu grupās (protams, vēl arī zinātniskais darbs, ko parasti veic ar laiku nerēķinoties — tas ir ārpus darba laika) katram asistentam — tā tur sauc pasniedzējus, ir vēl studentu audzināšanas darbs marksistiski ļeņiniskās morāles garā. To parasti pārrauga un organizē partijas kadri, un tam paredzētais laiks profesoram ar studentiem ir jāziedo. Bez visa tā vēl regulāri un arī neregulāri tiek „audzināti" arī paši pasniedzēji marksisma ļeņinisma garā. Lai cik skolots un gradiem bagāts būtu profesors, viņam ir jāpiedalās šādā „audzināšanas" darbā un partijas paredzētie plāni un gudrības „jāpārcilā".

„Jūs pieminējāt arī savu ģimeni Latvijā. Pastāstiet, lūdzu, īsumā par to."

— Mans vīrs, Oskars Velmers, dzimis 1944. gadā, ir psīchiatrs Rīgas psīchiatriskajā slimnīcā. Dēli (no pirmās laulības), Kaminskis Oskars un Viesturs, dvīņi — ir tagad pēdējā klasē Rīgas 50. Speciālizētajā angļu valodas vidusskolā (šo skolu parasti rāda ārzemju tūristiem un tā ir izveidota par „paraugskolu"). Man nav vēl pēdējo ziņu, vai viņi ir to beiguši — sekmes viņiem vienmēr bija labas, bet tagad šāda konflikta situācija varētu radīt arī komplikācijas. Manu dvīņu vectēvs ir Latvijas armijas virsnieks, ko Lietenē nogalināja — protams, bez kādiem paskaidrojumiem ģimenei. Viņš bija prezidenta Ulmaņa stāba virsnieks Konstantīns Kaminskis. Kad mans vīrs — Jānis Kaminskis lūdza čeku „rehabilitēt viņa tēvu", jo citādi viņam nākoties ciest, — čeka atsūtīja atbildi, ka „ir rehabilitēts", tādējādi atzīstot savu asiņaino darbu. Mana vīra tēva tēvs bija pulkvedis Kaminskis, kas vadīja arī kaujas pret Bermontu. Latvijas brīvvalsts laikā bija jau atvaļināts vecuma dēļ, dzīvoja Daugavpilī, tomēr tika izsūtīts uz Sibiriju. Viņa meitas brauca līdz, lai vecajam tēvam palīdzētu, bet tika varmācīgi atšķirtas vēlāk citā Sibirijas vietā. Pulkvedis Kaminskis gāja Sibirijā bojā. Kādu laiku Latvijas valsts kontrolieris bija šī pulkveža Kaminska brālēns, labi neatceros, varbūt brālis.

Mans jaunākais dēls, Haralds Velmers, dzimis 1975. gadā.

„Velmeres kundze, kāda ir Jūsu pašreizējā nodarbošanās?"

— Esmu nokārtojusi pašreiz pirmās kārtas pārkvalificēšanās eksāmenus medicīnā, pieteikusies ASV Nacionālās rezidencijas programmā. Gatavojos kārtot federālās licenses eksāmenus medicīnā. Pēc trīs gadu rezidentūras var iegūt tiesības strādāt ASV slimnīcās. (jk)

Bostonas Trimdas draudzē iesvētītie jaunieši: No kreisās —Astra Laila Laure, Anita Anda Galiņa, Gints Grinbergs, Dāvids Zigurds Gulbis, Linda Margita Gulbe, Anita Dace Eglīte. Otrā rindā: Bostonas Trimdas draudzes mācītājs emer. Alberts Galiņš, draudzes priekšnieks Ivars Galiņš, draudzes mācītājs Imants Kalniņš.

Foto: ASTRA

ČIKAGA

© Čikagas DV apvienības biedram un sabiedriskam darbiniekam inženierim Ādolfam Andersonam 12. augustā apritēja 70 mūža gadi. Viņš dzimis Rīgā, tirgotāja ģimenē. Pēc Rīgas valsts technikuma beigšanas sācis studijas Latvijas universitātē mechanikas fakultātē. 1944. g. atstājis Latviju, bijis Vācijā, Francijā, Beļģijā un Holandē. 1945. g. strādājis pie UNRRA's. 1950. g. ieceļojis ASV, Čikagā, kur sācis strādāt par jaunāko inženieri Pullmana vagonu sabiedrībā. Paralēli darbam papildinājies inženieŗa zināšanās Purdue un Northwestern universitātē, kā arī Ilinojas techniskā institūtā, 1956. g., pēc Pullmana vagonu sab. likvidēšanās, saistījies darbā United states gypsin Co. par projektu inženieri, kur nostrādājis līdz 1976. g., kad aizgājis pensijā. Drīz viņš atkal aicināts atpakaļ darbā par konsultējošo inženieri, ko ar pārtraukumiem strādā vēl tagad. Studiju laikā Latvijā pievienojies korporācijai Tālavija.

A. Z.

Induli Paegli meklē māsa Skaidrīte Latvijā.

Dzimis 1923. g. 1. janvārī Grundzālē, pārcēlies pēdējos gados no Melburnas, Austrālijā, uz Kanadu. Lūdzu rakstīt Vilim Paeglim, 2859 Delaware St., Oakland, Ca., U.S.A.

Gatavo kokles

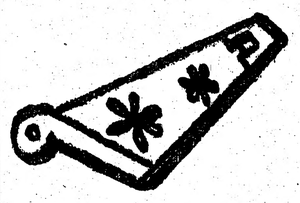

„C" un arī „E"
Stīgas un kastes.
Zvanīt vakaros (416) 694-4814
Gunārs'

Pulkveža Bērziņa meistarspiegs

(Beigas.)

Bez tam M. Klausena firma ne vien labi maskēja uz ārieni pašu „majoru", bet ar firmas palīdzību bija viegli izdarīt daudzas naudas pārsūtīšanas akcijas gan no Šanghajas, Ņujorkas, Hongkongas un citurienes, jo firma taču pirka un pārdeva arī ārpus Japānas.

Kaut gan pulkvedis pulkvedis Bērziņš Maskavā par Zorges palīgu bija izraudzījis japāni Mijagi, Zorge drīz vien atzina, ka Mijagi spēkos nav nodibināt kontaktu ar valdībai tuvu stāvošām personām. 1934. gada vasarā pie valdības padomnieka Ozaki Hozumi ieradās kāds svešinieks, uzdodamies par Minami Riuči, faktiski tas bija Mijagi, un paziņoja, ka kāds vecs draugs no Šanghajas vēlas ar viņu satikties nākošajā svētdienā Naras briežu parkā. Plašajā parkā, kur noklausīšanās iespēja bija izslēgta, Zorge sava spiegu tīkla locekles amerikāņu žurnālistes un komūnistes Agneses Smedlijas draugam izskaidroja, ka Kremlim nepieciešami vairāki vīri, kas stāv tuvu tieši Japānas valdībai un galmam.

Vēlāk noskaidrojās, ka Ozaki, gan apellējot pie viņu komūnistiskās pārliecības, gan arī piekukuļojot ar naudu, izdevās savā darbā iesaistīt desmit japāņu kollēgas. Kandidātus Ozaki izvēlējās tik rūpīgi, ka ilgus gadus tie darbojās, neturēti aizdomās. Zorge pats satikās ar de Voukelitču, Mijagi un Ozaki vienīgi šad un tad kādā restorānā, bārā vai parkā. Maksis Klausens bija visas šīs spiegu bandas radiooperātors.

Līdztekus īsviļņu radioraidījumiem Zorge lielu tiesu svarīgas informācijas materiālus uz Maskavu nosūtīja ar īpašu kurjēru. Šad un tad kāds nezināms Kremļa aģents Tokio uzmeklēja Zorgi vai Klausenu un parasti mikrofilmētos ziņojumus un dokumentu kopijas nogādāja uz Maskavu. Līdz pat 1939. gadam tomēr galvenā informācijas nogāde Maskavai notika ar paša Zorges aģentu starpniecību caur Šanghaju vai Hongkongu. Tad Zorge izšķīrās, ka pārāk riskanti sūtīt paša aģentus kurjēru gaitās uz Ķīnu. Radās arī grūtības valūtas sagādē, kas bija nepieciešama spiegu tīkla financēšanai. Zorge nosūtīja radioziņojumu uz Maskavu, lūdzot sūtīt tiešu kontakta aģentu uz Tokio. Drīz vien Klausens saņēma atbildes raidījumu: „Divas teātŗa biļetes Fricim, sēdeklis 167, 168. Krēsls 169 mūsu sakarnieks." Pēc neilga laika Klausens savā pasta kastē atrada minētās teātŗa biļetes. Noteiktā dienā Klausens ar sievu Annu bija teātrī un tumsā Maksis pasniedza sev pa labi sēdošajam kaimiņam 38 mikrofilmas. Kaimiņš savukārt Klausena rokās ielika mazu vīstoklīti, kuŗā bija 5,000 amerikāņu dolaru. Tikai vēlāk noskaidrojās, ka Klausena noslēpumainais kaimiņš nav bijis neviens cits kā padomju konsuls Tokio Votokevičs. Nākamajā aprīlī Klausens un Anna apmeklēja Takazuka teātri, kur Maksis Votokevičam nodeva 30 mikrofilmas, bet konsuls savukārt nodeva 3,000 un 2,500 japāņu jenu.

Visa spiegu tīkla uzturēšana Zorgem izmaksāja apm. 3,000 jēnu mēnesī. Klausenam bija uzticēti kasieŗa pienākumi, un laiku pa laikam viņš Zorgem sniedza pārskatu par saņemtām summām un izdevumiem. Zorge ar vācieša akurātību šos kases pārskatus pārfotografēja un mikrofilmā nosūtīja uz Maskavu. Vairāki bandas dalībnieki darbojās pilnīgi bez atlīdzības. Tā Ozaki nesaņēma nevienu centu. Nav brīnums, ka pēc Klausena kases grāmatām no 1936. gada līdz 1941. gada oktobrim visa spiegu tīkla uzturēšana Kremlim bija izmaksājusi milzu summu. Nenoliedzami, ka informācija, ko Zorge sniedza Kremlim pēc 1941. gada 22. jūnija, bija miljonus dolaru vērta.

Ģenerāļa Mekartura Izlūkošanas dienests tālāk noskaidrojis, ka 1940. gada 20. maijā pēc savu kārtējo spiegu darbības ziņojumu nosūtīšanas Zorge noraidīja vēl īpašu ārkārtīgi svarīgu radiogrammu, kuŗā paziņoja: „Pēc manā rīcībā esošās informācijas Hitlers gar Pad. savienības robežām sakoncentrē no 170 līdz 190 divīzijas. Šīs divīzijas uzbruks visā frontē ar galveno virzienu uz Maskavu 20. jūnijā." Kā zināms, vācu armijas uzbrukums tiešām notika divas dienas vēlāk — 22. jūnijā. Dabiski, ka no šī brīža jautājums, vai Japāna uzbruks Pad. savienībai no austrumiem, bija galvenā problēma, un Kremlis bija pārliecināts, ka Zorge vēl laikā spēs dot atbildi arī uz šo jautājumu.

Un tiešām, 2. jūlijā, tūliņ pēc Japānas troņa padomes slepenās sēdes, Zorge varēja Kremlim ziņot, ka Japānas valdība ir izšķīrusies iebrukt Indoķīnā, lai tur nodrošinātu nepieciešamās bazes. Tālāk viņš varēja ziņot, ka Japāna ar savu neuzbrukšanas līgumu jūtas gan droša no Pad. savienības uzbrukuma, tomēr izdarīs vispārēju mobilizāciju, lai būtu gatava katram gadījumam, arī kaŗam ar Pad. savienību.

Jūlija beigās Zorge ziņoja, ka tikai nedaudz kaŗaspēka no Tokio rajona nosūtīts uz dienvidiem. Pēc Zorges informācijas, lai virzītos uz priekšu Taizemē un Malajā, japāņiem nepieciešami vismaz 300,000 vīru, bet Indoķīnā esot tikai 40,000.

Augusta sākumā, balstoties uz Ozaki, Mijagi un vācu sūtniecībā iegūtajiem materiāliem, Zorge varēja Kremlim ziņot, ka Japāna mobilizējusi 1 milj. vīru, ka lielais vairums no šī jaunmobilizētā kontingenta nosūtīts uz Ķīnu un tālāk uz dienvidiem, un tikai nedaudzas vienības nosūtītas uz Mandžūriju. 15. oktobrī, vispusīgi apsvēris savā rīcībā esošo informāciju, Dr. Zorge paziņoja sarkanarmijas Ceturtajam birojam un Staļinam personiski, ka Japāna tagad ir galīgi izšķīrusies virzīties uz dienvidiem, kādēļ Pad. savienībai vairs nedraud nekādas briesmas no japāņu kaŗaspēka iebrukuma Sibirijā.

Zorge saprata, ka viņš savu uzdevumu ir veicis, un tādēļ uzmeta radioziņojuma tekstu, kuŗā lūdza atsaukt viņu pašu un tuvākos līdzstrādniekus uz Maskavu. Klausens ietiepās un ilgi strīdējās ar Zorgi, apgalvojot, ka šāda ziņojuma nosūtīšana ir pāragra. Trīs dienas vēlāk Klausens un Zorge atradās japāņu slepenās policijas apcietinājumā.

Zorges un viņa spiegu tīkla apcietināšana varēja notikt tikai sakarā ar japāņu komūnista Itso Ritsu nodevību. Kad pēdējo 1940. gada jūnijā apcietināja, tad Itso pilnīgi atzinās, ka simpatizē komūnismam. Lai glābtu sevi, viņš nodeva kādu citu komūnisti, kuŗa nelaimīgā kārtā bija viena no Zorges tīkla dalībniecēm. Izmeklēšanas ierēdņiem šo Zorges aģenti Itso nodeva naida un greizsirdības dēļ. Viņam nebija ne mazāko aizdomu, ka šī aģente vairākus gadus strādājusi Kremļa labā. Lavīna, kuŗai bija jāaprok Zorge un visi viņa aģenti, bija sākusi velties.

Var iedomāties sūtņa Eižena Otta un gestapo pulkveža Meisingera pārsteigumu, kad tie dabūja zināt par sava labā drauga un padomdevēja apcietināšanu. Sākumā abi bija pārliecināti, ka atkal ir darīšana ar kārtējo japāņu pārsteidzību. Taču japāņu policija pieklājīgā, bet noteiktā veidā paskaidroja, ka tās rokās ir nonācis visbīstamākais spiegu tīkls, kāds jebkad Japānā darbojies.

Valgs savilkās arvien ciešāk, jo viens pēc otra apcietinātie aģenti sāka „atkust" un, atklājot faktus, vilka sev līdz pārējos. Viens no visrunīgākajiem izrādījās Maksis Klausens: viņa vaļsirdīgās atzīšanās dēļ arī Zorgem bija grūti raisīties vaļā no draudošās cilpas.

Piecus mēnešus pēc apcietināšanas arī Zorge sāka runāt. Japāņu iestādes pēc Zorges spiegu bandas apcietināšanas ar lietas izmeklēšanu nesteidzās — viņi gribēja dabūt zināt iespējami vairāk par metodēm, kādas lietojis Zorge, kā arī par Zorges iegūtajiem noslēpumiem un par motīviem, kuŗu dēļ tik daudzi japāņi bija spiegojuši pret savu tēvu zemi.

Kā Zorgem, tā arī Ozaki bija piespriests nāves sods pakaŗot. Klausens, ievērojot viņa vaļsirdīgo atzīšanos, dabūja mūža ieslodzījumu, bet, amerikāņiem okupējot Japānu, jau 1945. gada oktobrī bija brīvībā. Tāpat mūža ieslodzījumu dabūja Branko de Voukelitčs, bet arī viņu amerikāņu armija atbrīvoja. Mijagi Jotoku nomira izmeklēšanas laikā. Desmit pārējie spiegu tīkla dalībnieki saņēma cietuma sodu no 5 līdz 15 gadiem.

1944. gada 7. oktobrī Tokio cietuma priekšnieks Ichijama saņēma pavēli Ozaki un Zorgi pakārt. Pirms došanās pie karātavām Ozaki vēl sarunājās ar budistu priesteri, zemojās Budas tēla priekšā, tad, pateicies visiem cietuma ierēdņiem par parādīto laipnību, mierīgi iesoļoja mazajā telpā, kuŗā nebija neviena loga, lai pie provizoriski uzceltajām karātavām

1944. gada 7. oktobrī Tokio cietuma priekšnieks Ičijama saņēma pavēli Ozaki un Zorgi pakārt. Pirms došanās pie karātavām Ozaki vēl sarunājās ar budistu priesteri, zemojās Budas tēla priekšā, tad, pateicies visiem cietuma ierēdņiem par parādīto laipnību, mierīgi iesoļoja mazajā telpā, lai pie provizoriski uzceltajām karātavām izbeigtu savu dzīvi.

Tāpat pie karātavām izbeidzās Kremļa meistarspiega Dr. Richarda Zorges raibā un dēkainā dzīve.

Soda izpildīšanu japāņi noklusēja un ģenerāļa Mekartura izlūkošanas dienesta aģenti velti pūlējās sadzīt pēdas lieciniekiem, kas redzējuši Dr. Zorges līķi.

Britu slepenais dienests savukārt domāja, ka Dr. Zorgi japāņi nesodīja ar nāvi, jo paturot viņu dzīvu, varētu pienākt laiks, kad Kremļa meistarspiegu slepenā darījumā varētu izmainīt pret kādu Pad. savienībā notvertu japāņu aģentu. Šodien par Dr. Zorges notiesāšanu šaubu vairs nav.

Aleksandrs

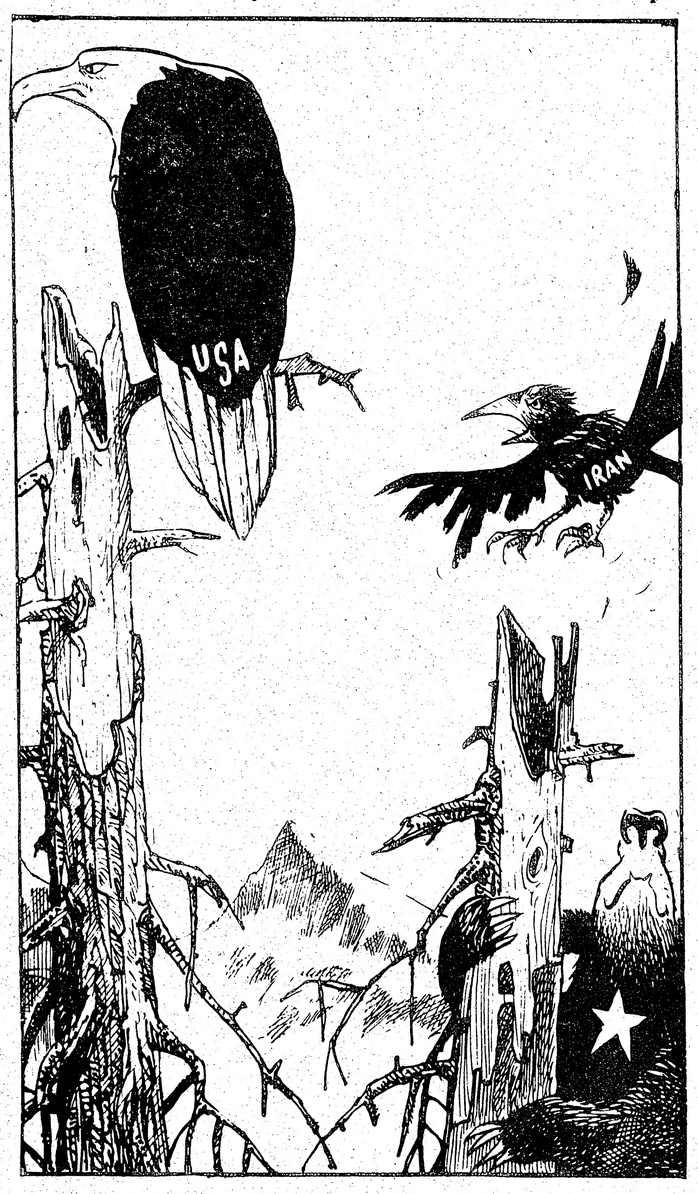

J. Frišvalds

Plkv. Viļa Januma mantojums

Par Viļa Januma mūžu domājot gribas teikt, ka viņš bijis ideālists ar dzīves īstenībai atbilstošu pieeju, kas saskatāma visā viņa dzīves ievirzē; tā bijusi viena vienīga kalpošana tautai un tēvzemei. Ir palīdzējis tautai izkaļot savu valsti, bet kad tās brīvība bija zaudēta, atkal kaļa laukā cīnījies, lai vismaz aizstāvētu tautas dzīvības intereses. Nebūs jāpasvītro, ko nozīmē atrasties kaujas laukā, kad vai ik brīdi padots visām iespējām. Tā 2. pasaules kaļa beigās zaudējis arī savu vienīgo dēlu. Kaut plkv. Janums bijis viens no vecākajiem un izcilākajiem komandieļiem pēdējā kaļā, uzdevumu īstenošanu nekad viņš nav pārspīlējis, domādams par sev pakļauto dzīvību saudzēšanu. Bijis viens no sekmīgākajiem pulku komandieļiem, kas tā priekšgalā palicis tepat visu laiku, guvis izcilus panākumus kaujās un reizē iemantojis ne tikai savu, bet arī citu leģionāru ievērību un daudzinājumu.

Brīvajā Latvijas valstī, būdams profesionāls virsnieks, plkv. Janums nodevies ne vien jauno, nākamo valsts aizstāvju audzināšanai, bet arī pats papildinājies un labāk sagatavojies jauno un nākamo priekšnieku izglītošanai kaļa mākās. Tā bija rēgulāra saskare ar gados jaunajiem latviešiem, viņu iepazīšana un audzināšana par krietniem savas tautas locekļiem un aizstāvjiem.

Trimdas laikā un pavisam citos apstākļos, citās iespējās, pulkvedis dzīvu interesi par mūsu jaunatni bija saglabājis un apliecinājis neskaitāmiem darbiem. Tas noticis, sākot ar Minsteres latviešu ģimnaziju un beidzot ar iesaistīšanu un ievadīšanu sabiedriski nacionālos pienākumos. Te manāma lēnprātīga un mērķtiecīga rīcība paša iecerēto uzdevumu īstenošanā. Ja organizētā politiskās trimdas kopība ir tāda, kādu to šodien pazīstam, ka ir jau notikušas paaudžu maiņas, bet pamatmērķis — Latvijas valsts brīvības atjaunošana — arvien uzmanības centrā, ka tā aizstāvēšanā latvieši ne vienā vien gadījumā sevi apliecinājuši par politisku lielumu, kas svešiem jāņem vērā, tad šādas attīstības ceļa līdzinātājs ir savā laikā bijis arī aizgājēja nacionāli politiskais darbs. Tas sācies ar latviešu nacionālo pārstāvību Rietumvācijā un beidzies ar Pasaules brīvo latviešu apvienības valdes izveidošanu.

Ne viens vien runātājs un rakstītājs DV apzīmējis par politiskās trimdas mugurkaulu, kopā saturētāju. Jāuzsveļ, ka organizācijas izveidošanā un kopā saturēšanā, sevišķi jau pēc darbības pirmās izvēršanas Rietumvācijā, bet jo sevišķi pēc izceļošanas, kad katram sava dzīve, savas rūpes bija pirmajā vietā, ir izteikts pulkveža Januma nopelns. Bija nepieciešama vai viņam vienam tai laikā piemītošā populāritāte, noteiktība, nekad vienā dienā nesakot vienu, bet nākamā nedēļā runājot citu. To varēja pamanīt tuvu un tālu, tāpēc arī pēc vairāk nekā 35 gadiem DV kopība ir tas spēks un lielums, kādu to pazīstam ne tikai paši, bet arī citi.

Kā centrālās valdes priekšsēdis viņš sīksti un neatlaidīgi ir turējies pie lēmumu un uzdevumu īstenošanas dzīvē, kas izlemts tai vai citā sēdē un sapulcē. Izcila vērība bijusi aprūpes un palīdzības laukā pret invalidiem. Tas nav nozīmējis tikai administrātīvi taisnīgi sadalīt līdzekļus.

Kāds bijušais kaļavīrs atceras priekšnieka apmeklējumu dziedniecības iestādē Vācijā četrdesmito gadu pēdējā pusē, kad no tās atzelšanas bija vēl maz kas pamanāms. Apciemotāja plecos bijusi mugursoma. Pats pārvarējis nogurdinošo ceļu, lai dēlus apciemotu, lai tos iepriecinātu ar draudzīgu vārdu un dažu praktisku lietu. Tāds apciemojums varbūt svēris vairāk par prāvu naudas atbalstu. Reiz delegātu sapulce bija izlēmusi Bērzaines īpašuma iegādi, vadītājs, spītēdams pat zaimiem un nievām, cīnījās, lai to kā invalidu atpūtas mītni paturētu un labāk izveidotu.

Janums nerima raudzīties acīs arī dzīves īstenībai. Tā pirms gadiem divdesmit sēdēs un sanāksmēs izteica domu: mēs esam vēl arvien milzīgi norūpējušies par materiālo aprūpi, kamēr tēvzemes okupanti un viņu izpalīgi apdraud mūsu garu. Tas ir — organizācija liek lielu uzsvaru un prāvus līdzekļus izlieto materiālai palīdzībai, bet neievēro un atstāj novārtā to stāvokļa attīstību, kad okupanti politiskai trimdai un organizācijai pievērš arvien lielāku uzmanību, kā arī mūsu ietekmēšanai. Mudināja šo stāvokli skatīt īstenības gaismā un piemēroti rīkoties; arī tad, kad tas prasa pavisam atšķirīgu pieeju darba izvēršanā un līdzekļu lietošanā. Šis pulkveža mājiens un mudinājums vēl tagad nav zaudējis savu aktuālitāti.

Pirms tepat divdesmit gadiem apmeklējumā pie DV Kanadā bija mudinājis, par darbības aktuālitātēm runājot: informāciju, informāciju, informāciju! Tas nozīmēja prasību informācijas darba tīklu atbilstoši izkārtot, lai ar politiskās informācijas izmantošanu nerimtu izteikt pasaulei apspiestās latvju tautas stāvokli. Pats iespējami veicināja ar padomiem un līdzdalību paša ieteikumu īstenot dzīvē. Vairākkārt piedalījās darbinieku sanāksmēs, referēdams, padomus dodams. Tādās darbinieku darba sanāksmēs piedalījies arī Anglijā, un pēdējais tāds notikums bija 1966. g. pavasarī, kuļā plkv. V. Janums mudināja jo lielāku vērību veltīt politiskās informācijas darbam.

Lielā patriota un atklātības vadītāja vīra nopelnus ievērojot, PBLAs valde 1970. gadā plkv. Vilim Janumam piešķīra Trimdas tautas balvu. Astoņdesmit mūža gadu jubilejas gadījumā, 1974. gada 7. janvārī, DV organizācija nodibināja Pulkveža Viļa Januma fondu, lai viņu un viņa nopelnus godinātu. Fonda mērķis ir latviskās izglītības veicināšana, un tas pastāv pie organizācijas centrālās valdes. Minētās jubilejas svinībās, kas Minsterē notika 5. janvārī, pulkvedis pats fonda pirmo piešķīrumu — 1000 dol. čeku pasniedza Minsteres latviešu ģimnazijas direktoram. Toreiz savā atbildē suminātājiem viņš uzsvēra, ka savā dzīvē ir gribējis darīt tikai labu ... Latviešu tauta un DV organizācija plkv. Viļa Januma labos un lielos veikumus ir augsti novērtējusi un tos vienmēr paturēs dārgā piemiņā. **Jānis Frišvalds**
Daugavas Vanagu priekšnieks

PAZIŅOJUMS

Ir iznākusi Dr. T. Fenela un H. Gelzena latviešu valodas gramatikas grāmata.

A GRAMMAR
OF MODERN LATVIAN
3 sējumos.

Ja subskribentu skaits latviešu sabiedrībā sasniegs 100, tad grāmatas komplekts šiem subskribentiem maksās apmēram A$75. Grāmatas cena brīvā tirgū būs apmēram 160 Austrālijas dolari.

Lai uzzinātu interesentu skaitu, laipns lūgums izpildīt un iesūtīt zemāk iespiesto kuponu PBLA valdes loceklim E. Voitkunam Adelaidē.

Mr. E. Voitkuns,
7 Pinn St.,
St. Marys, S.A. 5042,
Australia.

☐ Vēlos pasūtināt Dr. T. Fenela un H. Gelsena gramatikas grāmatu A. Grammar of Modern Latvian, ja tā maksā A$75.

☐ Vēlos pasūtināt Fenela un Gelsena gramatikas grāmatu arī tad, ja tā maksā A$160.

(Nevajadzīgo lūdzu svītrot.)

Vārds: .....

Adrese: .....

.....

.....

Paraksts: .....

Jebkādu informāciju par savu māti

VALENTĪNU TIRANS

dzim. Papkova, tās vīru Aleksei Tirans un radiem lūdz Natalie Glawson, 1016 North Green Drive, Newport News, Virginia 23602, tel. (804) 596-7955. 1944. g. septembrī Valentīna Tirans ievietota Salaspils nometnē, Aleksei Tirans Stutthofas nometnē pie Dancigas. Pēdējā adrese pirms ieslodzījuma Latgales iela 84, Ludzā.

SAULAINĒ

otrpus upei **pārdodama vasarnīca,** 30 x 30 pēdas, un 2 akri zemes. Vasarnīca derīga arī ziemā, apsildāma ar eļļu. Daudz jaunu eglīšu un citi koki.

ZVANĪT 421-5073.

MEKLĒJU

rūpīgu un apzinīgu sievieti, kas varētu uzraudzīt vienu 1 1/2 gadu vecu bērniņu vienu vai divas reizes nedēļā, Bayview un Eglinton rajonā.

ZVANĪT 423-6780 VAI 421-7894.

Izīrējama istaba ar virtuves lietošanu ļoti labas satiksmes tuvumā, Gerrard un Woodbine rajonā. Vēlams pensionārs. Tel. 691-3980.

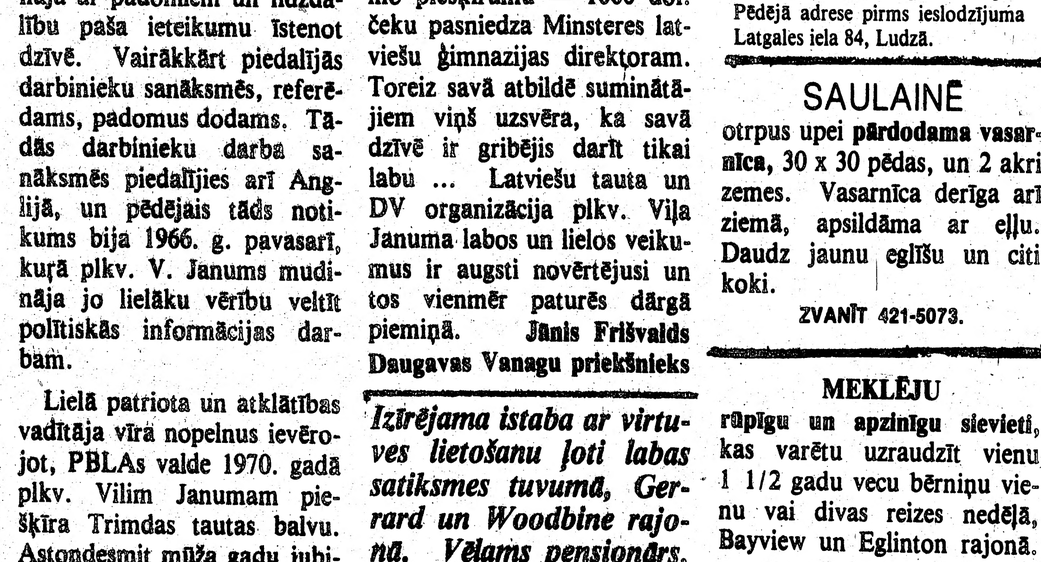

Sagruvusi māja Irlavas-Lestenes ceļā.

TORONTO ZIŅAS

DV Teātrim Kanadā mainījusies valde. Par teātŗa vadītāju ievēlēts Imants Lapiņš, administrātors Kārlis Rēvalds, sekretāre Maija Ķuze, kasiere Melita Lapiņa, biedrzine Liene Mārtinsone, mantzinis Valdis Vare. Revīzijas komisijā Stans Butkēvičs, Irēne Kalviņa un Roberts Miglāns. DV Teātri Kanadā Ontario daudzkultūru teātŗu apvienībā pārstāvēs Inta Purva, apvienības viceprezidente. Daudzkultūru teātŗu festivālā DV Teātris Kanadā izrādīs 14. novembrī Augusta Deglava Veco pilskungu Elīnas Zāltes drāmas izrādījumā un Gunāra Vērenieka režijā.

Pēc 30. augusta dievkalpojuma Sv. Andreja baznīcā māc. J. Cālītis apsveica draudzes goda pērminderi Rūdolfu Rozi kam 3. septembrī apritēja 80 gadskārta. Draudzes priekšnieks Uldis Ķiesners draudzes vārdā pasniedza jubilāram veltī bet draudzes dāmu komitejas priekšniece B. Kūla – ziedus jubilāram un viņa dzīvesbiedrei Karolīnei.

Māc. J. Cālītis salaulājis Ainu Celmiņu un Daini Šultmani. Līgavainis ieguvis bakelaura gradu zinātnē un mākslā un strādā par skolotāju vidusskolā.

Dziesmu svētku laikā Toronto Vankuveras latviešu ev. lut. draudze nodeva 2000 dol. stipendiju Edgaram Liepiņam, kas šogad dodas uz Angliju studēt teoloģiju Oksfordas universitātē. Pie Vankuveras latviešu ev. lut. draudzes nodibināta pērngad mirušā draudzes mācītāja Anša Kiršfelda piemiņas stipendiju fonds. Sakarā ar archibīskapa A. Lūša ieteikumu, draudzes valde izšķīrās stipendiju piešķirt torontietim Edg. Liepiņam, kas ir Sv. Jāņa draudzes Toronto jauniešu grupas vadītājs. E. Liepiņš ieguvis B.A. gradu vēsturē un paidagoģijā.

Māc. I. Gaide salaulājis Jāni Osvaldu Cērpu un Anitu Renāti Silarāju. Viņi abi ir Daugaviņas dejotāji. Mācītājs arī kristījis Ievu Žubīti Zichmani, Klāva un Aijas, dzim. Brammanes, meitu.

DV Toronto nod. sarīkojumu daļa ziņo, ka 3. oktobrī Bostonas teātris sniegs divas viesizrādes – dienas un vakara izrādē — G. Griezes komēdiju Klematupes Elmers, Bickford Parka skolas auditorijā. Estrādes dziedātājas Larisas no Rietumvācijas koncerts notiks 4. oktobrī West Park skolā (Bloor, pie Dundas) un 9. oktobrī Bickford Park vidusskolā (Bloor pie Christie). Programmā uzņemti spilgtākie epizodi no latviešu kabarē programmas.

Māc. A. Briedis 8. septembrī Bramptonas bēru namā izvadīja 3. septembrī mirušo 87 g. v. Katrīnu Vecmani. Viņu pārpelnoja Toronto. Aizgājējai paliek Bramptonā dēls Richards, vedekla Milija, mazdēls Uldis un mazmeita Daina.

Latviešu bridža kopa sezonu atsāka 11. septembrī Latviešu centra telpās. Spēles notiek katru piektdienas vakaru pl 19. Pusstundu iepriekš paredzētas lekcijas iesācējiem un citiem, kas šo spēli vēlētos apgūt. Šajās lekcijās Imants Sveķis apskatīs dažādus solīšanas un spēles veidus teorijā un ar piemēriem. Piedalīšanās maksa 1 dol. par vakaru. Sezonā paredzētas 30 kārtējās spēles, kā arī izcīnīs Imanta un Tanitas Sveķu dāvāto jauno ceļojošo balvu gada labākam spēlētājam.

DV Toronto nodaļas šacha klubs atsāks spēles 21. septembrī pl. 19 DV namā. Gadskārtējā, vispārējā šacha ātrspēle notiks 18 oktobrī pl. 15 DV namā. Jauni un veci dalībnieki uz šīm spēlēm var pieteikties pie šacha kluba vadītāja V. Brasliņa, tālr. 961-3163 vai pirmdienās no pl. 19 līdz pl. 23 DV namā.

DV globālā priekšnieka un vanadžu priekšnieces vēlēšanas no 1. oktobŗa līdz 1. novembrim. Šīs vēlēšanas notiek ik pa trim gadiem reizi. Visi vanagi un vanadzes aicinātas vēlēšanu zīmītes izpildīt un pēc iespējas ātrāk atsūtīt atpakaļ. Nodaļas gada svētku starplaikā nodaļā uzņemti 24 jauni biedri, miruši 12 vanagi, 1 vanadze, bet izskaitīti pieci vanagi un 2 vanadzes. Vēl arvien tiek krātas Dominion iepirkumu zīmes, ienākumus galvenokārt izlietojot invalidu atbalstam.

Pēc vasaras pārtraukuma DV Toronto nodaļas bibliotēka atsāks darboties 16. septembrī un būs atvērta katru trešdienas vakaru no pl. 18 līdz 19.30.

Latvijas universitātes gadasvētku atcere 27. septembrī pl. 17 Latviešu namā. Akadēmisko runu par saules enerģijas izmantošanu teiks inž. Valdis Daiga no Toledo, ASV. Priekšnesumos Aldas Henišas baletstudijas audzēkņu baletuzvedumi. Kafijas galds.

DV deju kopa Daugaviņa šā gada martā atzīmēja 10 gadu jubileju. Šis gads bijis Daugaviņai rosīgs, piedaloties etniskā mantojuma festivālā Bafalo, Kanadas dienas 1. jūlijā uzvedumā Toronto un Rīgas paviljonā ar priekšnesumiem. Pieci Daugaviņas dalībnieki arī darbojās Rīgas paviljona rīcības komitejā. Tautas deju sacensībās Toronto dziesmu svētku laikā Daugaviņa ieguva 1. vietu un piedalijās arī jaundeju uzvedumā ar vadītāja E. Kalviņa choreografētām dejām: Staru deja, Viesulis un Žandariņš. Daugaviņa atsāk mēģinājumus 20. septembrī pl. 19 Latviešu centrā. Jauni dejotāji var pieteikties pie Andas Kukses, tālr 447-4870, vai Juŗa Simsona, tālr. 435-0850. Kopas vadītājs E. Kalviņš mainījis dzīves vietu, jaunā adrese: 758 Kipp Lane, apt. 805, London, Ont. N5Y 4Y1.

Latviešu centrs šinī sezonā rīko sekojošus kursus: Latviešu pavārmāksla, etnisko rokdarbu un tautas tērpu darināšana, ādas izstrādājumi un moderno deju kursus. Deju kursi no 16. septembŗa līdz 9. decembrim; tie notiks katru trešdienas vakaru trīs grupās: iesācēju, vidējo un balles zāļu dejotājiem. Pasniedzēja Baiba Taizeka. Maksa 50 dol. par 12 vakaru kursu. Reģistrēšanās un tuvāka informācija Centra birojā, tālr. 759-4900. Latvisko pavārmākslas kursu sākums 22. septembrī; kursi ilgs līdz 1. decembrim. Kursi notiks katru otru otrdienu pl. 19. Lektrises Zane Grigore, Velta Paparde un Dace Priede. Etnisko rokdarbu un tautas tērpu darināšana daiļamatnieces Otīlijas Mežules vadībā katru otru otrdienu vakaros pl. 19, sākot ar 29. septembri līdz 8. decembrim. Ādas izstrādājumu kursi tanī pašā laikā aiļamatnieka Jāņa Zālīša vadībā. Šo pēdējo trīs kursu dalības maksa 30 dol. par 6 vakaru kursu un papildus maksa par kursantu darbam vajadzīgo materiālu. — Latviešu centra biedru gada sapulce 17. septembrī, pl. 19.30, bet Centra dāmu komitejas gada sapulce 23. septembrī pl. 19.30. Plaujas svētku ieskaņā pirmais Centra azaids paredzēts 4. oktobrī no pl. 11.30 līdz pl. 15. Pēc tam Veras Streitas no Hamiltonas referāts — Dienišķā maize. 5. oktobrī pirmdienu referātu un diskusiju vakarā referēs Dr. Guntis Siliņš.

Sirds pie viru kora

TENORAM ANDIM CERAM 60 GADU

Tie, kas gadiem ielīgojuši Jāņus Sidrabenē, atcerēsies, ka reiz bija Jāņu uzvedums bez Anda Cera skanīgā tenora. No Anda Cera plūst tas latviskais siltums, kas ritinās baltajā latviešu tautasdziesmu kamolā. Tas arī nemaz nevar citādi būt, jo Andis, viens no jaunākajiem Ceru daudzbērnu ģimenē, daudzko dzird un mācās no saviem vecākajiem brāļiem un māsām, kas jau iet skolas gaitās.

Anda Cera mūzikālie dotumi pareizi novērtēti jau pirmajos gados skolā. Astoņu gadu vecumā Andis iesāk mācīties vijoles spēli, ko turpina nākamos desmit gadus, lai pēc tam izmainītu pret dziedāšanu korī, kas tuvāk sirdij. Viņš dzied VEF'a jauktajā korī un dubultkvartetā, kā arī Leonida Vignera vīru korī.

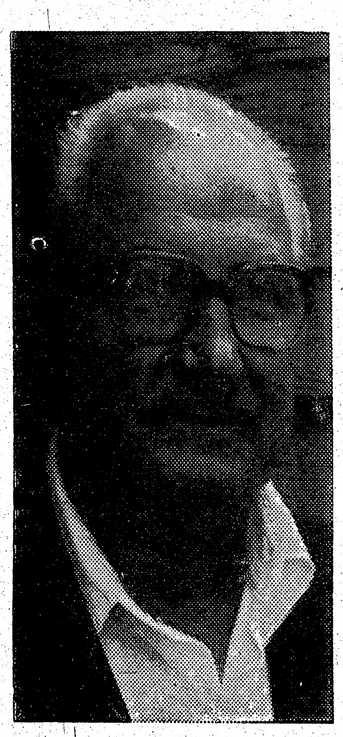

Andis Cers

Vignera vīru korī Cers dziedāja baritonu. Pēc gada Leonīds Vigners sacījis, ka Andim esot „tendence uz tenoru", bet tenoros vēl neiedalīja, piemetinot, ka balsi atkal pārbaudīšot nākamajā gadā, jo galu galā baritons „nekā ļauna" balsij nenodarot.

Andis Cers daudz koncertos dziedājis solo, kā arī duetus un tenora solo jauktu un vīru koŗa koncertos, īpaši Sv Andreja draudzes baznīcas korim.

Kā viņš pats saka, viņa sirds ir pie vīru koŗa, tāpēc arī pēc ilgāka pārtraukuma uzsāk dziedāt DV vīru korī Kanadā.

Klausoties Anda Cera dziedāšanā, jāpievienojas viņa paša apliecinājumam: „Dziedāšana man nekad nav bijusi ne grūta, ne garlaicīga, tikai vienmēr par maz."

Lai raditu īpašu izdevību Andim Ceram debitēt kā solistam un kopā ar citiem dziedātājiem — Viesturu Brantu, Kristīni Vikmani, Ženiju un Albertu Vītoliem, DV vīru koris Kanadā 20. septembrī Sv. Andreja baznīcas zālē rīko Dziesmu vakaru tenora Anda Cera 60 gadu dzimšanas dienas zīmē.

Tonija Krūka

VAJADZĪGA

mašīnrakstītāja

ar latviešu valodas zināšanām.

Zvanīt vakaros pēc pl. 8.
Telef. 889-2291.

Vēlos ieskatīties vai nopirkt žurnāla

„Lāčplēsis"

15., 23. un 24. numuru.

Zvanīt vakarā 231-2887.

Saruna ar šacha lielmeistaru

Latvijas šachistiem arvien bijis labs vārds šacha pasaulē brīvās Latvijas laikā. Mūsu šacha izlases vienība ar samērā labām sekmēm piedalījās pasaules šacha olimpiadās. Parizes olimpisko spēļu ietvaros Parīzē 1924. gadā notika arī šacha sacensības. Toreiz Latvijas šachisti pārsteidza pasauli, Hermanim Matisonam ierindojoties pirmajā vietā ar iegūtiem 5,5 punktiem. Viņam sekoja Fricis Apšenieks ar 5 punktiem, Edgars Kolls (Beļģija) ar 4,5 un vēlākais pasaules meistars M. Eive (Holande) ar 4 punktiem.

Šovasar izdevās atkal satikt Sidrabenē jauno internacionālo šacha lielmeistaru Edmāru Medni. Runājām, protams, par šachu.

Edmāram Medņim piešķīra lielmeistara titulu tikai 1980. gada novembrī. Lai sasniegtu lielmeistara pakāpi, piecu gadu laikā jāsasniedz vismaz divos turnīros 2600 punktu vērtējums. Parasti visā pasaulē šajā stipruma pakāpē vienā laikā noturas tikai ap 10 lielmeistaru. E. Mednis sasniedza šādu rezultātu 1974. gadā Hustonā, ASV, 1977. gadā Krujevecā, Jugoslavijā, un 1978. gadā Pasodenā, ASV. Pēc tam vēl sekoja uzvara Barselonas turnīrā Spānijā pagājušā gadā, kur piedalījās 4 lielmeistari. Šacha lielmeistara pakāpe ir ļoti svarīga daudz iemeslu dēļ. Tas paveŗ iespēju piedalīties svarīgākos turnīros, lielmeistara vārdam ir arī lielāks svars šacha literatūrā un vispār šacha pasaulē. Jāatzīmē, ka Edmārs Mednis kādā turnīrā uzvarējis arī slaveno Fišeru.

Edmāra Medņa vārds ir plaši pazīstams šacha literātūrā, un viņa grāmatas tulkotas daudzās valodās. Lai atzīmējam: How to beat Boby Fisher (izpārdota), How Karpow vins, Practical endgame lessons, How to beat Russians, u. c. Edmārs Mednis pazīstams arī kā lektors un šacha skolotājs.

Ž. Zentiņš

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

17. septembrī, pl. 14 Latviešu nama pensionāru filmu izrāde.

Mūsu vecvieglatlētu panākumi

Nu jau otru gadu pēc kārtas LVK vecvieglatlēti guva pārliecinošu uzvaru Kanadas meistarsacīkstēs vecvieglatlētu klubiem. 29. augustā Toronto, jaunajā Jorkas universitātes stadionā, tie ar lielu punktu starpību pieveica 4 citas vecvieglatlētu vienības, paturot uz vienu gadu dižo Malmstona trofeju. Igauņu klubs, kas šogad startēja pirmo reizi, un savās rindās skaitīja Ergasu Lepu — agrāko Kanadas rekordistu vidējo distanču skrējienos, šoreiz palika pēdējais. Neuzvarēja arī Leps.

Latviešu vienībā startēja un individuāli pirmās 3 vietās ierindojās Pūce, Pavasars, Zaķis, Rupners un Tīcmanis. Pēdējais atkārtoja savu Kanadas rekordu augstlēkšanā (1,15), un iespēja jaunus lodē (10,3) un diskā (25.58 m.) Ka latviešu spēks mīt mešanu disciplīnās, to pierādīja arī nesenie Juŗa Pūces Kanadas rekordu uzlabojumi diskā (50,70 m) un veserī (46,78 m), tāpat Zaķa diskā (43,94 m) un lodē (14,34 m), un Poltraka lodē (12,28 m) un veserī. Agrākais Latvijas diskabols tagad dzīvo Frederiktonā, nupat „iekāpa" pensionāru gados, un abi ar Kārli Virkavu bija vienīgie latvieši Kanadas vecvieglatlētu individuālajās meistarsacīkstēs Vankuverā, izcīnot meistartitulus lodē, diskā un veserī. Virkavs (55. g. v.) gan noskrēja 400 m labā, 59,8 sek. laikā, bet bija jāapmierinās ar sudraba medaļu.

Lai nesajauktu „rēķinus" mūsu sporta statistiķiem, ir jāpiezīmē, ka vecvieglatlētu sacīkstēs, sākot ar 60 g. vecumu, vīriešiem jālieto sieviešu mešanu piederumi. Bet ja atceramies, ka 220 mārciņu smagās Austrumeiropas sešpēdnieces savos jaunības un spēka gados lieto tos pašus rīkus, tad mums — vecīšiem, kaunā sarkt nebūtu iemesla.

Pateicoties iepriekšējo sacīkšu teicamai organizācijai un norisei, LVK arī šogad uzticēta Kanadas meistarsacīkšu rīkošana mešanu pieccīņā. Tā notiks 13. septembrī, pl. 10 Stoufvilē, ar daudziem dalībniekiem no ASV, Kanadas rietumkrasta un citām tālām vietām. Startēs arī kāds pusducis latviešu.

A. Z.

Viktors Kalniņš

Rietumu pasaules aizsardzība un Amerikas televīzija

Baltajā namā kongresā laiki ir mainījušies. Tagad vairs senātori un kongresmeņi nesacenšas militārā budžeta apkarošanā. Noteikta loma šajās pārmaiņās pienākas Rēgena un viņa administrācijas stingrai politikai, kas tēmēta uz ASV varenības atjaunošanu, gan arī noskaņojuma maiņai pašā amerikāņu tautā. Amerikas televīzija jūtīgi reaģē uz visām sabiedriskām pārmaiņām, un arī televīzijā skatītāji jau varēja vērot vairākas dokumentālas filmas par militārām temām.

Protams, vēl pirms pāris gadiem tādu filmu parādīšanās bija neiespējama, toreiz valdīja totālās kapitulācijas noskaņojums: ne jau bez pamata par tiem laikiem skumst daudzi kreisie izdevumi.

Parādīties jau tādas filmas parādījās, bet kad noskatījos dažas no tām, nevarēju nepamanīt, ka bezrūpības un pat agrākā antipatriotiskā pacifisma radzini tā vien lien ārā.

Spilgti tas saredzams filmā „Sarkanā armija". Angļu režisors Kokberns, pēc viņa paša vārdiem, „nonācis pie secinājuma, ka nemaz tik bīstams tas velns nav kā viņu mālē". Tas ir jāsaprot, ka padomju armijā nemaz jau viss nav labā kārtībā, gluži otrādi, viss tur ir slikts, tādēļ jau nemaz tik varena nav tā armija.

Es nebūt netaisos apgalvot, ka padomju armijā viss ir uz augsta līmeņa: dažos rakstos es norādiju arī uz tās vājām pusēm. Bet tad, kad to ņemas pierādīt arī tādi liberāļi kā „New York Times" līdzstrādnieks Antonijs Luiss, kas ļoti atzinīgi izteicās par minēto filmu, jāmēģina pameklēt likumsakarības un izdarīt dažus slēdzienus. Luisam ļoti nepatīk kari (es domāju, ka tie nepatīk jebkuram normālam cilvēkam), bet tā kā pasaulē kari tomēr turpinās, viņš ar grūtu sirdi pielaiž tādu amerikāņu iestādījumu kā Pentagons pastāvēšanu. Bet naudiņu šim resoram gan vajadzētu dot pēc iespējas mazāk. Un tādas filmas kā ‚Sarkanā armija" dod šiem liberāļiem argumentus. Piemēram, filmā tiek rādīts krievu tanks T-62. Amerikāņu tankisti izteicās par to, ka tā kvalitāte ir diezgan slikta: tajā maz vietas, daļa no degvielas atrodas ārējās bākās, atraušanā tie arī atpaliek no amerikāņu tankiem.

Padomju lidmašīna — iznīcinātājs MIG-21 arī ir ar lieliem trūkumiem. Par tiem filmā pastāsta viens amerikāņu lidotājs, kas iepazinās ar padomju iznīcinātāju. Visam teiktajam varētu piekrist. Bet filmas veidotāji „aizmirst" pastāstīt skatītājam, ka tanks T-62 ir jau divdesmit gadu vecs modelis un ka padomju armijā lielā skaitā (tagad jau lielākā, nekā novecojušais T-62) ir daudz modernāki tanki T-64 un T-72. Kas attiecas uz lidmašīnu MIG-21, tad krievu kara gaisa spēki jau sen pāriet uz MIG-23 un SU-17. Tādu precizējumu rindu varētu turpināt.

Augusta sākumā CBS programma parādīja piecseriju filmu ar nosaukumu „ASV aizsardzība". Serijas direktors Hovards Stringers neslēpa, ka „Rēgena administrācijai filma būs kā kaula rīklē". Ar to jau vien ir skaidrs, kādam nolūkam tika rādīta šī filma. Tās autori, tiesa gan, neuzdrošinās atklāti uzstāties pret aizsardzības modernizāciju, bet mēģina ietekmēt skatītāju ar visiem jūtīgu argumentu, proti, pārlieku lielie militārie izdevumi atspoguļosies katra amerikāņa personīgajā budžetā.

Nedrīkst aizmirst, ka Padomju savienība izlieto militārām vajadzībām milzīgus līdzekļus. Rezultātā krieviem ir milzīgs pārsvars tankos, zemūdeņu skaitā, pastāv pārsvars lidmašīnu un kuģu skaitā, arī stratēģisko raķešu jomā. Pat ja ņemtu vērā labāku amerikāņu tehnisko kvalitāti, četrkārtīgs pārsvars tankos vai artilerijā padara brīvo pasauli, vispirms Rietumeiropu, par ļoti apdraudētu.

Pirmajā serijā ir zīmētā veidā parādītas visas šausmas, kādas būtu jāpārdzīvo Omašas pilsētai pēc pirmā krievu kodolieroču trieciena pret tajā pilsētā sapostīto amerikāņu stratēģisko spēku komandas punktu. Bet pēc tam tiek izdarīts secinājums, ka kodolieroču karš ir tik drausmīgs, ka iesākt to var vienīgi ārprātīgais, tādēļ, lūk, grūti ticēt tam, ka padomju ģenerālstābs gatavotu „preventīvo" triecienu pret ASV. Patiešām, apskaužama pēc sava absurda loģika!

Gluži tādā pašā garā izturēta ir otrā serija par kodolieroču lietošanu Eiropā. Tāds konflikts būs katastrofāls Eiropai, vispirms Rietumvācijai, tādēļ aicim redzot, nevajadzētu izvietot amerikāņu spārnotās raķetes Eiropā. Un, ja būsim konsekventi, tad jau šodien Rietumeiropai vajadzētu padoties Pad. savienībai! Tas būtu pa prātam gan Maskavai, gan dažām kreiso aprindām pašā Eiropā.

Piektā serija ir ar nosaukumu „Krievi". Tajā slavenais amerikāņu komentētājs Volters Kronkaits tika noguldīts uz abām lāpstiņām, jo ne jau šim liberālim ir pietiekami daudz izveicības un attapības, lai sacenstos ar krievu demagogu izlasi, kuŗus viņš intervēja. Krievu propagandas vīri Milšteins, ASV un Kanadas pētniecības institūta direktora vietnieks Žurkins un citi pilnīgā saskaņā ar pirmās serijas ideju vienā balsī apgalvoja: „Nē, kodolkaŗš nav iespējams." Bet tiem, kas interesējas par padomju militārām koncesijām, ļoti labi zināms, ka padomju stratēģiskā doktrīna pielaiž kodolkaŗa iespējamību un to, ka tādā kārtā nebūt nav obligāti jāzaudē abām pusēm. Ir iespēja arī uzvarēt, tikai pienācīgi ir jāsagatavojas.

Noskatot šīs filmas, paliek iespaids, ka slavenie septiņdesmito gadu liberālie kapitulanti nav nolikuši ieroču, vienīgi ņemot vērā konkrētos apstākļus un sabiedrības noskaņojumu, tie mēģina vairāk iedarboties uz mietpilsoņu zemapziņu. Bet jācer, ka politiskām pārmaiņām Amerikā ir neatgriezienisks raksturs. Un lai notiek pēc austrumu parunas: kaut suņi rej, bet karavāna iet tālāk.

ČIKAGA

9. augustā savā mājā Čikagā tuvinieku un draugu vidū 85 g. dzimšanas dienu nosvinēja Olga Ozoliņa, bijušā ilggadējā DV ASV Finanču daļas vad. nelaika Pēteŗa Ozoliņa dzīvesbiedre. Mācītājs V. Landmanis noturēja svētbrīdi un sirsnīgos vārdos sveica gavilnieci viņas lielajā jubilejā. No Sv. Jāņa draudzes viņu sveica I. Točas, pasniedzot grāmatu no mācītāja G. Straumaņa un dāmu komitejas ziedus. No Čikagas vanadzēm un vanagiem sveica V. Dāboliņa, pasniedzot grāmatu un ziedu. Klātesošie pavadīja dažas sturdas draudzībā un pārrunās pie sarūpēta garšīga cienasta. Visi sirsnībā pieminēja mācītāju G. Straumani, novēlot viņam dievpalīgu un drīzu izveseļošanos.

A. Z.

SIDNEJAS LATVIEŠU TEĀTRIS
(NO AUSTRĀLIJAS)

Toronto:
11. sept. pl. 20 Pintera Dzimumdiena
12. sept. pl. 18 M. Zīverta Čūska
Bickford Park High School, 777 Bloor St. W.
Biļetes: DV grāmatnīcā un izrādes dienā pie kases.

Hamiltonā:
13. sept. pl. 16 M. Zīverta Čūska
Dalewood School, Main St. W., Hamilton.
Biļetes izrādes dienā pie kases.

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.
Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19⅔ mārc. netto
LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ
Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtdien un piektdien no pl. 9.00 — 17.00.
Piektdienās vēlākā laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu
Sestdienās no pl. 9.00 — 16.30 trešdienās birojs slēgts
Jūnijā, jūlijā un augustā — atvērts trešdienās, slēgts sestdienās.
BALTIC Exporting Co.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5
Tālr. 531-3098

CREST MOTORS CUSTOM SERVICE
Labo visāda veida automašīnas
Latviešu uzņēmums, īpašnieks S. MIĶELSONS
253 Merton Str. (starp Yonge un Mt. Pleasant)
Tel. 485-5537
Sestdienās strādā līdz pl. 12.00

Mūsu ilggadējais padomes un valdes loceklis

Vilis Āboliņš

dzimis 1899. gada 3. oktobrī Puzes pagastā,
miris 1981. gada 20. jūlijā Toronto.

Un mēs zinām, ka tiem, kas mīl Dievu, visas lietas nāk par labu, tāpēc ka tie pēc Viņa mūžīgā nodoma ir aicināti.
Pāv. vēst. Rom. 8:28.

Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudze

Jānis Steinbergs

dzimis 1912. gada 6. maijā,
miris 1981. gada 3. augustā.

Sv. Andreja ev. lut. dr. Palīdzības fonds

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

12. septembrī, pl. 18 Sidnejas latv. teātŗa izrāde Zīverta Čūska, Bickford High School.

19. septembrī no pl. 10—10 vak. Miltonā, Knox presbiter. baznīcā, Main St. tautību festivāls I. Zamlovska un G. Āpšes izkārtojumā. Piedalās daiļamatnieki un Dižd ancis.

19. septembrī, sestdien, pl. 20 Rudens ziedu balle Sidrabenes sabiedriskā ēkā ar programmu — Hamiltonas DV Īslugas, Sv. Katrīnu DV koris. Jirgensona deju mūzika.

20. septembrī, svētdien, pl. 16.30 Sv. Andreja baznīcas zālē DV koŗa sarīkojumā tenora A. Cera dziesmu vakars.

27. septembrī, svētdien, pl. 14. Sv. Andreja draudzes dāmu komiteja rīko Sidrabenes sabiedriskā zālē ,,Elegantas pusdienas'' ar māksliniecisku koncertprogrammu. Pieteikties pie D. Kūlas 822-7929, vai pie V. Ozola Hamiltonā 528-6120.

3. oktobrī, sestdien, Bostonas Teātŗa dienas un vakara izrādē G. Griezes komēdija Klematupes Elmers Bickford Park skolā (Bloor pie Christie).

4. oktobrī, svētdien, Larisas koncerts West Park skolā (Bloor pie Dundas).

9. oktobrī, piektdien, Larisas koncerts Bickford Park skolā (Bloor pie Christie).

10. oktobrī, sestdien, pl. 19 sidrabenieŝu vakars ar viesiem Sidrabenes sabiedriskā ēkas zālē ar koncertu un humoristiska rakstura priekšnesumiem. Groziņu vakars.

17. oktobrī pl. 19 Latviešu nama gada svētki ar kopējām vakariņām un priekšnesumiem.

17. oktobrī pl. 20 Town hall Pauls Berkolds — baritons. Koncertapvienības koncerts.

18. oktobrī pl. 15 Toronto latv. baptistu draudzes 30. gada svētki Walmer Rd. dievnamā (188 Lowther Ave.). Viesu koŗi no Filadelfijas un Bukskauntijas.

31. oktobrī LSAK jubilejas balle Latviešu Centrā pl. 20 vakarā. Spēlēs Runči.

3. decembrī pl. 20 Town hall Arturs Ozoliņš — klavieres. Koncertapvienības koncerts.

DV TORONTO NODAĻAS SARĪKOJUMU KALENDĀRS 1981. GADAM

17. oktobrī DV Toronto nod. gada svētki.

21. novembrī kaŗavīru daudzināšana.

5. un 6. decembrī DV Ziemsvētku tirdziņš.

13. dec. DV Toronto nodaļas bērnu eglītes pēcpusdiena.

19. decembrī DV Toronto nod. eglītes vakars.

31. decembrī Jaungada sagaidīšanas vakars.

1982. gadā

20. februārī pl. 20 Town hall Jānis Laurs — čello ar Jaunanglijas trio no Austrālijas. Koncertapvienības koncerts.

12. martā pl. 20 Town hall Lilija Zobena — soprāns. Koncertapvienības koncerts.

HAMILTONA

13. septembrī pl. 16 Sidnejas latv. teātŗa izrāde: Zīverta Čūska, Dalewood School, Main St. W.

Sandra Gunta Bāra beigusi Carleton universitāti Otavā, Ontario, ar Honours Bachelor of Journalism gradu. Saistījusies darbā pie First Video Productions Inc. Toronto. Sandra ir studenšu korporācijas Spīdola locekle.

JAUNSUDRABIŅA BALVU ŠOGAD NEPIEŠĶIRS

Jāņa Jaunsudrabiņa Fonds paziņo, ka izsludinātai prozas darbu sacensībai par 1979./80. g. sarakstītiem vai iespiestiem darbiem šogad iesūtīti tikai 2 darbi. Balvas izvērtēšanas komiteja atzinusi, ka ne viens, ne otrs neatbilst balvas noteikumam, ka balva piešķiŗama ,,prozas darbiem, kas ienestu mūsu literātūrā jaunas vērtības, palikdami augstas mākslinieciskas kvalitātes robežās''. Balvas piešķiršana, kas bija paredzēta š.g. augustā, atlikta uz gadu, un Jāņa Jaunsudrabiņa Fonds uzaicina latviešu autorus iesūtīt jaunus darbus, kas sarakstīti vai iespiesti periodā no 1979.—1981. g. decembrim. Balva ir 500 dol. apmērā. Darbi iesūtāmi 3 eksemplāros J. Jaunsudrabiņa Fonda priekšsēdim Dr. Kārlim Zvejniekam (adrese: 1123 N. 3rd Street, Aberdeen, S.D. 57401) līdz 1982. g. 15. janvārim. Balvu pasludinās 1982. g. augustā.

SAULAINĒ

19. septembrī Draudzes saiets un Rudens svētki.

BĒRZAINE

3. oktobrī pl. 10 Bērzainē TLMM kluba tītaru šaušanas sacensības. Ikviens var piedalīties.

7. novembrī pl. 19.30 Latviešu namā TLMM kluba sezonas atklāšanas balle. Izlozē medījumi un zivis. Pilna bufete. Spēlēs Runči.

LATVIEŠU APRIŅĶIS

26. septembrī plkst. 19.30 Latviešu lauksaimniecības biedrības Pļaujas svētki Šelburnā, Leģiona zālē. Mācītāja A. Dūmiņa svētbrīdis, vīru koŗa Viesturs koncerts, loterija un deja. E. Zakuļa mūzika.

SV. KATRĪNĀS

12. septembrī Sv. Katrīnu Mednieku un makšķernieku klubs rīko eksternās starpklubu šaušanas sacensības pl. 10 Gun kluba laukumā; pēc tam pl. 19 balle un uzvarētāju apbalvošana. 101 Garnet St. Visi laipni ielūgti. Spēlēs Runči.

KESVIKA

19. septembrī plkst. 18.00, sarīkojums Kesvikas Arena telpās, ieeja no Church ielas aiz pasta ēkas. Laba deju mūzika. Programmu kārtos Latv. pensionāru apv. māksl. grupa.

Ārtavu svētīgam darbam

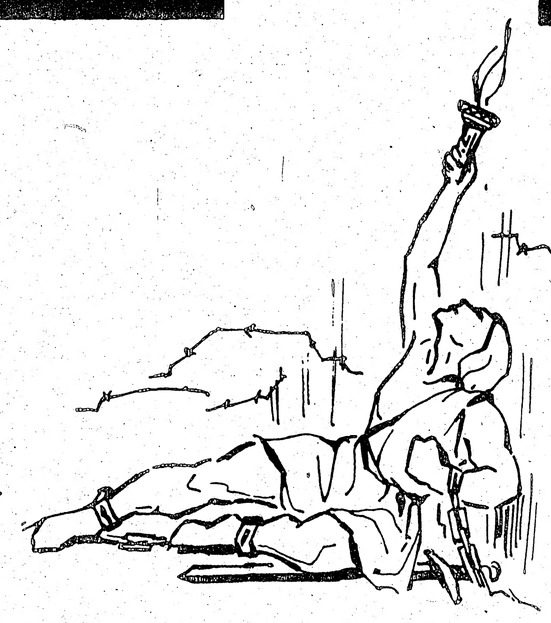

Stiprināsim latviešu tautas pretestību okupantu spaidiem, iekāms nav par vēlu — ar čekas kultūrsakariem to nevar stiprināt. —

Šajos latviešu tautai likteņīgajos gados, kad krievu okupācijas varā arvien tukšāki kļūst latviešu šūpuļi, plēšas svešu ļaužu plūdums mūsu zemē, ar viensētu nolīdzināšanu un krievu sādžu ienākšanu laukos, reizē slepkavojot arī latviešu tautas vienpaša dvēseli, ir svarīgi uzturēt vienmēr dzīvus kontaktus ar latviešu tautu svešu kungu spaidos, izslēdzot okupācijas pātagas vicinātājus.

Šādus kontaktus Baltijas jūras krastā ilgu gadu darbā izveidojis arī Latviešu nacionālais fonds, pa dažādiem ceļiem dodot informāciju mūsu tautas nacionālā spēka kodolam dzimtenē un saņemot informāciju pretī. Daļa šīs informācijas publicēta laikrakstos, dodot tautiešiem ieskatu faktos, kas nav sasniedzami tūristiem.

Latviešu nacionālā fonda globālā informācijas darbā arī turpmāk gādās jaunas publikācijas angļu un citās valodās par Baltijas valstu problēmām ciešā sakarībā ar citām krievu koloniālisma apspiestām tautām. Mūsu tautas likteņi daudz atkarīgi no mums pašiem svešumā un tēvzemē; tie vēl nav norakstīti vēstures smiltainē, bet cerīgi turas savās garīgās un fiziskās pozicijās. Turēsim šīs pozicijas arī mēs. Tēvzemes apmeklējumos nepazaudēsim savu nacionālo lepnumu — muguru saliecot līkumā.

Latviešu nacionālam fondam pastāv iespējas okupētā tēvzemē dažādos ceļos ievest grāmatas, laikrakstus. Visvairāk pieprasītas ir publikācijas par mūsu valsts neatkarības laiku, brīvības cīņām, Latviešu leģiona kaŗa gaitām, mūsu politiķu memuāri, jaunatnes problēmas un mūsu visu darba programmas.

ŠĪ UZDEVUMA VEIKŠANAI LŪDZAM ZIEDOT $50.00- ZIEDOJUMUS LŪDZAM IEMAKSĀT :

ANGLIJĀ

DV Fonds
72 Queensborough Terrace
London W 2 3SP

JAUNZĒLANDĒ

Mr. J. Komsars
P.O. Box 2893
Auckland

ASV

Mr. J. Ansbergs
23 Caldwell Street
N. Weymouth, Mass. 02191

Mr. P. Bukans
1713 N.E. 88th Street
Seattle, Wash. 98115

Mr. V. Irbe
4035 Rombouts Avenue
Bronx, N.Y. 10466

Mrs. O. Jansons
6766 Riga, N.E.
Rockford, Mich. 49341

Mr. A. Zaube
3353 N. Avers Avenue
Chicago, Ill. 60618

Mr. Toms Šulcs
7886 Anita Drive
Philadelphia, Pa. 19111

Mrs. Daina Mednis
27527 W. 14 Mile Road
Farmington Hills, Mich. 48018

Mr. H. Misiņš
3826 W. Garfield Avenue
Milwaukee, Wis. 53208

Mr. T. Sīlis
3190 Waverly Street
Palo Alto, Calif. 94306

Mr. T. Zariņš
1147 Haverston Road
Lynndhurst, Ohio 44124

AUSTRĀLIJĀ

Mr. A. Bogins
1 Borang Street
North Coburg, Vic. 3058

Mr. I. Kļaviņš
55 Maple Avenue
Restrover, S.A.
Adelaide 5073

Mrs. I. Kūkums
48 Abukle Street
Wilston, Qld. 4051

Mr. I. Rieka
101 Riverview Avenue
South Guildford, W.A. 6055

Mr. Ed. Šmugajs
28 Taffs Avenue
Lugarno, N.S.W. 2210

KANADĀ

Mrs. L. Galdiņš
142 First Avenue
Ottawa, Ont. K1S 2G4

Mr. A. Banga
79 Wilson Avenue
London, Ont. N6H 1X5

Mr. M. Lorbergs
14 Kuhl Avenue
Islington, Ont. M5B 5X9

DIENVIDAMERIKĀ

Maj. Fricis Mežgrāvis
Qnta ,,Austra'' Calle Caroni
Colinas de Bello Monte
Caracas, Venezuela

A. Kaļupnieks
Americana Est.
C.P. 12 — Sao Paulo 13470
Brazil

Mr. F. Pāvulāns
Itali 2030, 1602 Florida
Prov. de Bs. Aires
Argentina

Andrejs Eglītis,
ģenerālsekretārs,
Latviešu Nacionālā Fonda
valdes uzdevumā

LATVIEŠU NACIONĀLAIS FONDS, 101 21 Stockholm 1, Box 108, Postgiro 35 14 82-5, telefons: 30 73 84.

Stokholmā,
1981. gada augustā.

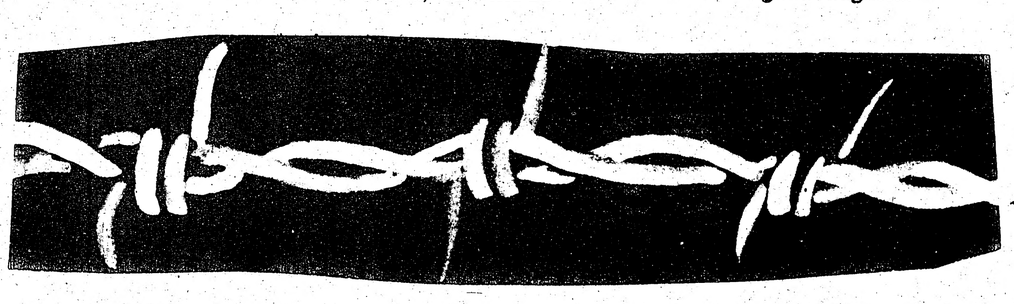

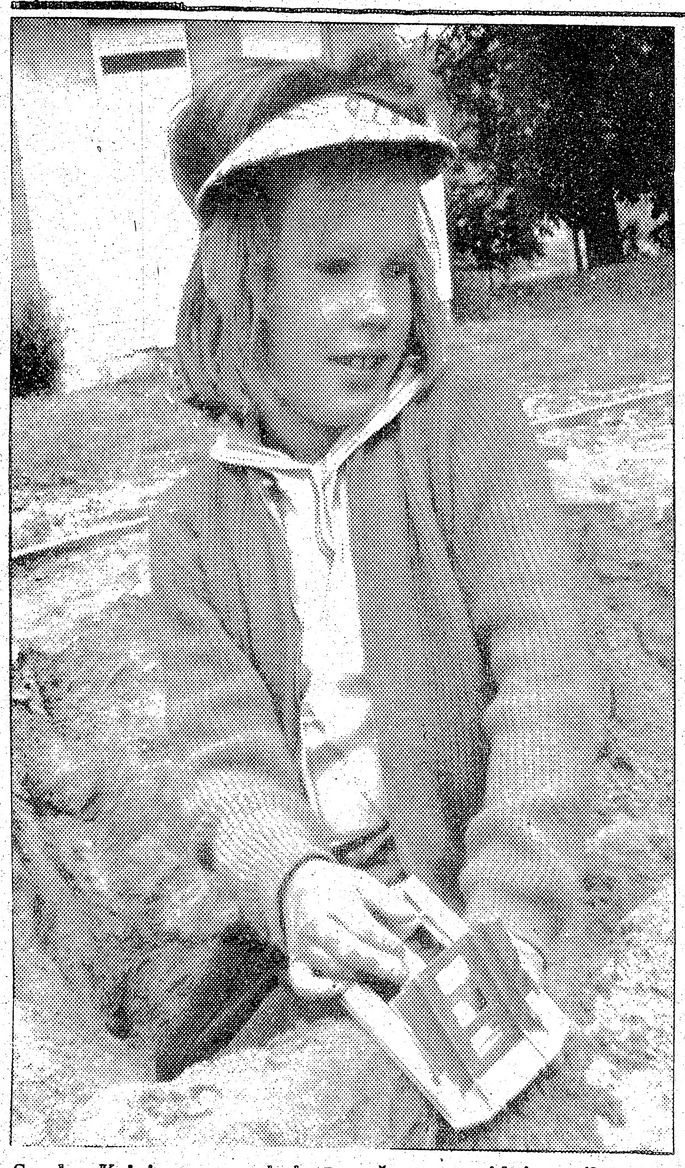

Sandra Kalniņa savas skulptūras šovasar veidoja smiltīs un citu latviešu bērnu sabiedrībā.

Ž. Zentiņš

Sidrabenes nometne

Ir aiztecējuši daudzi gadi, kopš Latviešu sporta apvienība Kanadā aicināja latviešu jauno audzi pavadīt vasaru skaistajā Sidrabenē, lai tiem būtu ne tikai veselīga atpūta, bet tie reizē augtu par krietniem latviešiem, kas mīl savu tautu, latviešu valodu, latviešu labos tikumus, kļūtu stipri garīgi un fiziski. Šiem mērķiem Sidrabene kalpo kopš 1953. gada.

Sidrabenē pacēlušās staltas jaunceltnes, kas kalpo nometnei un visai latviešu sabiedrībai. Starp diviem Toronto tramvajiem izbūvētā nometnes ēdamzāle, kurā notikušas daudz vasaras gleznu izstādes un virtuve, ir beigusi kalpot, to šovasar nojauca. Tagad vasaras nometnes bērniem ir skaista ēdamzāle jaunajā sabiedriskajā ēkā un lietainās dienās nodarbības notiek lielajā zālē. Mazo bērnu — Cāļu kalna ēka ir pilnīgi pārbūvēta. Mazajiem bērniem ir jaunas gultiņas, un bērni guļ pa divi katrā nodalījumā. Cāļu kalna mājā ir arī modernas labierīcības, silts un auksts ūdens un dušu telpa. „Cālīšu" nodarbībām ir turpat glīti dekorēta telpa, liels balkons un smilšu laukums rotaļām. Pārējie nometņotāji dzīvo ērtās teltīs ar koka grīdām. Doma par kabīņu celšanu bija jāatmet, jo jaunatne vēlas dzīvot teltīs.

Tanī vasarā, kad komandanta Rudzīšu Jāņa vadībā nometņotāji dziedādami devās cauri Sidrabenei uz veco peldvietu, Sidrabenē parādījās uz divi nedēļām pirmo reizi sporta skolotāja Ksenija Rasa, bet vēlāk gadiem, tāpat kā administrātore Valija Pālena, kļuva tikpat kā par neaizstājamu nometnes „inventāru". Gadu tecējumā agrākie ilggadējie nometnes darbinieki aizgājuši atpūtā. Viņu vietā nākuši jauni, daudzi no viņiem izauguši Sidrabenē. Tagad ar gandarījumu konstatējam, ka Sidrabenē arī šodien netrūkst labu vadītāju, kas mērķtiecīgi veido Sidrabenes nometnes dzīvi un bagātina nodarbību programmas arī ar jaunām idejām.

Nupat Sidrabenē pēc svētbrīža brīvdabas baznīcā nometnes kalnā nometnes atbildīgais vadītājs mācītājs Juris Cālītis teica atvadu vārdus un slēdza vasaras nometni.

Aizvadītā vasara Sidrabenei ir bijusi ļoti laba. Rēgulāri notikusi reliģiskā audzināšana teoloģijas kandidāta Mārtiņa Irbes vadībā. Svētdienas dievkalpojumus papildināja svecīšu dievkalpojumi trešdienas vakaros, piedaloties arī mācītājiem Ādolfam Čopam un Jurim Cālītim. Meiteņu nometnes atbildīgo vadību šovasar bija uzņēmusies Kate Lapiņa. Vadītājas bija Aija Auziņa, Katrīna Pipaste un Rasma Suškova. Zēnu nometnes atbildīgais vadītājs bija bijušais sidrabenietis skolotājs Juris Eglītis, bet vadītāji — Astrīda Kalna, Rolands Ezers, Viktors Krēsliņš un Arnolds Ozols. Cāļu kalna atbildīgā vadītāja bija Biruta Kvapasinska ar palīdzēm — Ilzi Kraujiņu, Ritu Šteinbergu, Dainu Gulbi, Cile Advilenu un Daci Veinbergu.

Vispārīgo ikdienas programmu papildināja speciālās programmas — peldēšanā Arvīds Ķilpe, fiziskā audzināšanā — sporta skolotāja Nina Tomasa, stikla gleznicību — gleznotājs Arnolds Treibergs, aušanā — Elza Zīverte, ādas darbos — Jānis Pētersons, groziņu pīšanā — Dzidra Majoriņa, rotaļās ar izpletni — Maruta Masīte. Pirmo reizi Sidrabenes nometnē bija viena nedēļa veltīta vairākiem sporta veidiem, un to vadīja skolotājs Ivars Graudiņš. Sporta nometnes vispusība patika jauniešiem, un tie ieguva daudz zināšanu volejbolā, futbolā, basketbolā, vieglatlētikā, peldēšanā un arī šachā, ko spēlēja lietainā laikā. Sporta nometnei sekoja basketbola skola, kuŗu vadīja Jānis Daugavietis ar palīgiem Juri Eglīti un Rolandu Ezeru. Divas dienas Sidrabenē bija arī internacionālais šacha lielmeistars Edmārs Mednis. Profesors Juris Dreifelds savukārt iepazīstināja bērnus ar augu valsti. Ilona Grīnberga sagatavoja leļļu teātŗa uzvedumu — Hičkoka „Trīs āži". Bērni mācījās arī braukt ar kanu laiviņām un staigāt pa ūdeni ar ūdens kurpēm. Daudz laika tika arī ziedots skaņu mākslai — un labi dziedāja meiteņu ansamblis un nometnes koris, kuŗu apmācīja Katrīna Pipaste. Bez kārtējām naktsrotaļām un sirojumiem ārpus nometnes bija speciālie sarīkojumi — masku balle, pašvaldības diena, ugunskuri, u.c.

Pēdējās divās nedēļās bija īpaša programma latviešu valodas nepratējiem pēc Suzannes Zaķes sagatavotās programmas. Šo programmu vadīja Biruta Kvapasinska, un viņas vērtējumā tā bijusi sekmīga.

Vanagu Kārlis

Kremļa apauši tūristiem

Atkalredzēšanās prieku ar dzimtenī joprojām aizēno Latvijas apciemotāju kontrole, pratināšanas, kratīšanas, izsekošana un iebiedēšana. Ka nākotne šajā ziņā būs vēl drūmāka, liek secināt nupat Lielajā Kremļa pilī, Maskavā, PSRS Augstākās padomes sesijā pieņemtais „Likums par ārvalstnieku tiesisko stāvokli PSRS". Pēc padomju preses komentāriem tas tagad „nodrošinās ārvalstu pilsoņu tiesību un pienākumu reālizēšanu Pad. savienībā"!

Jaunais likums, kas stāsies spēkā visās Kremlim pakļautajās republikās 1982. g. 1. janvārī, noteic, ka ārvalstniekiem Pad. savienībā „ir tādas pašas brīvības (!) un tiesības" kā arī „tādi paši pienākumi" kā padomju pilsoņiem (lik. 3. pts.)!

No īpatā likuma 33 pantiem uzmanību saista tie noteikumi, kas būs saistīgi arī visiem ārzemju tūristiem, kuŗi apmeklē komūnistu jūgā dzīvojošo „brīvo padomju ļaužu" vasaļzemes. Likums deklarē, ka ārvalstu pilsoņi ir tie, kuŗiem „ir pierādījumi par savu piederību pie ārvalsts pilsonības". No vienas puses tas izkliedē bažas, ko savā laikā radīja pārkārtotais padomju pavalstniecības likums, it kā visi tagadējā Pad. savienības territorijā agrāk dzimušie ļaudis, apmeklējot zemes viņpus Dzelzs aizkara, tiks uzskatīti par Pad. savienības pavalstniekiem. Bet kādu gan pierādījumu KGB (čekas) provokācijā aizturētais un drošības policijas automobilī ierautais dzimtenes apmeklētājs spēj sniegt par savu „piederību pie ārvalsts pilsonības", ja Rīgā iebraucot ārzemju pases tiek atņemtas un „reģistrācijas nolūkos" pa ciemošanās laiku paturētas „drošās rokās"?

Dažādi stiepjams un iztulkojams ir noteikums (3. pts.), ka ārvalstnieks Pad. savienībā nedrīkst izmantot viņam atvēlētās brīvības un tiesības, kaitējot padomju sabiedrības un valsts interesēm". Tā kā likums (4. pts.) stingri nosaka, ka ārvalstniekam, kas atrodas Pad. savienībā „jāciena" (!) sociālistiskās sadzīves noteikumi un padomju tautas tradicijas un ieražas", tad izdarīgajai čekai, kuŗai pakļauta arī prokurātūra, iespēja visnevainīgāko ārzemnieka uzvedību iztulkot par „necienību" un „kaitīgu padomju sabiedrībai"! Šobrīd pie „padomju tautas paražām" pieder vispāratzītā bezierunas pakļaušanās komūnistu virsslānim, krievu valodas un slavu kultūras uzkundzēšanās, Krievzemes babuļnieku netīrība un nolaidība, Kremļa „svēto" pielūgsme, izspiegošana, nodošana, u.t.jpr. Trimdas latvietim, kuŗam tēvzemes apmeklējumā rodas drosme pasmīnēt vai citādi „necienīt" šos padomju varas Latvijā ievazātos sociālistiskās sadzīves nosacījumus un krieveļu paražas, tad nu itin viegli piešūt likuma 31. pt., kas nosaka, ja ārzemnieka rīcība ir pretrunā sabiedriskās kārtības interesēm vai ja no ārzemnieka jāpasarga vietējo iedzīvotāju tikumība (31. pta 2. daļa), tad — kompetentas padomju iestādes (pārējie likuma panti gan runā tieši par „iekšlietu iestādēm, t.i. čeku) var nolemt tādu ārvalsts pilsoni izraidīt no PSRS. Ar prokurora sankciju (t.i. pēc čekas pieprasījuma) ārzemnieku var arī aizturēt, pie kam pat tik ilgi, „cik tas nepieciešams izraidīšanai" (31. pta beigu daļa). — „Nepieciešamības ilgums" čekas ziņā!

Pēc 25. pta ārvalstniekam, kas ieradies Pad. savienībā, var arī neatļaut izbraukt no tās (!), ja viņa izbraukšana „ir pretrunā ar valsts drošības interesēm (!), kā arī „ja ir pamats viņu saukt pie kriminālatbildības". Tātad arī gadījumā, kad apsūdzība pret viņu vēl nemaz nav ievadīta, bet čeka gudro tam kādu pamatu! Pēc padomju krimināljusticijas, piemēram, Helsinku nolīguma cilvēku tiesību un brīvību iztirzāšana Pad. savienībā, Staļina-Hitlera Baltijas valstu slepenā iztirgošanas pieminēšana un tml. runāšanas var tikt uzskatītas par padomju varas apmelošanu, sodāmu kaitniecību, kontrrevolūcionāru darbību u.t.jpr. Cil vēl nesen ASV pavalstnieku lietuvieti Vitautu Skuodu šādi notiesāja uz 7 g. spaidu darbos par „pretpadomju propagandu" un

(Turpinājums 19. lp.)

GRĀMATA LATVIA IR SAGATAVOŠANĀ

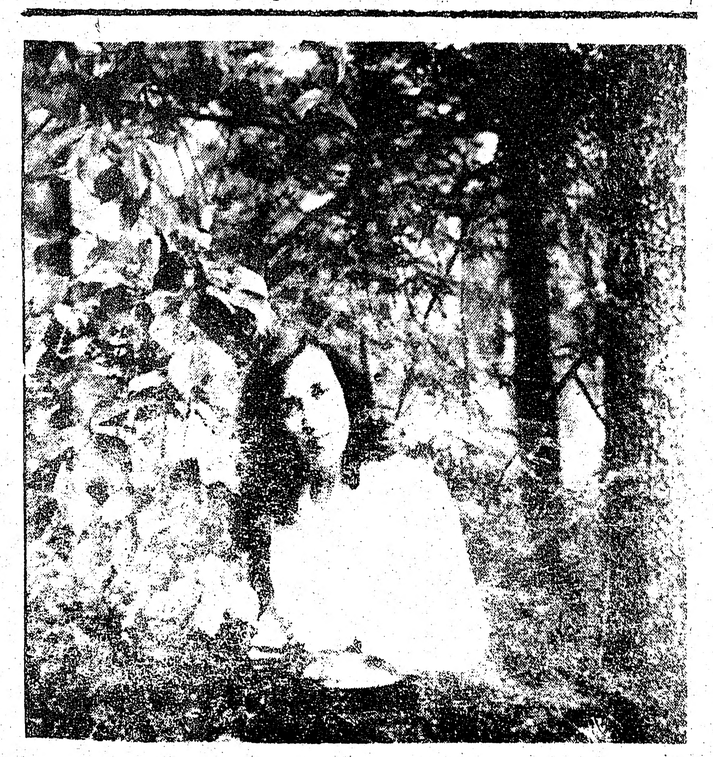

Profesore Lolita Velmere, kas cīnās par savas ģimenes izceļošanu no okupētās Latvijas (skat. rakstu Palikšana pie tēva ... 5. lp.)

GRĀMATAS DĀVANĀM UN PAŠU PRIEKAM

M. Lorbergs — Gruzdošais nemiers, dz. ..... $ 9.00
G. Ikona — Paticsības medībās, dz. $10.00
J. Daģis — Prez. K. Ulmanis II d. $30.00
A. P. Balodis — Kosmosofija, Joga mācība $24.00
I. Skripstelis - Kleinbergs—Ūsiņi sakustas, dz. .... $ 3.50
I. Liepiņa — Brīnums, dz. ..... $ 8.50
Dziedot augu, jauktiem koriem ..... $ 8.00
Lolitas un Brigitas dziesmas I $12.00
Lolitas un Brigitas dziesmas II $12.00
G. Janovskis — Purvā, rom. $11.50
L. Bērziņa — Mans draugs Žanis, satīra $13.50
L. Kalniņa — Atgrieztais riecieņs, rom. $10.50
Em. Dēliņš — No Prezidenta uz Prezidentu ..... $ 8.00
V. Silupe — Dzimtenes balss, luga ..... $ 2.50
88 Latviešu tautas dejas un apdares $25.00
A. Dzērvīte — Latvju raksti $25.00
I. Liepa — Vēstījums, st. ..... $ 9.00
H. M. Grīvāns — Avju gans no Jaunarājiem ..... $ 7.50
T. Zeltiņš — Tuvos un tālos ciemos, st. ..... $ 8.50
J. Širmanis — Brīnumi un brīnumiņi, bērn. st. ..... $ 7.00
K. V. Vanags, dzīve un darbi ..... $ 6.00
K. V. Vanags, Kas kalis marmorā, dz. ..... $ 8.00
Latvju karavīrs Nr. 2 ..... $ 5.00
Purvidus, Zelts, komūna un maize ..... $ 4.50
V. Čakāne, Rotu kalēji Latvijai, dz. ..... $ 9.00
Ķikures un Sarmas vēstules $16.00
A. Millers Latvian language, grammar $12.00
A. Jaunzemis, The Rhyme Chronicle of Livonia $24.00
M. Cube, Vakarlaiva, dz. ..... $ 9.00
E. Kalme — Pret straumi, rom. $11.00
V. Janelsiņa — Kaķi, ja tu būtu cilvēks $13.50
J. Klīdzējs — Cilvēka bērns, rom. $12.00
E. Kociņa — Eiropas vārtos, rom. $13.50
D. P. Odonells — Bunkurs $16.00
Al. Caks — Mana mīlestība $14.00
L. Roze - Gulbe — Jāiztur, dzejoļi $10.00
Dr. J. Siliņš — Mārtiņš Krūmiņš, monogr. $31.50
T. Lazdiņa — Teach Yourself Latvian ..... $ 9.00
Rīgas Vārtos ar 5 kartēm un 22 ilustr. $10.00
Dr. V. Mežezers — Sirds ko dziļi iemīlēja II ..... $ 9.00
A. Brastiņš — Saules teiksma $12.00
E. Ēklands — Labā diena, bērniem ..... $ 8.50
P. Babris — Silent Churches $24.95
Mūsu virtuves noslēpums — recepšu krājums ..... $ 5.00
A. Voitkus — Svešinieki un piedzīvotāji, rom. ..... $ 9.50
A. Voitkus — Redzi, mēs dzīvojam, rom. $12.50
A. Voitkus — Ogles pelnos, rom. ..... $ 9.00
Latvijas māksla I $38.00
Plēpis un viņa gravūra kokā $50.00
Latviešu mākslinieki Austrālijā $41.50
Alb. Liepiņš — Dievs, Tēvija, pulks (1. jāt. p.) $36.00
Dr. A. Alksnis — Ilipokrats spīlēs $15.50
Latvijas Māksla II $48.00
Ed. Zirnītis — Andrejs Egļītis $35.00
E. Aistars — Gaismu sauca, rom. $13.50
Z. Mauriņa — Manas saknes debesīs $12.00
J. Jaunsudrabiņš — Kam dāvanas $12.50
I. Grebzde — Ziedi, mana vasara, rom. $11.50
I. Gubiņa — Sidrabkāzas, st. $11.00
K. Puriņš — Trīs ziedošie koki $10.00
J. Babre — Brīniškā zvaigzne ..... $ 8.00
Jāņi, Veselis, apceres $16.50
A. Dziļums — Viršu druvas, rom. $12.00
A. Zemdega — Torelz Lubes dzirnavās $10.50
V. Kārkliņš — Pie laika upes, st. $14.00
A. Zemdega — Zem akmens zaļa zāle ..... $ 8.00
T. Zeltiņš — Septiņi saulrieti $11.50
Dī. Barviks — Vilka ēnā, rom. $13.50
G. Salāts — Debesis nav tālu, rom. $13.50
Laiks, telpa, jaudis I — III $55.00
H. M. Grīvāns — Avju gans ..... $ 7.50
E. Žubeckis — Vīni $18.00
E. Grīslis — Pie rokas ņem un vadi $10.50
H. Moors — Rītdiena nekad nenāks ..... $ 9.70
U. Rūtiņa — Vēl tā gribējās dzīvot ..... $ 7.00
A. Egļītis — Vai zini zemi $14.00
B. Lamejs — Rīgas kaķu ķēniņš ..... $ 9.50
A. Gailītis — Brīvības dziesma, rom. ..... $ 9.00

Piedāvā dāvanām: gleznas, rotas, keramiku, ādas un koka izstrādājumus, audumus, kā arī citas mantas.
DV GRĀMATNĪCA, 491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921-7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.

DV GRĀMATNĪCAS NODAĻA — SALONS, 4 Credit Union Drive, Toronto, Ont. M1A 2N8, tālr. 757-1482.

A. Eglītis — TV RENTALS
1708 Queen St. W., Toronto M6R 1B3
Tel. 537 1401

Vecākais latviešu puķu veikals
Dibināts 1952. g.
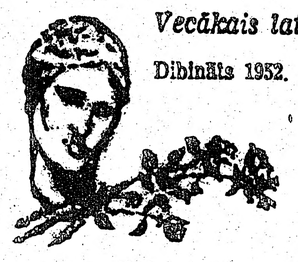
Venus
ZIEDI, SAKĀRTOJUMI UN STĀDI
katram gadījumam
Piegāde Lieltoronto pilsētas robežās
Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm
231 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONTARIO M6R 2L6
Tel. darbā (416) 534-4645,
pēc darba (416) 533-4037
A. Putniņš

BŪVDARBI
Būvēju jaunas mājas un vasarnīcas, izdaru pārbūves, remontus, krāsošanas un mūrēšanas darbus. Sagādāju atļaujas.
KĀRLIS SUNTAŽS — Metro licence B-2494
Tel.: 751-6829

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI
šuj apģērbus pēc mēra un Jūsu gaumes
Runā vāciski
Old Mill Tailors
Rudi H. Schneider
7 Riverview Gardens — 769-9535
pie Bloor, vienu bloku rietumos no Jane.

Plašā izvēlē
latviska un moderna keramika, skulptūras, sienas segas
Pieņem pasūtinājumus brokastu un pusdienu traukiem (īpatnēji latviski medus dzelteni un zaļi)
ZIGFRIDS JURŠEVSKIS — ZIGFRID POTERY
1425A Bloor St. W., Toronto M3P 3L6, tel. 536-8183.

Andrejs M. Stikuts
B.A., L.L.B.
ADVOKĀTS
85 Richmond St. W., #620, Toronto, Ont. M5H 2C9.
Tel. 364-6970

Murray E. Newbigging
BĒRU MĀJA
Izjusti personīgi pakalpojumi
pastāvīga kapella.
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglington Ave.
Auto novietošana. Tel. 489-8811, 489-3002

ČIKAGA

● Kapteinim Elmāram Kiršteinam, Čikagas DV apvienības biedram, 20. augustā piepildījās 70 mūža gadi. Viņš dzimis Rīgā 1911. g. Beidzis Rīgas valsts tehnikuma ķīmijas nodaļu. Pēc prakses iegūšanas strādājis par nodaļas vadītāju finieru fabrikā. 1937. gadā beidzis Latvijas kara skolu, pēc tam dienējis 2. Ventspils kājn. pulkā. Pēc atvaļināšanas no armijas strādājis mežu dep-tā. Vācu okupācijas laikā sācis studēt Latvijas universitātē Inženierzinātņu fakultātē. Studijas pārtraucis sakarā ar iesaukšanu Latviešu leģionā. Apbalvots ar 2. un 1. šķiras kara nopelnu krustu ar šķēpiem. Pēc kapitulācijas gūsta laiku pavadījis Putlosā un Cēdelgēmā. Vācijā dzīvojis Oldenburgas nometnē. Vācijā ieguvis dipl. inž. gradu (ķīmijas inženieris). Bijis Oldenburgas nodaļas DV biedrs, tagad darbojas Čikagas DV apvienībā.

● Čikagā 12. jūnijā šis zemes gaitas beidzis kalpakietis Roberts Dumpis, dzimis 1894. g. 30. maijā Mellužos. Aizlūgums notika 15. jūnijā Ciānas baznīcā, ko vadīja māc. V. Vārsbergs un māc. A. Rautenšilds. No aizgājēja atvadījās vienīgais kalpakietis Čikagā Arnolds Burķis; Čikagas korporāciju kopas seniors H. Nariņš, DV apv. vārdā A. Zaube, pensionāru b-bas pr-ks V. Zvejnieks un no korp. Talavija — R. Albertiņš. 16. jūnijā aizgājēju no Ciānas baznīcas izvadīja māc. V. Vārsbergs un māc. A. Rautenšilds uz Akāciju kapiem pārpelnošanai, kur urnu guldīs blakus pirms 10 gadiem mirušai dzīvesbiedrei. Pie nelaika šķirsta goda sardzē stāvēja Čikagas korp. kopas un DV apvienības locekļi. Roberts Dumpis pēc dabas bija kluss, ļoti sirsnīgs un darbīgs, ar lielu pienākuma apziņu. Par aizgājēju sēro dēls un meita ar ģimenēm Čikagā, brālis un radi Latvijā un kalpakiešu saime. A.Z.

Pārdošanai
četras kapu vietas (2 pāri, viens otram blakus) Mount Pleasant kapsētā.
Tel.: 444-6561 pēc pl. 7 vakarā

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu namā un Centrā,
kā arī spīlestuvē.

LATVIEŠU NAMS
IZĪRĒ TELPAS
KLĀJ
VIESĪBU
GALDUS
491 College St.
Tel. 922-2931

Māc. G. Balodis

Kristīgā izglītība

Mana raksta mērķis ir ierosināt pārdomas kristīgās izglītības laukā, it sevišķi attieksmē uz darbu nelielās grupās, un es, protams, vēlētos, kaut dažas no manām idejām pārvērstos darbos. Es runāšu no praktiskā viedokļa, un tādēļ dažas manis izteiktās domas var izlikties vienkāršas un pašas par sevi saprotamas. Taču bieži vien mēs ignorējam tieši pašas vienkāršākās-un pašsaprotamākās atbildes uz svarīgiem jautājumiem tikai tādēļ, ka tās ir tik vienkāršas. Manis izteiktās domas nebūs oriģinālas; tās ir ar labiem panākumiem istenotas daudzās draudzēs un nesušas svētību kā mācītājiem, tā draudzes locekļiem. Mana vēlēšanās būtu, kaut draudzes šīs manas idejas pieņemtu un izlietotu savā darbā. Mūsu draudžu locekļi kļūtu labāk izglītoti kristieši un apzinātos, kādēļ viņi ir kristieši un luterāņi un nevis budisti, metodisti vai katoļi. Un pats visaugstākais mērķis — lai viņi nonāktu ciešākā, personīgā saskarē ar Dievu un mūsu Pestītāju Jēzu Kristu.

Teoloģiskie pamatojumi

Manas runas centrālo ideju varētu arī aplūkot zem virsraksta: vispārējā kristīgā izglītība. Bet tad jājautā, kas ir kristīgā izglītība? Kristīgā izglītība ir katra kristieša augšana un veidošanās viņa uzdevumu pildīšanai mājā, draudzē un visā sabiedrībā. It sevišķi, bibeles vārdiem runājot, kristīgā izglītība ir „augšana Kristū". Tas nozīmē, ka iesaistīts ir viss cilvēks — tā prāts, griba, jūtas, pārdzīvojumi. Tas nozīmē apzināties Dieva gribu un apzināt Dieva darbus vēsturiskā perspektīvā, kā tas aprakstīts evaņģelijā. Tas arī nozīmē darīt tā, kā Jēzus teica Īsi pirms savas nāves: ...mācīt visiem mācīties to, ko es jums pavēlēju." Tas aptver visu dzīvi, un tādēļ kristīgā izglītība nepieciešama kā pieaugušiem, tā bērniem.

Kristīgā izglītība nav nobeigta ar iesvētes mācību. Dažiem citi domā, ka kristīgā izglītība ir process, kurā jauni un veci, kuri līdz šim maz ko zināja par kristīgo reliģiju, kļūtu labāk informēti un atsvaidzinātu savas zināšanas. Bet arī šis uzskats nav pareizs, jo tas pieņem, ka kristīgā izglītība ir sasniedzama un nobeidzama. Ne velti R. R. Kamerers (Camerer) savā darbā Feeding and Leading saka:

„Kristīgā izglītība un kristīgās mācības apgūšana, skatoties no Jaunās Derības viedokļa, aptver daudz ko vairāk un tai pašā laikā ir daudz vienkāršāka. Vienkāršāka tajā ziņā, ka tā ikvienam vienmēr atgādina — vienalga cik labi mēs katrs to zinātu — ka Dievs ir devis mums mūžīgo dzīvību caur Jēzu Kristu. Daudz plašāk tādā ziņā, ka kristīgās mācības apgūšana vienmēr noved pie šī mērķa caur patiesību, kas ieslēgta Dieva vārdā. Jo Dievs ir teicis, ka Dieva valstība un Viņa vara pār cilvēku vienmēr nesīs ražu, tāpat kā kviešu vārpas nesīs ražu (Mat. ev. 13.). Ikviens mūsu dzīves posms var būt ražīgs. Tikai viena lieta ir nepieciešama: atvairīt mūsu tieksmes uz neatbildību, ko Sātans mūsu sirdīs sējis, un attīstīt to mūsu daļu, kas atdod sevi savu līdzcilvēku labā, it sevišķi palīdzot tiem kļūt par labākiem kristiešiem."

Mans nolūks nav sniegt pilnīgu teoloģisku pamatojumu izglītības programmām, bet dažus punktus ir vērts apskatīt. Augšana Jēzū Kristū neattiecas tikai uz individu. Tā attiecas uz visu baznīcu — Kristus draudzi. Kā Pauls teica efeziešiem:

„Bet patiesīgi būdami mīlestībā, visās lietās pieaugsim Viņā, kas ir mūsu galva, proti, Kristus. Viņā visa miesa, kopā saturēta un visādām palīga saitēm vienota, pastāvīgi aug pēc tām spējām, kas katrai viņas daļai dotas, kļūdama aizvien pilnīgāka mīlestībā."

Trīspadsmitajā tās pašas nodaļas pantā Pauls saka, ka mums kā baznīcai arī nepieciešams sasniegt „vīra gadus" un kļūt visā pilnībā kristiešiem. Tātad katra kristieša mērķis ir „pieaugt un nobriest". Bībeles studiju un diskusiju grupu divi svarīgākie mērķi ir:

1. Vispirms, lai katrs indivīds augtu Jēzū Kristū. Tas ir — lai pieaugtu viņa mīlestība uz Kristu.

2. Otrkārt, kas sekotu pirmajam mērķim: kad kāds ir „izaudzis Kristū", tas ir, kļuvis par īstu kristieti, tad tam būtu jāpieaug kristietībā. Tam augšanā nevajadzētu apstāties, neapzinoties, kādēļ viņš ir kristietis un nepārzinot pareizo doktrīnu.

Bībelē vismaz kādās 300 vietās, runājot par mācīšanu un mācīšanos, teikts, ka tai gadījumā, ja kāds neturpina pieaugt Jēzū Kristū, tad viņš ne tikai stāv uz vietas, bet patiesībā iet atpakaļ. Šis apgalvojums nekādā ziņā nenozīmē, ka bībeles kopas un mazas grupiņas ir vienīgais veids, kādā draudzes locekļi var „augt Kristū". Ir vēl daudzi citi ceļi.

Vai bībeles kopas nepieciešamas latviešu draudzēs Austrālijā?

Mana atbilde augšējam jautājumam ir noteikts — jā. Es to saku no pieredzes latviešu draudzes darbā Brisbenā un pēc neilgas saskares ar latviešu draudzēm Melburnā un Adelaidē. Vispirms, attieksmē uz Brisbenu, varu teikt, ka daudzi cilvēki, kas gājuši baznīcā visu mūžu, neizprot kristietības pamatprincipus. Ne tikai viņi paši man to teikuši, bet visa viņu dzīve atspoguļo šo trūkumu. Un tas tā pie tam ir bez viņu pašu vainas. Viss, ko viņi ir mācījušies savā jaunībā, pa lielākai daļai neatbilst patiesībai, bet vēlākajā dzīvē mācīšanās apstājusies. Kaut kādā veidā viņiem pašiem būtu vajadzējis „atklāt" kristietību un augt tajā bez palīdzības!

Pieņemu, ka dažiem lasītājiem šāds mans apgalvojums liksies pārspīlēts. Viņi varbūt teiks, ka visu var sasniegt ar laba spredika palīdzību. Bet vai tiešām var? Ja arī pieņemam, ka sakām atklāsmēm bagātus spredikus, kas pavairo cilvēku mīlestību uz Jēzu Kristu, vai tiešām tad esam šo mērķi sasnieguši? Visā visumā spredikis nav laba mācīšanas metode. Vispirms jau tas ir monologs, kas mums noizsaka, kā jūtas klausītāji. Spredikī klausoties, neviens necelsies kājās un neprasīs mācītājam, lai tas sīkāk paskaidro kādu punktu, ko klausītājs nebūtu sapratis. Varbūt ka tas vispār neko nesaprot! Mēs varētu runāt 45 minūtes un — teorētiski — viss tas varētu izrādīties velti. Ja kāds nepiekrīt tam ko mācītājs saka, tad arī spredika laikā tas to neteiks. Turpretī bībeles stundā apstākļi ir gluži citādi. Te katrs var izteikt savas domas, uzdot jautājumus, atrisināt problēmas tūlīt un bez kavēšanās. Kā jau minēju, Brisbenā ir cilvēki, kam nav ne mazāko ninášanu par kristietības pamatprincipiem. Mēs varētu pieminēt parastākos trūkumus. Varbūt citās draudzēs stāvoklis ir līdzīgs. To varētu noskaidrot ar aptaujas palīdzību.

1. Neizprašana, ko nozīmē „tikt glābtam ar ticību".

2. Starpības neizprašana starp bauslību un evaņģeliju (Law and Gospel), no kā rodas iekšējais nemiers un bailes — neziņa, vai es esmu glābts, vai ne.

(Turpinājums sekos)

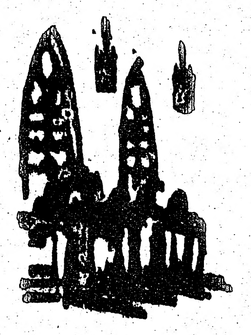

Ak mosties, mosties, mana tauta,
Pie malas savus elkus liec!
Laiks uzklausīties Kristus balsi,
Nost to, kas tavu prātu jauc!
Bezmaksas kristīgu literatūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, Box 465, Surrey B.C. V3T 5B7.

BAZNĪCAS ZIŅAS

TORONTO

SV. JAŅA DRAUDZE

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cr., Toronto, Ont. M4V 1J6, tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālrunis 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaides runas stundas kancelejā: otrdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12.30 un trešdienās no pl. 18 — 20. Citā laikā pēc vienošanās.

13. septembrī pl. 11 kapu svētki Jorkas kapos.

19. sept. pl. 11 svētbrīdis Saulainē sakarā ar Rudens svētkiem.

20. septembrī dievkalpojums dievnamā.

27. sept. dievkalpojums.

4. oktobrī Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-8403, 8 Rolland Rd., Toronto, Ontario M4G 1V5.

Māc. J. Cālīša jaunais runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12 un no 18 — 19. Citā laikā iepriekš sazinoties.

13. septembrī pl. 11 kapu svētki.

20. septembrī pl. 15 dievkalpojums.

27. septembrī pl. 11 dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma, pl. 14 pusdienas Sidrabenes atbalstīšanai Sidrabenes zālē — priekšnesumi, svētku loterija.

AUSTRUMU DRAUDZE

Mācītāja A. Celma adrese: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ont. M1K 3W1, tālr. 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

13. septembrī pl. 11 kapu svētki Jorkas kapos.

20. septembrī pl. 13. dievkalpojums dievnamā.

27. septembrī pl. 11 dievkalpojums ar dievgaldu Tālavā.

4. oktobrī pl. 13 Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu. Draudzes pēcpusdiena draudzes dāmu komitejas izkārtojumā.

BRAMPTONA

Māc. A. Briedis, 44 Marylin Cr., Toronto, Ont., M4B 3C8, tālr. 757-2736.

27. septembrī plkst. 13.30 dievkalpojums Grace United baznīcā.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. A. Arājs, 9 Kingsbridge Court, Apt. 402, Willowdale, Ont. M2R 1L6; tālr. 638-3822. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Svētdienas skola visām vecuma grupām katru svētdienu pl. 15. Bībeles studiju - lūgšanu sanāksmes katru trešdienu pl. 19.30.

13. septembrī pl. 16 dievkalpojums ar Sv. vakarēdienu. Svētrunu saka māc. P. Egle.

20. septembrī pl. 13 atvadīšanās dievkalpojums māc. Pēterim Eglem.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Ave., M6R 2N8, tālr. 533-9456. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā, plkst. 13.00.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālr. 385-9838.

Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19.30 — 21.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

13. septembrī pl. 11.30 bērnu dievkalpojums un svētdienas skola un bībeles klase; pl. 11 draudzes dievkalpojums.

20. septembrī pl. 10 dievkalpojums angļu valodā kopā ar igauņu draudzi; pl. 11 draudzes dievkalpojums.

27. septembrī pl. 16 dievkalpojums; pl. 17 draudzes ārkārtas pilnsapulce satversmes pieņemšanai.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latv. ev. lut. Trīsvienības dr., Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

OTAVAS MIERA DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

LATVIEŠU MISIJAS RADIO RAIDĪJUMS
„BRITIŅS AR DIEVU"
nepārtraukti
26. gada gājumā
katru svētdienas rītu plkst. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
no Niagaras WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis
106 Dorset Rd. Scarboro, Ont., tālr. 261-4218
Latviešu misijas

PRIEKAVĒSTS

Kristīgo latviešu radio raidījums katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja Vilnis 1270 AM

Vadītājs Dāvids Miķelsons, 60 Stevenson Rd., Rexdale Ont. tālr. 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac. 100 Huntley St., Toronto, no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta Bafalo TV stac. 29, 700 Club, ikdienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros.

Radio FM CBN 107.1 24 stundas. Tel. 889-3128.

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM — $4.00

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmdienas — ceturtdienai, iesk., no pl. 12 dienā- 12 naktī,
piektd., sestd. no pl. 12 dienā līdz 1 naktī,
svētdienās no pl. 12 dienā līdz 9 vakarā.

Fotogrāfisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.
(416) 863-1166
BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.
247 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

VALUDE
• DIMANTI • PULKSTEŅI
• LATVISKAS ROTAS
JEWELLERY LTD.
Zeltkaļi
ALDONA KORMS UN TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

ĒRGĻU LIGZDAS MEDUS
30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534 0563
S. Vasarājs

RM
NSM
ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.
Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4x 1K5. Tel 924-1403
RŪPĪGA UN SMALKJUTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
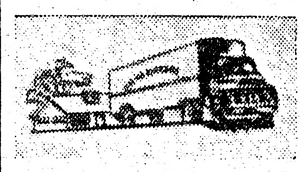
BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1403, Toronto

Alcan Building Products Authorized Dealer — ALCAN
Māju īpašnieki!
Ir trīs veidi, kā var ietaupīt ar ALCAN SIDING:
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem
1) Ietaupa darbu un laiku
2) Instalācijas un apkures izdevumus,
3) Uzlabo izskatu un līdz ar to palielina mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantiju
△ LIETUS NOVADA CAURULES
△ LOGUS
△ DURVIS
△ MARKĪZES (Awnings)
△ JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)
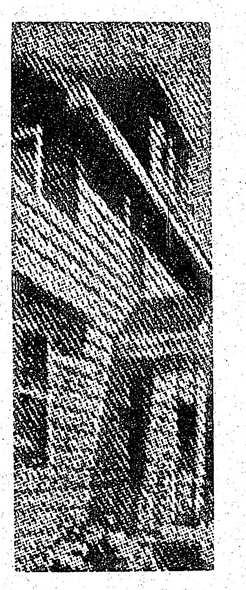
CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
534-2864 *īpašnieks Artūrs Mime*
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1B3

ZIEDI UN DĀVANAS
GARDENIA FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502
ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU DARBI
ĀDĀ, KOKĀ — KERAMIKA, AUDUMI
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
Vasaras mēnešos veikals atvērts darbdienu vakaros līdz pl. 18 un sestdienās līdz pl. 15.
Māra Gugāns-Lūsis

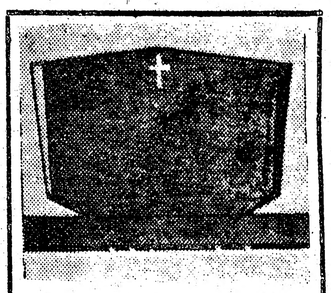
PIEMINEKĻI
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

Hello WORLD Travel Ltd.
1843 Avenue Rd., Toronto,
Ontario, Canada, M5M 3Z4
Tel: (416) 789-5304
Sīkāku informāciju un pakalpojumus ceļojumiem sniedz biroja vadītāja INESE GRODNIS pa augšminēto tel.

Town & Country Real Estate Ltd.
V. Palma — pārstāvis

41 Heathcote Ave., Willowdale, Ont. M2L 1X9
Tel. 444-2447
Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistošai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —
Speciālizējies **kontaktlenšu** nozarē. Lielā izvēlē eiropiešu acepu rāmji.
1586 Bloor St. W. Toronto, vienu bloku no Latviešu kreditsab. Dundas - Bloor nodaļas. Telef. 535-6252.

Latviešu aģentūras ir pelnījušas jūsu atbalstu, jo tikai latviešu aģentūras atbalsta latviešu sabiedriskos pasākumus.

Vald. Bebris
Beaverbrook Insurance & Real Estate Ltd.
1682A Victoria Park Ave., Scarborough
759-0266; 759-2771

Arnolds Bērziņš
Berzins Realty Ltd.
72 Northdale Rd. Willowdale, Ont. M2L 2M1
445-5325

Ilmārs Jankovskis
Skyline Real Estate Ltd.
2100 Dundas St. West, Toronto
533-8553

Jūsu apdrošināšanas lietas būs labi un ērti nokārtotas ar šo latviešu aģentūru palīdzību — Zvaniet pēc izvēles.

RAIBĀ NEDĒĻA

Prezidentam jāatrisina sarežģītas problēmas.

RĒGENS ATGRIEŽAS VAŠINGTONĀ

Kritiķi prezidentam Rēgenam pārmeta, ka viņš sakarsētu iekš un ārpolītisko problēmu laikā pametis Vašingtonu, lai atpūstos vairāk nekā mēnesi savā Kalifornijas rančā. Citi kritiķi gaužas, ka prezidents esot tikai daļēja laika amata pildītājs, jo pavadot savā darba kabinetā tikai laiku no deviņiem rītā līdz pieciem pēspusdienā. Atvaļinājuma laikā savā rančā Rēgens esot skaldījis malku un labojis sētas 18 stundas dienā. Protams, ka tā ir gaužām vāja municija prezidenta prestiža aptumšošanai. Latvietis teiktu: ,,kaķa lāsti debesīs nekāpj.'' Atgriežoties Vašingtonā, padomdevējs valsts drošības jautājumos Allens prezidentam pavēstīja Kremļa izaicinošo soli ieroču žvadzināšanā Baltijas telpā, lai iebaidītu Poliju un reizē varbūt arī Skandinavijas valstis.

Valesas nostāja ir atklāts izaicinājums Kremlim, un Pad. savienības militāra invāzija Polijā nebūt vēl nav novērsta.

Rēgena saimnieciskās politikas īstenošanas ietvaros radusies nopietnu uzskatu pretišķība budžeta šefa Stokmaņa un aizsardzības ministra Veinbergera starpā. Lai samazinātu budžeta deficītu, Stokmans prasa apcirpt par apm. 30 biljoniem arī Pentagona budžetu. Veinbergers visiem spēkiem tam pretojas un norāda, ka tas nozīmētu daudzu jūras, gaisa un arī sauszemes spēkiem paredzēto jauno ieroču produkcijas samazināšanu vai pat atlikšanu.

VALESA NEPIEKĀPSIES

Padomju tanku armiju žvadzoņa Polijas pierobežā un 62 kaŗakuģu lielās sarkanās flotes armādas sakoncentrēšana Baltijas jūrā nebūt nespēja iebiedēt poļu brīvo arodbiedrību Solidāritātes pirmā kongresa norisi Dancigā. Pirms kongresa dievkalpojumu vadīja jaunais Polijas katoļu baznīcas galva archibīskaps Glemps. Kongresa delegātiem lielā sajūsmā gavilējot, Valesa deklarēja: ,,Solidāritāte ir ievadījusi revolūciju, un tā nepiekāpsies līdz galīgai uzvarai.''

MASKAVAS PIRKSTS ANGOLĀ

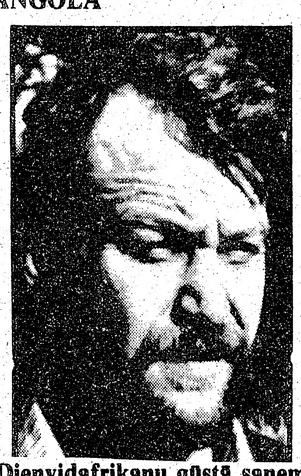

Dienvidafrikaņu gūstā saņemtais sarkanarmijas virsseržants Pestretsovs.

Valesa saņēma Polijas katoļu baznīcas galvas archibīskapa Glempa svētību.

Dienvidafrikas militārā akcija Angolā pret tā dēvētām Svapo marksistu teroristu bandām tagad pierādījusi, ka Pad. savienība ne vien ar ieročiem, bet arī ar militāriem padomdevējiem atbalstījusi Melnā kontinenta revolucionārus. Angolā dienvidafrikāņu rokās krita vairāki krievu tanki, raķetes, milzu municijas krājumi un gūstā tika saņemts arī kāds sarkanarmijas virsseržants. Vairāki augsti sarkanarmijas virsnieki šajā akcijā nogalināti.

IRĀNA KATASTROFAS PRIEKŠVAKARĀ

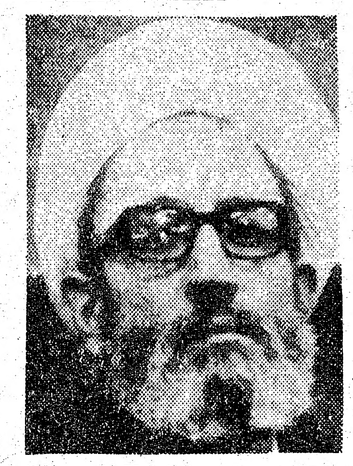

Mahavi Kani ir jaunais Irānas premjērs.

Iekšpolitiskā krize Irānā nav mazinājusies. Tagadējam režīmam naidīgie teroristi iefiltrējušies jau ajatolas Komeini tuvāko padomdevēju vidū. Tikai tā var izskaidrot opozicijas panākumus divos uzbrukumos valdības mītnei. Nogalinātā prezidenta Radžai vietā par Irānas valdības galvu pagaidām iecelts Mahavi Kani. Jaunais premjērs ir bagātnieks, kas mīlot plašu dzīvi. Fanātisko sektantu izrēķināšanās ar saviem politiskiem pretiniekiem vēl turpinās.

SADATS PĀRSTEIDZ PASAULI

Aizvadītajā nedēļā prezidents Anvars Sadats pārsteidza pasauli ar negaidītu plaša vēriena opozicijas aktīvistu apcietināšanām Ēģiptē. Pēc Sadata pavēles dažās dienās cietumā nokļuva pāri par 1,500 komūnisti, sociālisti, radikālie intellektuāļi un reliģisko sekšu vadoņi. Sadata rīcību viņa pretinieki apzīmē par labā spārna diktatūras radīšanu. Līdzšinēj pieredze rāda, ka Sadats nenoliedzami ir tālredzīgs valstsvīrs. Neaizmirsīsim, ka viņš bija vienīgais, kas iedrošinājās no savas zemes izmest visus Kremļa civīlos un militāros padomdevējus. Varbūt arī šoreiz viņš pats vislabāk zina, ko dara.

DŽOZEFA ATSTĀTIE MILJONI

Visa amerikāņu prese aizvadītajā nedēļā atzīmēja 82 gadu vecumā mirušā Džozefa Hiršhorna nāvi. Savā testamentā viņš atstājis amerikāņiem neaptveŗami vērtīgu milzu mākslas kollekciju. Mūs sevišķi var interesēt, ka Hiršhorna šūpulis kārts Rīgā, un viņš kāju uz Amerikas kontinenta spēris 1905. gadā. Nabaga emigrantu ģimenē bijuši 12 bērni, un pēc tēva nāves Hiršhorna māte Bronksā pelnījusi 12 dol. nedēļā. Lai gan pēc amerikāņu preses aprakstiem varētu secināt, ka Hiršhorns bijis latvietis, patiesībā jākonstatē, ka viņš nāk no žīdu izcelsmes rīdzinieku ģimenes. Jau 17 gadu vecumā, spekulējot biržā, viņš spēja nopirkt savai mātei māju Longailendā, lai tā tur varētu bez rūpēm dzīvot. Par multimiljonāru Hiršhorns kļuva Kanadā, kur viņam piederēja zelta, sudraba un urāna raktuves. Šo rindu autors 1948. gadā strādāja Central Patricia zelta raktuvēs Ontario ziemeļos un pelnīja 69 centu stundā. Toreiz viņš pirmo reizi dzirdēja Hiršhorna vārdu, jo izrādījās, ka šīs raktuves piederēja Ņujorkas miljonāram. Hiršhorns neņēma ļaunā, ja viņa tuvākie draugi un paziņas sauca viņu par žīdu Džo, bet mātei vēl dzīvai esot, viņi bieži esot sarunājušies latviski.

Miljonārs Hiršhorns diemžēl nekā neatstāja latviešiem.

PROTESTA DEMONSTRĀCIJAS RIETUMVĀCIJĀ

Pēc prezidenta Rēgena pieteikto ņūtrona ieroču produkcijas uzsākšanas Rietumvācijas pilsētās sākušās ,,miera demonstrācijas'', kuŗās prasa, lai kanclers Helmūts Šmits atteiktos no amerikāņu piedāvātās palīdzības. Publicitātes dēļ demonstranti Rietumberlīnē parādījās nāves maskās, bet citās pilsētās protestēja, staigājot Ādama kostīmā.

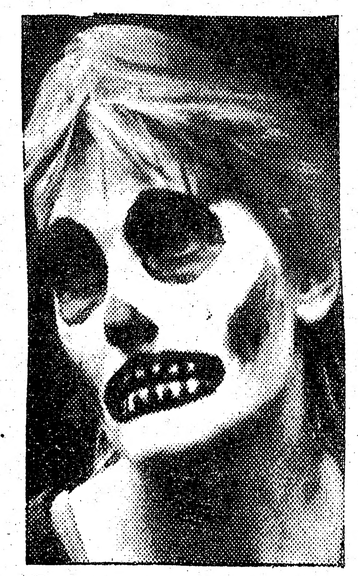

Demonstranti nāves maskās.

SODĪTS MINTIKAS SLEPKAVA

Slepkavam 25 gadi Sing Singā.

Pagājušā gada 4. jūnijā kādas izrādes laikā Metropolitānas operā no slepkavas rokas dzīvību zaudēja latviešu tēlnieka Mintika dzīvesbiedre, apdāvinātā mūziķe Helēna. Policijai izdevās slepkavu atklāt, un pagājušā nedēļā tiesa 22 g. veco skatuves strādnieku Kreigu Kriminsu sodīja ar 25 gadiem ieslodzījumā, kas viņam jāpavada Sing Sing cietumā.

Sarkanarmijas tankisti Baltijas telpā iedzīvotājiem bija jāapbeŗ ziediem.

Meklē lugu par Tobago

Iepriekšējos gados Ziemeļamerikā notika teātŗa dienas ar lugu sacensībām, kuŗās piedalījās teātŗa kopas no dažādiem latviešu centriem. Atsaucība tomēr nebija visai plaša. Pag. gadā Čikagā piedalījās tikai trīs teātŗa vienības, no Kanadas vairs nepiedalījās neviena. Arī piešķirtās balvas bija tikai simboliskas. Darbīgie teātŗa ļaudis meklē jaunus ceļus, kā stimulēt aktīvitātes, tādēļ PBLA KF teātŗa nozare nolēmusi turpināt lugu vērtēšanu, šoreiz bez sacensībām un godalgām. ALA's Kultūras biroja Teātŗa sekcijas vadītāja Aleksandra Geriņa izsakās: „Lai lugu rakstīšana neapsiktu un jaunie drāmatiķi arī varētu savus darbus redzēt uz skatuves, pieaicināti lugu vērtētāji. Tie iepazīsies ar lugām, izvērtēs un dos savu spriedumu, ko varēs saņemt lugas autors. Par lugu vērtētājiem pieaicināti profesionāli aktieŗi ASV un Kanadā.

Lugai jābūt mašīnrakstā, skaidri salasāmai. Iesūtīšanas laiks nav ierobežots. Var lietot arī segvārdu. Ja vērtētāji atzīs lugu par pieņemamu, to publicēs un ieteiks teātŗa vienībām iestudēšanai. Lugas sūtāmas teātŗa nozares vadītājai Intai Purvai, 160 Woburn Ave., Toronto, Ont., Canada, M5M 1K7 un Aleksandrai Geriņai, 1009 Spring Ave., N. E., Grand Rapids, Mich. USA, 49503.

Tālāk A. Geriņa piebilst par balvu, ko ziedojis inž. M. Grietēns, un ceļojošo režisoru.

„Inž. M. Grietēns no Kalifornijas, kas vairākkārt apmeklējis Tobago salu un labi iepazinis tās vēsturi, pieteicis 500 dol. balvu autoram, kas uzrakstīs lugu par seno kurzemnieku gaitām Tobago salā, raugoties no kolonizācijas laika perspektīvas 17. g. s., vai arī latviešu parādīšanās un varbūtēju darbošanos Tobago salā pēc 2. pasaules kaŗa. Lugai jābūt trīs cēlienos. Autori, kas nodomājuši šāda veida lugu rakstīt, lūgti iepriekš sazināties ar A. Geriņu, rakstot uz minēto adresi.

Runājot par „ceļojošo režisoru", ALA Kultūras biroja Teātŗa sekcija aicina pieteikties režisorus, kas vēlētos strādāt šī pasākuma projekta ietvaros, iestudējot kaut vienu izrādi teātŗa vienībai, kuŗai nav sava režisora. Atlīdzību un ceļa izdevumus maksās no Kultūras fonda līdzekļiem. Ir jau uzņemts kontakts ar režisoru Ansi Tipānu, kas varēs strādāt ierobežotu laiku. Teātŗa vienības aicinātas paziņot, vai tās vēlas strādāt ar viesi - režisoru."

V. Zirnītis

Garīgais saiets Mežvidos

Šinī vasarā Grand Rapidu latviešu ev. lut. draudzes laukā īpašumā notika 4. garīgais saiets, kas ilga divas dienas un pulcināja kuplu dalībnieku skaitu. Par šo saietu māc. J. Mednis izteicās: „Tas bija bībeles stundu nobeigums, uz kuŗām sanācām aizvadītajā laikā. No pag. rudens līdz š. g. jūnijam notikušas 15 bībeles stundas. Tā kā bībeles stundās pārrunāja, kā praktiski iedzīvināt Kristus evaņģelija mācību, ikdienas dzīvē, tad arī saietā bija tas pats virstemats: Esiet vārda darītāji, ne tikai klausītāji. Saiets iesākās sestdienā ar īsu atklāšanas svētbrīdi. Vakarā brīvā dabā notika dievkalpojums pie ezeriņa. Svētdienā dievkalpojums nenotika baznīcā, bet saietu beidza ar dievkalpojumu turpat Mežvidos, pēc tam vēl atlicinot pāris stundu pārrunām.

Pēc dievkalpojuma trīs jaunieši publiski apliecināja Kristu kā savu Pestītāju un nopietni solījās savas dzīves vadīt pēc evaņģelija mācības. Publiski apliecināt Kristu mūsu baznīcā vispār nav parasta lieta. Mēs kaunamies savu ticību parādīt citiem, bet tas ir pret Kristus mācību. Alkoholu un izlaidīgu dzīvi mēdz uzskatīt par parastu ikdienas parādību, un īpaši pārmet jauniešiem, ka tie aiziet no draudzes un dziļākas ticības. Šie jaunieši, kas publiski apliecināja Kristu, vēlējās arī apliecināt, ka viņi nopietni grib atteikties no visāda veida izlaidīgas dzīves un sekot Kristum kā savam Pestītājam savā ikdienas dzīvē un, paliekot savā draudzē, rādīt paraugu arī citiem.

Valters Zirnītis

Kursa izcīna Latvijas kausu

Latvijas kausa 25 gadu jubilejas futbola turnīrā Sidrabenes laukumā sacentās trīs vienības: Ņujorkas Kursa, Toronto JKS un Toronto DV. Turnīrs notika vienā dienā, un katra komanda spēlēja ar katru 2 x 35 minūtes. Pirmajā spēlē satikās Kursa ar DV. Pirmā puslaikā ritēja ļoti vienlīdzīga spēle ar mazu DV pārākumu, kas beidzās ar 1:1 rezultātu. Otrā puslaikā, kad DV rēgulārajam vārtu sargam Artūram Siksnam savainojuma dēļ bija laukums jāatstāj, pamazām sāka dominēt rūdītākie Kursas spēlētāji, kuŗi, iesitot vēl divus vārtus, panāca 3:1 uzvaru. Spēlē savainoja arī DV rezerves vārtu sargus A. Richteri un E. Petmani, ar ko DV futbolistu turpmākie panākumi turnīrā izgaisa. Vārtus Kursai ieguva E. Stūris 3, bet DV J. Vilmanis. Otrā spēlē satikās Kursa ar Toronto JKS. Tāpat kā pirmajā spēlē, pirmais puslaiks noritēja ļoti vienlīdzīgā spēlē un beidzās 0:0. Otrā puslaikā pārsvaru sāka gūt Kursas spēlētāji un drīz vien panāca 3:0 pārākumu. Tā vien likās, ka tā arī spēle beigsies, bet JKS ar soda sitienu vienus vārtus ieguva un spēle beidzās 3:1.

Ar šo uzvaru Ņujorkas Kursa uz vienu gadu ieguva laikraksta Laiks izdevēja J. Rudzīša mūžīgi ceļojošo Latvijas kausu.

Pēdējā spēlē par otru vietu satikās Toronto JKS un Toronto DV. DV rindās pirmo reizi spēlēja R. Ezers, pazīstamā futbolista G. Ezera dēls. Ar to tagad DV futbola komandā spēlē 6 spēlētāji zem 20 gadiem, kas ļauj ticēt gaišākais nākotnei.

Turnīru rīkoja Toronto DV SK un tas bija labi noorganizēts, par ko liela pateicība pienākas DV SK valdei un jo sevišķi K. Gulbim. K. G.

Latviešu jaunatnes meistarsacīkstes vieglatlētikā Sidrabenē

Meistarsacīkstēs vieglatlētikā jaunatnei Sidrabenē piedalījās galvenokārt Sidrabenes nometnes jaunatne, bet savā laikā čaklie saulainieši bija atsūtījuši uz meistarsacīkstēm tikai nelielu sportistu grupiņu. Patīkami bija redzēt Gunāru Gubiņu pēc ilgāka pārtraukuma atkal par sacīkšu vadītāju.

Meistarsacīkstes notika pa vecuma grupām, un katras grupas labākais sportists saņēma atsevišķu balvu. Izcīņā bija arī daudz ceļojošo balvu, arī sportista un sporta darbinieka Roberta Plūmes balva.

Grupas balvas vecuma grupās ieguva: Edgars Apse, Ēriks Tints, Ivars Krūmiņš, Zintis Pērkons, Elvīra Vilmane, Valda Matušēvica un Kristīna Ezergaile (dalīta), Elviga Sebre un Rasma Šuškova.

Mans skolotājs, priekšnieks un draugs

PULKVEDIS

Vilis Janums

izbeidzis zemes gaitas 1981. gada 6. augustā.

Tavi darbi paliks mūžīgā piemiņā.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

Alberts Ameriks

Mūžībā aizgājis

DV organizācijas dibinātājs, ilggadējs priekšnieks

PLKV.

Vilis Janums

Par viņu sēro

Otavas Daugavas vanagu saime un bijušie kaŗavīri

Mūsu mīļais

Rūdolfs Nāgelis

dzimis 1896. gada 12. jūlijā Bejas pag. Ieviniekos, Latvijā,

miris 1981. gada 24. augustā Mančestrā, Conn., ASV.

Es sapni par dzimteni pagalvī liku . . .

Sēro

brāļa dēls Ēriks ar sievu Olgu un meitām Silviju un Ingrīdu

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN CREDIT UNION

TERMINĒTI NOGULDĪJUMI

60 dienām 18.25 %
90 dienām 17.75 %

MINIMĀLĀ SUMMA $10,000.

SAVINGS — 18.00 %

LATVIEŠU NAMĀ
491 College St.
Tel. 922-2551

HAMILTONĀ
16 Queen St. N.
Tel. 527-4344

LATVIEŠU CENTRĀ
4 Credit Union Dr.
Tel. 751-8982

LONDONĀ
pārvaldnieks R. Bērziņš.

NO 15. JŪNIJA LĪDZ 15. SEPTEMBRIM BIROJI SESTDIENĀS SLĒGTI.

LATVIJA AMERIKĀ

Atjaunojiet abonementu un dāviniet to saviem draugiem, lai nodrošinātu informāciju par notikumiem pasaulē.

Lūdzu sūtiet LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ **vienu gadu** **$35.00**

☐ **6 mēnešiem** **$18.00**

☐ **3 mēnešiem** **$9.00**

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

Čeku lūdzu rakstīt uz

LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING, LTD. vārda
125 Broadview Ave., Toronto, Ontario M4M 2E9

DŪNU SEGAS

Pērciet tieši no rūpnīcas dūnu segas, gultas, spilvenus un palagus. Spilvenu pārvalki. Labo, pārveido, gatavo pēc mēra.

MASTER DOWN PRODUCTS

4544 Dufferin St., Unit 25, Downsview, Ont. (dienvidos no Finch). Tel. (416) 638-2255.

un otrs veikals

2311 Bloor St. W. (rietumos no Runnymede). Tel. (416) 763-7325.

KANADAS LATVIEŠU CENTRS TORONTO

Meklējam apzinīgu

KLUBA VADĪTĀJU

ar labu latviešu valodu. Pieredze vēlama, bet nav nepieciešama. Alga pēc vienošanās. Rakstveida pieteikumi adresējami: Kluba vadītājam, 4 Credit Union Drive, Toronto, Ont. M4A 2A1.

Tel. (416) 759-4900.

DZĪVE VIDE, DZĪVAI TAUTAI!

Pēkšņi mūžīgā mierā aizsaukta
mana mīļā sieva, mūsu māmiņa un vecmāmiņa

Elga Drupals,
dzim. Garnis

mirusi 1981. gada 1. jūlijā.

Dziļās skumjās piemin
vīrs Montrealā, meita Maija ar ģimeni Toronto un dēls Juris ar ģimeni Kalgarijā.

Mūsu mīļais papītis

Jānis Āboltiņš

dzimis 1914. g. 31. jūlijā Valmieras apr., Katvaru pag., miris 1981. gada 2. augustā Toronto.

Tur augšā aiz zvaigznēm,
Kur reiz tikties mums būs.
Tur mūžīgā mīlestībā
vienoti būsim.

Viņu sirsnībā un mīļā piemiņā paturēs
sieva Olga, meitas Aija un Ilga un mazdēls Jānītis.

Mūsu mīļais

Aivars Liģeris

pievienojies veļu pulkiem 1981. gada 24. jūlijā dzimtenē.

Tec, pelīte, caur zemīti
Ar to mazu grāmatiņu,
Nes manam bāliņam
Simtu labu vakariņu.

Viņu piemin
A. un V. Brūmeļu ģimenes Toronto.

Pārpalikušie 7. Dziesmu svētku Kanadā Vadoņi dabūjami šādās grāmatnīcās:

L. Rumaka grāmatnīcā, 27 Miller Pl., Hempstead, N.Y. 11550, USA.

R. Krūkliša grāmatnīcā, Post Office Box 1594, East Lansing, Mich. 48823, USA.

O. Dīķis, R. 4 Waverley, Ohio 45690, USA.

DV grāmatnīcā Latviešu namā, 491 College St., Toronto, Ont., M6G 1A5.

DV grāmatnīcā-salonā Latviešu Centrā, 4 Credit Union Drive, Toronto, Ont., M4A 2N8.

Var arī pieprasīt tieši rīcības komitejai: I. Alksnis, 30 Kecala Rd., Scarborough, Ont., M1P 1K6, tālr. 416-757-9490.

CENA 4. DOL.

Lūdzu ziedojiet
PATIESĪBAS FONDAM

Čeki vai naudas pārvedumi rakstāmi „TRUTH FUND" un sūtāmi Latvian Truth Fund, Inc., P.O. Box 1682, New York, N.Y. 10163. USA. ASV ziedojums atvelkams no federālā nodokļa.

PATIESĪBAS FONDS

DOWNTOWN WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpašn. Elza Avots
9 Queen St. East (pie Simpsona un Yonge).
Lielā izvēlē dažādu rokdarbu materiāli.
Padomi rokdarbu jautājumos.
TEL.: 368-5011

(37. turpinājums)

To visu Kalums īsajā laikā pārdomāja. Arī uz nāvi notiesātajiem pēdējā brīdī vēl pasniedz vakariņas nāvinieku kamerā pēc pašu izvēlētās ēdienu kartes, lai šķiršanos no dzīves padarītu pēc iespējas grūtāku. Nu viņa sadistiskais spīdzinātājs laikam bija izvēlējies to pašu metodi. Bet Stefānija? Vai viņa briesmas nemaz nenojauda? Viņa pat palīdzēja dzīrot! Varbūt te bija kāda kopīga sazvērestība, un vienīgais upuris būs tikai viņš, Kalums? Dzēruma neprātā pats nošāvies!

Žirbinska sajūsma savā nāvētāja lomā bija tik liela, ka viņš apkampa savu upuri ap pleciem un grasījās to noskūpstīt. Kalums pagrieza galvu sāņus, un polis noskūpstīja tikai viņa pakausi.

„Tu esi manas dzīvības glābējs!" Žirbinskis izsaucās, noglāstīdams noskūpstīto vietu.

„To būtu darījis katrs cilvēks manā vietā," Kalums pēkšņi attapās, ka Žirbinskis tagad vēlējies tikai pateikties par izvilkšanu no Rājuma peldbaseina.

„Tā nesakiet vis, ne katrs būtu tik ātri izšķīries, ko darīt. Kad cilvēks slīkst, katra sekunde ir dārga. Jūsu ātrā rīcība glāba manu dzīvību. Es to gribu attiecīgi novērtēt, bet inženieri Rājumu iesūdzēšu tiesā par dzīvību apdraudošu peldbaseina ierīkošanu bez publiskiem aizsardzības līdzekļiem un brīdinājuma zīmēm. Jūs būsit mans galvenais liecinieks. Nav šaubu, ka es prāvu uzvarēšu. Simttūkstoš dolaru par manas dzīvības apdraudēšanu nebūs nekāda nauda. Pēc uzvaras es neaizmirsīšu arī jūs. Jūs saņemsit desmit procentus; man pašam paliks tikai deviņdesmit tūkstoši, bet man nav žēl jūsu procentu, tos jūs esat nopelnījis. Vēl vairāk: es ierosināšu poļu veterānu kongresu piešķirt jums arī medaļu par varonību," Žirbinskis runāja vienā laidā.

„Paldies, ļoti pateicos!" Kalums nomurmināja. Ar iereibušajiem tikai ar labu.

„Kā sauc to otru jauno cilvēku, kas man palīdzēja? Tas bija ārsts?" Žirbinskis jautāja.

„Jā, tas bija Dr. Linardo Pastello."

„Tūliņ domāju, ka ārzemnieks. Vietējie nesteigsies palīgā, kaut vai uz ielas kādu nosistu," Žirbinskis sprieda. „Es gribu arī viņa palīdzību novērtēt."

„Tad jums vajadzēs griezties pie paša Dr. Linardo Pastello."

„Otrus desmit procentus viņam nespēšu izmaksāt, jums vajadzēs dalīties ar savu daļu," polis sprieda.

„Gan jau. Vispirms uzvarēsim prāvu," Kalums izvairījās.

„Pateicos, es jūs neaizmirsīšu! Es jūs uzskatu gandrīz kā savu ģimenes locekli. Ko tu, sieviņ, par to saki?" viņš griezās pie Stefānijas.

„Kaluma kungs ir patīkams cilvēks," viņa samulsusi atbildēja, nebūdama īsti droša, ko vīrs ar šādu jautājumu domājis. Viņas acu skatieni sastapās ar Kalumu, tad atvainojās, ka bērni atstāti bez uzraudzības. Abi vīrieši palika vieni.

„Jā, šie bērni," Žirbinskis pēc brīža ierunājās. „Pēc ilgākiem gadiem atnāca meita. Otrs bija dēls. Jūs viņus pie Rājuma tanī sasodītā vakarā taču redzējāt?"

„Jā, zēns padevies tāds tumšāks," Kalums saudzīgi piebilda.

„Jūs sakāt — tumšāks? Tas ir melns kā nēģeris! Viņa māte bija nēģeriete. Vai jūs savā dzīvē esat tuvāk sastapis kādu melno sievieti?" Žirbinskies jautāja.

„Līdz šim vēl ne."

„Man gadījās no viņas dēls. Gluži manā dabā, tikai āda melna."

„Vai jūsu kundze ar to samierinājās?"

„Stefānija? Ko viņa varēja iebilst? Tikai pēc ilgiem laulības dzīves gadiem viņai piedzima pirmais bērns un tas pats — meitene. Melnajām citas asinis."

„Kur jūsu dēla māte tagad atrodas?" Kalums interesējās vairāk pieklājības dēļ.

„To neprasiet man. Stefānija nevēlas viņu redzēt. Bet tagad es jums izrādīšu savu māju," Žirbinskis vedināja pastaigāties.

Vispirms viņš parādīja savu lielo dārzu. „Redziet, te ir mans peldbaseins, apšildāms, dezinficēts ūdens ūn drāšu pinuma žogs visapkārt. Tajā nevar neviens iekrist, ja pats nevēlas tīši galu meklēt."

Baseina vienā galā uz sarkani nokrāsotā masta karājās glābšanas riņķis. Turpat atradās arī gaŗš ķeksis ar palielu āķi galā slīkoņu glābšanai.

„Vai ievērojāt uzrakstu uz šī riņķa?" Žirbinskis ar lepnumu vērsa Kaluma uzmanību uz savām drošības ierīcēm.

„Solidarity!" Kalums izlasīja.

„Tas ir vārds, kas visu Poliju tagad sacēlis kājās, stiprākais ierocis, no kā baidās visi apspiedēji. Ar šo vārdu mēs izglābsim ne tikai Poliju vien. Tas ir glābšanas riņķis visām apspiestajām tautām, uzvaras simbols," Žirbinskis bija aizkustināts.

Viņa mājā Kalums ievēroja lielu Piļsudska ģīmetni, gleznotu eļļas krāsās un vairākas citas gleznas, Polijas dabas un pilsētu ainavas, arī latviešu mākslinieka Pēteŗa Ceriņa gleznotu Žirbinska kundzes Stefānijas portretu. Kalums ilgāk pakavējās pie šī darba, kas viņā viesa senas atmiņas, kad pats bija klāt pie šīs gleznas tapšanas.

„Jums šī glezna patīk?" Žirbinskis nevarēja saprast Kaluma interesi. „Šai sievietei, kuŗa aiz pārpratuma kļuvusi mana sieva, labāk vajadzēja piegleznot zivs asti, jo viņa ir auksta kā zivs," polis ar nepatiku novērsās.

„Arī tas būtu izteiksmīgi. Jūras Vārava! Man šī glezna interesē, jo tas ir mana tautieša darbs," Kalums vēsi paskaidroja. Es mākslinieka kādreiz palīdzēju izdaiļot arī jūsu mājas pagrabu."

Žirbinskis atcerējās tikai Pēteri Ceriņu, kam par darbu devis savā restorānā ilgu laiku brīvpusdienas.

Pagraba bārā Žirbinskis savu viesi vēl pacienāja ar ārzemju dzērieniem, pats tīksmināmies ar dažādām pudelēm, katru mīļi apglaudīja, pirms ielēja nogaršošanai.

„Es vēl neesmu jums parādījis abas vannas istabas un mūsu guļamistabu," Žirbinskis vedināja viesi uz mājas augšstāvu.

„Lai paliek, citreiz," Kalums atrunājās. „Es vēlētos pateikties vēl kundzei par viesmīlīgu," viņš teica.

Stefānija ar abiem bērniem kavējās viesistabā. Bērni bija nometušies uz grīdas paklāja un skatījās ņirbošajā televīzijas ekrānā, bet Stefānija sēdēja uz dīvāna un šķirstīja kādu modes žurnālu. Viņa lēni piecēlās un sniedza roku:

„Jūs, Kaluma kungs, taču vēl kādreiz pie mums iegriezīsities."

„Jā, lai saņemtu dzīvības glābšanas medaļu," viņš savā plaukstā cieši turēja Stefānijas roku.

Tā bija mīksta un karsta. Sievietei ar zivs asinīm nevarēja būt tāda roka.

(Turpinājums sekos.)

Gundārs Grīslītis

Kūkumu metēji

Jau gadu simtiem mēs mākam kūkumus mest,
Pie kungu stērbelēm ķerties, ceļos zemē krist,
Tautiskas lellītes, šķīvīšus dāvanām nest.
Jau gadu simtiem mēs mākam kūkumus mest,
Bet nav šodien varoņu, zelta zirgam ko vest,
Nav vīru, kas par taisnību dūri galdā grib cirst.
Jau gadu simtiem mēs mākam kūkumus mest,
Pie kungu stērbelēm ķerties, ceļos zemē krist.

Arvīds Melliņš

Vai dzirdi, trimdiniek?

Nepalikt pelēkam akmenim
lielceļa putekļos!
Pastāvēt,
celties,
spītēt!
Vai dzirdi, trimdiniek, vaimanas
Krievzemes taigās un stepēs?

Neļaut ierūsēt asmenim
trimdas purvājā!
Neiemigt,
kvēlot,
varēt!
Vai dzirdi, trimdiniek, atbalsi
no dzimtenes dievnama zvana?

Nemeklēt jaunus dievus
svešatnes svētnīcās!
Neizdzist,
mīlēt,
cerēt!
Vai dzirdi, trimdiniek: Daugava raud
un Gauja ar senčiem runā?

Nerimsties cietējiem brāļiem
roku un lūgšanu sniegt!
Nepagurt,
dzīvot,
augt!
Vai dzirdi, trimdiniek?

Metimne

Pret mūžību

Pa ceļu pret vakara sauli;
Pa ceļu, kur austs jauns rīts;
Pa ceļu, kur soļi ir rāmi;
Pa ceļu, kas atmiņās tīts —

Mēs lēnām pret mūžību ejam
Un bērnības sapņi nāk līdz ...

CEĻA ZĪMES

Pēc ilgāka pārtraukuma, kas droši vien nebija radies līdzstrādnieku trūkuma dēļ, žurnāls Ceļa Zīmes ar 61. numura iznākšanu ir atkal sācis rādīt „ceļa zīmes jaunajām ciltīm, kas zem Latvijas karoga izaugušas un kas Latvijas karogam aug". Galvenais redaktors Jānis Andrups, redakcijas kollēģijā: Astrīde Ivaska, Knuts Lesiņš un Juris Soikans. Apgāds Latvju biedrība Lielbritanijā.

Žurnālam ir literārā daļa un apskats. Jāņa Andrupa ilggadējais redaktora un literātūras vērtētāja darbs ir garantija, ka žurnālā uzņemtie dzejoļi un prozas darbi ir kvalitātes veikumi. Apskatā ir dažas Andrupa recenzijas, kas pelna ievērību ar savu nemaldīgo trāpīgumu. Vēsturisks dokuments ir 1980. gada 30. augustā deklarētais Kastanolas vēstījums (447. lp.). Žurnāls ir arī bagātīgi illustrēts ar mākslas darbu reprodukcijām un vēsturiskām fotografijām.

Beidzot mums atkal ir augstvērtīgs literātūras, mākslas un nacionālo centienu žurnāls! Eiropā pāris gadu nebija nekāda, un tad jau bija iemesls runāt par traģisku stāvokli, vismaz šai kontinentā. Brīvajā pasaulē mums ir rakstnieki, dzejnieki un mākslinieki, ir daudz vērtīgu cilvēku, kam mūsu gara kultūra nav vienaldzīga. Gādāsim visi kopā, lai šis traģiskais stāvoklis vairs neatkārtotos!

Arnolds Apse

Kremļa apauši . . .

(Turpinājums no 11. lp.)

ASV nevar viņu izpestīt! To gan vajadzētu iegaumēt tiem brīvajā pasaulē, kas, pie neiegrožotas brīvības pieraduši, — kur pacieš pat vardarbīgas un anarchistiskas ,,brīvās domas izpausmes'', šeit mudina Pad. savienības apmeklētājus parādīt tur viņā pusē stingru stāju, neļaut sevi iebiedēt un taml.

18. jūnijā Rīgā notika Kultūrsakaru komitejas padomes sēde, kur komitejas priekšsēdis A. Baranovskis brīdināja ,,trimdas reakcionāro vadību'' mainīt ,,prettautiskās cīņas taktiku'', jo tagad tā sākot graut sakarus ,,no iekšienes'', izmantojot rietumu kultūrsakarniekus ,,graujošām un ideoloģiskām diversijām, spiegošanai un ziņu vākšanai''. Tas tikai norāda, ka aizdomas pret tūristiem ,,par spiegošanu un ziņu vākšanu'' nākotnē vēl pastiprināsies un viņu izsekošana un terrorizēšana būs likumīga.

Kaut kādu iemeslu dēļ likumā atrodams arī teikums (16. pts), ka Pad. savienībā ,,aizliegts celt naidu sakarā ar reliģiskiem ticējumiem''. Nemaz nevajadzēs lielas izdomas, lai, piemēram, bībeļu ievedējiem Pad. savienībā sakarā ar padomju varas protežēto ateismu piedēvētu naida celšanu un padomju tautas bezdievības tradiciju un vietējo iedzīvotāju sociālistiskās tikumības apdraudējumu! Likuma 18. pts. ārzemniekiem Pad. savienībā gan ,,garantē'' ,,personas neaizskaramības, dzīvokļa neaizskaramības'' (katrā viesnīcas istabā noklausīšanās ierīces!) un ,,citas personiskās tiesības'', taču ,,valsts drošības, sabiedriskās kārtības, iedzīvotāju veselības un tikumības'' labad ārvalsts pilsoņiem var ierobežot (19. pts.) ,,pārvietošanos'' (piem. nedrīkst apmeklēt radus ārpus čekas uzraudzības loka). Ārvalstnieku, kas neievēro noteikto ,,pārvietošanās kārtību'', iekšlietu iestādes var administrātīvi sodīt ar naudas sodu, bet kas ,,launprātīgi pārkāpis'' noteikumus par uzturēšanos Pad. savienībā, saucams pie kriminālatbildības.'' (Zviedrijas pavalstnieku latvieti L. Niedru notiesāja uz 10 gadiem, vēlāk atbrīvoja.) Šī ,,launprātības'' klauzula laikam domāta tiem, kas tagad riskē no Rīgas ,,pa tumšo'' apmeklēt savu dzimto pusi! Par administrātīviem un ,,citiem tiesību pārkāpumiem'' ārzemnieks ir atbildīgs uz tādiem pašiem pamatiem kā padomju pilsoņi (28. pts.).

Valsts drošības ,,garantēšanai'' un ,,sabiedriskās kārtības sargāšanai'' ārvalstniekiem var liegt atļauju apmeklēt Pad. savienību. Aizliegumu var attiecināt arī uz tiem, kas ,,iepriekšējo reizi, uzturoties Pad. savienībā, pārkāpuši kādus padomju likumus'' (24. pts.).

Interesants ir nosacījums (17. pts.), ka ārvalstnieks Pad. savienībā var ne tikai slēgt, bet arī šķirt (!) laulību ar Pad. savienības pilsoni un ,,citām personām'' (tātad arī ārvalstnieku) pēc padomju likumiem.

21. pta terminoloģija, ka ārvalstniekam Pad. savienībā savu tiesību aizstāvēšanai ir tiesības ,,griezties tiesā un citos valsts organos'', par jaunu apliecina, ka Pad. savienībā arī tiesas ir tikai ,,cits valsts organs'', jo ,,demokratiskajā'' Padomijā likumdevējs, tiesa un izpildvara ir un paliek PSRS komūnistu partija!

Par iepriecinājumu tiem, kas, neievērojot trimdas vadošo organizāciju ieteikumus, sistēmātiski izmanto okupācijas varas iestāžu ielūgumus padižoties padomju paradīzē, jānorāda, ka šis 24. jūnija likums tādiem dod iespēju — nezaudējos savu ārvalsts pavalstniecību (!) — ar ,,iekšlietu iestāžu'' atļauju palikt Pad. savienībā uz ,,pastāvīgu dzīvi'' (5. pts), pie kam viņiem tur likums tad garantē (7.—15. pti) ne vien darba tiesības, Pad. savienības pilsoņu atpūtas tiesības (atpūtas namos Krimā!), tiesību saņemt Pad. savienības pilsoņu medicīnisko palīdzību, saņemt lietošanā dzīvokļus valsts dzīvokļu fonda vai celtniecības kooperātīva mājās, tiesību darboties arodbiedrībās un sabiedriskās organizācijās, bet arī saņemt valsts sociālos pabalstus un Pad. savienības pilsoņiem paredzētās pensijas! Vēl vairāk — prieks, kur rodies! — ja pensiju piešķiršanai vajadzīgs noteikts darba stāžs, ārvalstniekam šajā stāžā var ieskaitīt arī viņa darbu kapitālistiskajās ārvalstīs (10 pts.)! Visi tie paši labumi garantēti ārvalstniekiem, kuŗus pašu mājās ,,vajā par miera aizstāvēšanu'', piedalīšanos ,,nacionālās atbrīvošanas kustībā'' un par ,,progresīvu radošu darbu'' — tādiem PSRS un tās republikas piešķiŗ ,,patvēruma tiesības''! Kas par lieliskām izredzēm 1982. gadā, kad likums stāsies spēkā, mūsu liberālajiem intellektuāļiem, dzejniekiem un mākslinieciem, kuŗu progresīvais radošais talants dīda tos meklēt plašākus apvāršņus austrumu pamalē! Pie kam tiem nemaz nebūs jābaidās par asins ziedu Afganistānas ,,atbrīvošanai'', jo pēc likuma 23. pta ārvalstniekiem ,,nav pienākums'' pildīt karadienestu Pad. savienības bruņotajos spēkos!

A. Sedasdēls

ES ATCEROS...

(turpinājums)

Kādā rītā, rudens lapām klājot vēl zaļo mauru, viņš mani uzrunāja: vai uz dažām nedēļām nevarot uzmanīt mājas zālāju, viņam aizbraucot uz Vāciju. Atalgojuma lielums neesot svarīgs. Bet es zināju viņa sievas skopumu vāciskās izcelsmes dēļ. Jau nākošā dienā kaimiņš savu piedāvājumu atsauca: esot sadabūjis izpalīgu no piederīgo vidus.

Viņš jūsmoja par Nirnbergu, kurp izlēmuši ciemošanos.

— Es šo pilsētu iepazinu Otrā pasaules karā, kalpodams Savienoto Valšķu gaisa spēkos. Manos pienākumos ietilpa izstrādāt un iezīmēt bumbvežiem pilsētas rajonus, kur nometama krava. Bet tagad tā atjaunota un Nirnberga atguvusi savu pievilcīgo seju — viņš cietiem, aprautiem teikumiem raksturoja īstenību, kas bija piesātināta tūkstošiem nevainīgu cilvēku dzīvībām un citu karа postu.

Man smadzenēs iedunēja seržanta Drosta ģimenes liktenis Drēzdenē. Vai šīs pašas nāves putnu eskadriļas nekvieca arī citās vietās, kur bija apmetušies latviešu bēgļi, paņemot savu upuŗu daļu?

Saule aprāva siltumu, un rītos jau iepeldēja pavēsa migla. Zāle samazināja augšanas gaitu un koku vainagi pamazām ieaudās rudens krāsās. Arī darba man palika mazāk, ja neskaita lēdijas mīlestību pret mirušo māsu. Reizi nedēļā vajadzēja nobraukt uz kapiem, apgriezt zāli mazajā platībā un parušināt zemi ap puķu saknēm. Vasaras gājumā tās bija vērušās kuplumā, nosedzot pamatni mazajai piemiņas plāksnei. Tajā bija iekalti divi vārdi: viens jau pirms gadiem divdesmit, kad bija miris lēdijas māsas vīrs, pirmā pasaules kaŗa dižkareivis. Otrs, kad pēc kopējā dzīves gājuma vīrs ar sievu atkal kļuva viena ceļa gājēji aizsaulē.

Kapenēs apglabāti simtiem bijušo kaŗavīru. Viņu dusas vietu rāda nelielas akmens plāksnes, pie kuŗām, zemē iesprausts, plīvo mazs karodziņš . . .

Man šai miera ostā daudz darba nebija. Drīzāk te atpūtos, slīgstot pārdomās par pašu krustiem un mieru dzimtenes kapsētās. Lēdija tad kļuva mazrunīga un pusstundu sēroja pie māsas kapa. Kaut te reti iemaldījās ielu putekļi, katru reizi viņa ar ūdenī samērcētu baltu drānas gabaliņu noslaucīja kapu akmeni. Mājup braucot klusējām.

Laikam jau labi biju kopis lēdijas mauriņu un dzīvžogu, citādi tās kaimiņi ielas otrā pusē nelūgtu manas talkas. Tā bija Virta kundze. Pārdevusi savu daudzistabu māju bagātnieku rajonā, viņa bija nopirkusi citu, daudz mazāku un savai rocībai piemērotāku.

Sarunās tā iepina daudzus vāciskus vārdus, brīžiem centās domas izteikt vācu mēlē, bet bieži ar tiem saķērās, pārlecot uz samistrotu angļu valodu. Man Virta kundze atgādināja piederību pie tautas, kas jau gadiem pa atļautiem un neatļautiem ceļiem lūko nokļūt uz savu izredzēto zemi.

Zaļā platība ap Virta kundzes brūni krāsoto mājiņu nebija liela, ar aizlaistu dzīvžogu un vecu bumbieri aizmājas maurā. Bet es notvēru, ka Virta kundze, visu laiku man strādājot, slēpdamās aiz logu aizkariem novēro mani. Tā bija velta nopūlēšanās. Pāris stundās, ko prasīja padarāmais darbs, nekāda pārtraukuma vai atpūtas nebija: mazo ārtavu biju godīgi nopelnījis.

Grūti bija uzminēt Virta kundzes pļāpāšanas tieksmi: vai viņa pati ticēja saviem vārdiem vai arī tie bija mesti manu domu pārbaudei?

Viņa žēlojās par nodokļiem, amatnieku augsto algu un beidzot politiku Baltajā namā. Tādās reizēs es nemaz neiejaucos ar saviem uzskatiem. Klusēšana svešajās mājās vērtīgāka par laišanos vārdu straumē.

Virta kundze drīz vien atgīdās savā skopumā — atrada talcinieku ar citādu ādas krāsu, kam stundas algu notielēja par piecdesmit centiem ...

(Turpinājums sekos.)

BROADVIEW DELICATESSEN
141 Danforth Ave., Toronto, Ont.
Tel.: (416) 465-9905

POKO'S MEAT
376 College St. (netālu no Bathurst ielas), Toronto, Ont.
Tel.: (416) 922-1300

Abos veikalos dabūjamas augstākās kvalitātes preces par mērenām cenām.

Izdarait pasūtinājumus jau labi laikus savam svinīgajam gadījumam.

Svaiga gaļa un gaļas produkti. * Importēti eiropiešu produkti lielā izvēlē. * Viss ir svaigs, tīrs, gaumīgs!

Īpašnieki Ausma un Jānis Miķelsoni.

R. S. KANE Ltd.

APBEDĪŠANAS BIROJS
4812 Yonge Street
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale, Ont.
221-1159

Informācijai par abonementa maksas kārtošanu un ievietojamiem sludinājumiem lūgums zvanīt:

466-1514

Sludinājumus laikraksta nākošajam numuram pieņem līdz pirmdienas pēcpusdienai.

Pāvests iestājas . . .

(Turpinājums no 1. lp.)

Solidāritātes ievadītās reformas jau tagad pašos pamatos apdraud Polijai uzspiestā režīma eksistenci. Valesas deklarācijas nav tikai tukša retorika, jo līdzšinējie notikumi liecina, ka viņa vārdiem seko darbi un viņš šodien pauž visas poļu tautas nostāju.

Tagadējā Austrumeiropas politiskā krize viszīmīgāk atbalsojas Vatikānā. Uzrunājot apm. 15,000 poļu svētceļnieku, pāvests Jānis Pauls pagājušā nedēļā norādīja: ,,Neatkarīgo arodbiedrību kongress, kas šajās dienās notiek Dancigā, ir ļoti nozīmīgs posms Polijas dzīvē.'' Runājot poliski, pāvests pieminēja poļu tautas smagos upurus Otrā pasaules kara norisē: ,,Šajā karā bojā gājušās 6 milj. dzīvības dod jums tiesības uz brīvību. Lielie upuri bija un ir apliecinājums mūsu vēlējumam dzīvot kā tautai, kam ir sava kultūra, dzīvot pašai savās tradicijās un pašai atrisināt sociālās problēmas. Šie pagātnes upuri un ciešanas iezīmē mūsu tiesības uz neatkarību un pastāvēšanai kā suverēnai valstij.''

Pāvests savā vasaras rezidencē 35 minūšu ilgajā runā poļu svētceļniekiem teica: ,,Tādēļ, ka jūs esat šeit klāt, es nevaru aizmirst svarīgos notikumus pirms viena gada Dancigā, Štetīnā un citās Polijas pilsētās. Es nevaru aizmirst arī Solidāritātes kongresu, kas pieminēto notikumu gadadienā sanācis Dancigā. Ar gandarījumu es atzīmēju Solidāritātes rīcību Vesterplatē, kur tie atjaunoja krusta zīmi piemineklim vietā, kur mūsu robežas savā laikā tika varmācīgi ignorētas.''

Kā zināms, Vesterplatē komūnisti novāca krustu no piemineklja un atstāja tikai

Rakešu ieroči un helikopteri Polijas pierobežā.

otru ar krievu tanku. Valesa pavēlēja krusta piemineklī atjaunot, un tas tagad izdarīts.

Pāvests tagad ir nepārprotami iestājies par poļu tautas un valsts brīvības un suverēnitātes tiesībām. Vai Kremlis šo ārkārtīgi svarīgo faktoru ignorēs?

Neaizmirsīsim, ka pāvesta un Valesas drosmīgā valoda atskanēja laikā, kad pie Polijas robežām sakoncentrētas sarkanarmijas tanku masas un Baltijas jūrā tajā pašā laikā notiek lielākie sarkanās flotes manevri vēsturē. Šos milzu sarkanarmijas manevrus, kuŗu segvārds ir Vostok 81, komandē pats Pad. savienības aizsardzības ministrs maršals Dimitrijs Ustinovs. Pēc partijas pavēles iedzīvotājiem visur ar ziediem bija jāsaņem Kremļa tankisti kā Baltkrievijā, tā arī Igaunijā, Latvijā un Lietuvā. Acīm redzot Staļina režija Brežņevam nav aizmirsusies.

Nākamās dienas rādīs, vai Kremļa lielmanevri bija domāti tikai poļu iebaidīšanai vien. Ar šiem manevriem Brežņevs no jauna pārkāpis svarīgu Helsinku nolīguma solījumu. Pēc šī līguma kā Pad. savienībai, tā arī NATO valstīm divas nedēļas iepriekš jāpieteic visi militārie manevri, kuŗos piedalās pāri par 25,000 vīru. Tagad četrreiz lielāka sarkanarmijas bruņotā dūre savilkta Baltijas telpā. Nav domājams, ka Maskava bankrotējušās Madrides konferences turpinājumā šoruden nožēlos vai atvainosies par šo pārkāpumu. No Stokholmas saņemtas ziņas liecina, ka sarkanās flotes vienības parādījušās arī Zviedrijas piekrastē. Un tas viss notiek laikā, kad pasaules lielākā demokratija ASV — vienīgā reālā Sarkanās impērijas pretspēkā, sīknaudas mainītāji un naīvi pacifisti pretojas sava tālredzīgā prezidenta vienīgai pareizai piecejai atgūt spēku, lai nodrošinātu pasaulē mieru un apturētu Pad. savienības agresijas plānus. Tikai rietumu reāls militārs spēks un vienotība pasargās pasauli no katastrofas.

Aleksandrs Ķegumnieks

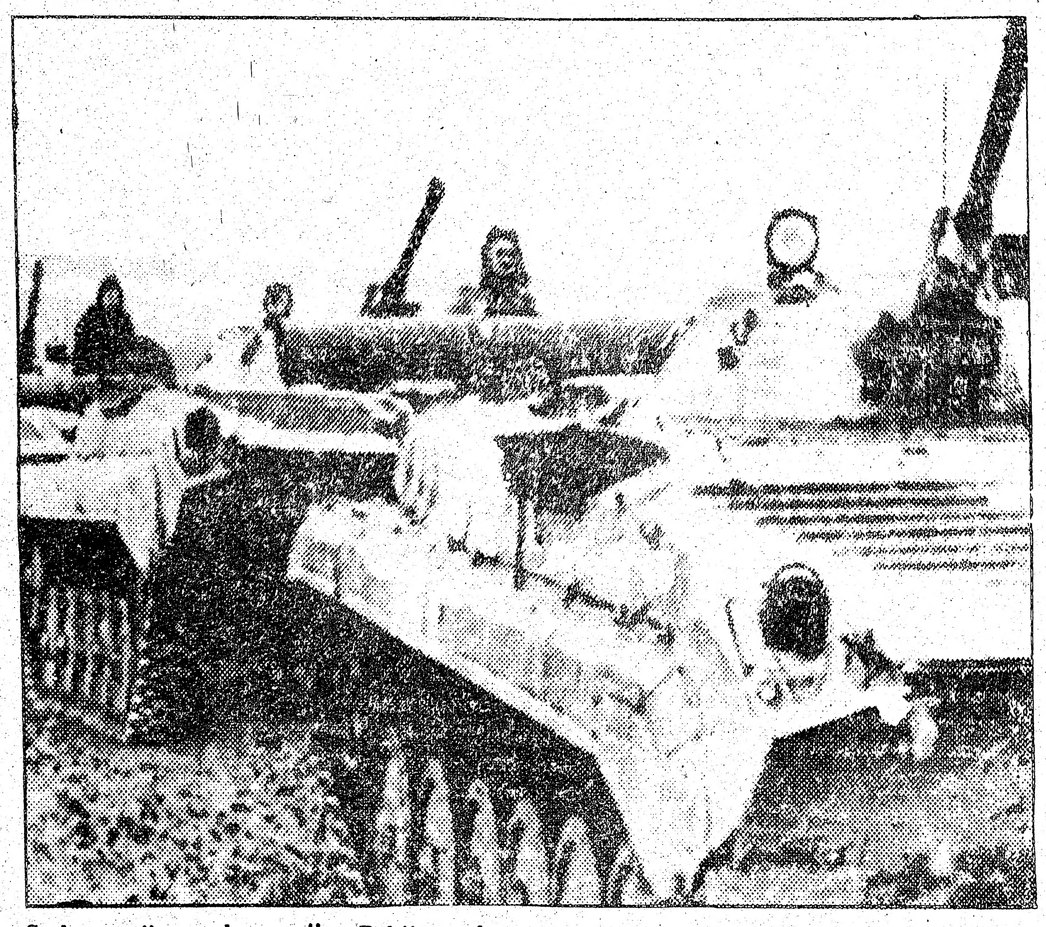

Sarkanarmijas tanku armijas Baltijas valstīs.

Ierosināta DV Centra radīšana ASV

DV ASV valdes sēdi 8. augustā Čikagas Latviešu namā vadīja A. Spārniņš, ziņojot, ka ALA atmaksājusi pirms vairāk gadiem saņemto aizdevumu latviešu skolas grāmatu izdošanai 3,000 dol. apmērā. Saskaņā ar š.g. delegātu sapulces atzinumu Bostonā izraudzīta 20. jūnija sēdē jauna statūtu komisija šādā sastāvā: A. Treize, O. Kutcers, R. Liepiņš, A. Oga un J. Zariņš.

Ienācis lūgums no divām apvienībām atbalstīt katrā vienu studenti mācībām latviešu valodas kursos Rietummičigenas universitātē. Valde katrai piešķīra 200 dol.

Bijušais karavīrs R. Ancāns lūdza atbalstu slimības gadījumā, savu lūgumu pamatojot ar pievienotiem dokumentiem. Valde pēc pārrunām viņam piešķīra 500 dol. no aprūpes līdzekļiem.

Piešķīra vienai jaunietei no Kalamazū 250 dol. mācībām Gaŗezera vidusskolā.

Informācijas noz. vad. T. Strautkalns sagatavojis un tuvākā laikā izsūtīs apvienībām vadlīnijas ārējās informācijas darbam: Lai gan teorētiski mēs esam visu starptautisko institūtu statūtos sen atzīti par brīvas zemes piederīgiem, tomēr mēs nejūtam, ka vārdiem sekotu panākumi, kādēļ ārējās informācijas grupām jābūt gatavām sniegt sīku informāciju ASV prezidentam, valstsvīriem un presei, atklājot Pad. savienības varmācību pret mūsu apspiesto dzimteni un tautu. Šai brīdī, kad runā un raksta par atbruņošanos starp ASV un Pad. savienību, mūsu pienākums minēt mūsu prasības, lai valstsvīri runā mūsu jautājumā un prasa varmācību izbeigt Baltijas valstīs.

Sakarā ar domu ASV kongresā par Brīvās Eiropas un Radio Brīvības apjomu samazināšanu, pakļaujot tās Board for International Broadcasting, mums jāaicina šos raidījumus atstāt līdzšinējā stāvoklī.

Lai atvieglotu ārējās informācijas nozares darbību, nodibināta ārējās informācijas darba grupa šādā sastāvā: J. Lācis, V. Zemesarājs, A. Bārda, A. Jerumanis, A. Oga, K. Cerbulis, A. Kubuliņš un Ilze Sīle.

Sporta noz. vad. V. Zālītis ziņoja par Gaŗezera šautuves izbūvi, kas izdarīta lietderīgi un piemērota savam nolūkam. DV ASV meistarsacīkšu vajadzībām valde piešķīra 100 dol.

Valde nolēma griezties pie apvienībām ar aicinājumu veltīt lielāku vērību mūža biedru piesaistīšanai. Aprūpes noz. vad. I. Priedulājs lūdza divus saiņus trūcīgiem tautiešiem dzimtenē. Finanču noz. vad. J. A. Lanka nolasīja Minsteres ģimnazijas pateicību par zemes valdes piešķirto abalstu 1,000 dol. apmērā līdz ar aicinājumu tautiešiem vairāk sūtīt jauniešus uz Minsteres ģimnaziju. Latviešu teātŗa apvienība pateicās zemes valdei par pabalstu 350 dol. apmērā. Tālāk finanču noz. vad. nolasīja kases apgrozījumu pārskatu sēžu starplaikā. Pašlaik DV ASV 121 mūža biedri.

Par iecerēto DV ASV centru referēja A. Spārniņš: Ir ienākuši raksti un ierosinājumi par eventuālu DV ASV centra nepieciešamību. Š. g. 20. jūnija valdes sēdē valde šo ieceri atzinusi par vēlamu. Novietojuma vieta nav izraudzīta, un jautājums par tā atrisināšanu kārtojams DV delegātu sapulcē. Valde minētā sēdē apskatījusi piemērotu gruntsgabalu Gaŗezerā, kas šķita piemērots paredzētai vajadzībai. Centra ēku izbūves jautājums skaidrojams ar būvspeciālistiem. Kā jau minēts, centra atrašanās vieta un vajadzība atkarīga no delegātu sapulces atzinuma.''

Centra jautājumā izteicās vairāki valdes locekļi. Katrā ziņā, ja delegāti atzītu un pievienotos valdes uzskatiem, tad centra izbūvei būs nepieciešams DV vispārējs atbalsts ar darba spēku. Valdes galīgo izšķiršanos par centra jautājumu atstāja nākamai valdes sēdei 19. septembrī Kanadā. 20. septembrī Kanadā Sidrabenē notiks abu zemju kopsēde.

Gaŗezera jautājumā notika plašākas debates. A. Spārniņš nolasīja DV ASV Gaŗezera pārstāvja A. Tīdemaņa vēstuli, kas liecina, ka skolas darbs ir sekmīgs, bet zināmas nesaskaņas radušās padomē, secinot, ka pēc viņa pārliecības padomes darbs turpināsies izlīdzinoši. — is.